

Kamniški občan

ŠT. 18

LETO XXX.

KAMNIK, 20. DECEMBRA 1990

Za nas gre

Čez tri dni se bomo Slovenci na splošnem ljudskem glasovanju odločali, v kakšni državni želimo živeti. Misel, ki je bila še do nedavna bogokletna, je uzakonjena in vsi volilci, ki to želimo, ji bomo v nedeljo dali podporo ali pa jo zavrgli. Po raziskavah javnega mnenja se potrjujejo »gostilniške« napovedi, da je velika večina za to, da zaživimo v samostojni in neodvisni državi Sloveniji. V predplebiscitarnem obdobju je bilo slišati toliko lepih in velikih besed, videti prekrasnih posnetkov moje dežele, skratka reklamnih sporočil, da bi vsakršno moje navijanje, kako glasujete, spoštovani občani, izvenelo prav puhloglavo. Morda se sliši nastopaško, vendar izid glasovanja v naši občini ne dvomim. Ne nazadnje sem župan v kraju, katerega kulturna zgodovina dovolj zgovorno priča, da ljudem tod okoli že dolgo ni vseeno, kako bomo govorili, pisali, peli in nasploh živeli. Smo pa tudi v novejšem času občani naše občine že večkrat dokazali precejšnjo mero politične modrosti in občutek za pravilno odločanje o vprašanjih našega jutri.

Pri vseh lepih besedah je, mislim, zato bolje povedati, da bo plebiscit šele prvi korak na poti, ki bo zlasti na začetku hudo trnova in negotova. Toda kakorkoli huda že bo, jo prehoditi moramo, če hočemo, da bomo na Slovenskem resni gospodar in da bomo nekoč lahko živeli v suvereni, demokratični, pravni in socialni državi. Ta bo, kot je zapisano v Izjavi o dobrih namenih, temeljila na človekovih svoboščinah, delu in podjetništvu, socialni pravičnosti in varnosti za vse, na ekološki odgovornosti ter na najboljših demokratičnih slovenskih in evropskih tradicijah.

Sedanega časa sicer ni mogoče primerjati s časi naših očetov, pa nam je v tem trenutku njihov pogum kljub temu lahko za zgled. Res je sicer, da je tudi pri nas že vse več takšnih, ki so sili politike in lačni kruha, vendar tokrat gre za vse nas, za naših naših potomcev jutri. Zato, spoštovani občani in predvsem zaradi tistega, kar že dolgo nosimo vsak v sebi, se v nedeljo že jutraj vidimo na voliščih. **PREDSEDNIK SKUPŠČINE**

MAKS LAVRINC

Želimo vam prijetne praznične dni, v novem letu pa čim več uspehov, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Decembrska skupščina

»Tradicija« prekinjenih sej

Poslanci so se očitno po nepisanem pravilu zmenili, da pet ur nekako še lahko zdržijo, vse, kar pa presega to mejo, pa je le nestrno presedanje, gledanje na uro in neargumentirano pregovarjanje. Ko se kmalu za tistim dvigneta dva delegata, se za njima vsuje plaz odhajajočih, in ni treba dolgo čakati do ugotovitve, da je skupščina postala nesklepčna. Na zadnjem skupnem zasedanju se je to zgodilo ob obravnavanju dokončanja nove kamniške knjižnice. Ker se je takoj razprave pokazalo, da imajo poslanci kar nekaj pripomb na poročilo, sploh pa, da je mnogo vprašanj v zvezi s tem še vedno ostalo nerazjasnjenih, so nekateri delegati očitno ocenili, da je bolje, da gredo domov in da poročilo ostane nesprejeto zaradi nesklepčne skupščine, kot pa, da na glasovanju glasujejo proti njegovemu sprejetju.

Sicer pa je bilo tudi tokrat petro že kar na samem začetku pri oblikovanju dnevnega reda. Po dolgotrajnem pregovarjanju je bilo odločeno, da se dnevnega reda umakne točka Veliki planini – Stol kot večinski družbenik je sporočil izvršnemu svetu dan pred skupščino, da zaradi prisilovnice neenotnosti škodoželjne privlačnosti kamniškega prostora glede razvoja Velike planine in zaradi stal-

nega sumničenja poslancev v delo Stola, slednji sporoča, da ne želijo biti družabnik z nekom, ki mu ne zaupa. Zato so se v Stolu odločili objekte na Veliki planini vrniti občini. Z dnevnega reda sta bili umaknjeni še točka o komunalnih odpadkih in predlog odloka o dopolnitvi odloka o sprejetju zazidalnega načrta za območje B-8 Perovo in sicer z obrazložitvijo, da bi bilo obravnavanje omenjenega odloka po hitrem postopku in brez javne obravnave protizakonito dejanje, čeprav je predstavnik Graditelja skušal zadevo, češ, da je nujna, le »spraviti pod streho«.

Tokrat so pobude in predlogi ter vprašanja delegatov prišli na dnevni red na začetku seje. Poslanci so se tudi tokrat zaustavljali pri črnograditelstvu v občini, ki mu bojda ne bo konca, dokler ne bo ostrejša zakonodaja. Nekaj je bilo »cestnih vprašanj«, pa ponovno o nerazrešeni regulaciji Pšate in posledicah minulih poplav.

Dodatno pa sta na dnevni red prišli dve točki – Odlok o začasnem financiranju javne porabe v občini v prvem tromesečju leta 1991 (za zapolnitev vahoma, ki bi nastal do sprejema novega proračuna – čakajoč na novo zakonodajo!), poslanci pa so ob tem podaljšali tudi veljavnost odloka o prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb

Slovenski narod ima neodtujljivo in trajno pravico, da popolnoma svobodno, kadar koli in kakor želi, določa svoj notranji in zunanji položaj brez vmešavanja od zunaj in da po svoji volji uredi svoj gospodarski, družbeni in kulturni razvoj.

Splošno ljudsko glasovanje – plebiscit je dejanje, s katerim se bo slovenski narod oziroma ljudstvo Slovenije, uresničujoč pravico do samoodločbe, **odločil** – prvič v svoji zgodovini – o tem, **v kakšni državi želi živeti**: odgovoril bo na vprašanje, ali naj Republika Slovenija postane neodvisna in samostojna

država. To pomeni, da se bo odločil, ali želi živeti v samostojni in suvereni, neodvisni slovenski državi, kjer bo sam odločal in določal vse bistvene življenjske in delovne razmere ter bo sam gospodar svoje usode. Če bo rezultat plebiscita za samostojno, suvereno in neodvisno slovensko državo pozitiven, potem bo Republika Slovenija kot samostojna država ponovno prevzela tudi tiste pristojnosti, ki jih je na podlagi sporazuma republik in avtonomnih pokrajin po ustavi SFRJ uresničevala na zvezni ravni. Pomeni pa tudi, da Republika Slovenija ne bo več del federacije kot država v Federativni republiki Jugo-

slaviji, temveč samostojna suverena država, mednarodnopravni subjekt, ki ni v sestavi federacije niti v kakršnem koli odvisnem statusu in ki sam odloča, ali in kako se bo povezal z drugimi državami.

Odločitev za samostojno, suvereno in neodvisno državo Slovenijo se lahko uveljavi bodisi z razvezo od drugih republik v federaciji, lahko pa s konfederalno pogodbo, ki jo sklenejo samostojne suverene države – republike.

Če pa bi se slovenski narod odločil, da ne želi, da bi Slovenija postala neodvisna in samostoj-

na država, pomeni, da ne želi o svoji sedanosti in o svoji bodočnosti odločati sam in da to temeljno pravico do samoodločbe sedaj zavrača. Pomenilo bi tudi, da bo ostal v federaciji, kjer bo večina odločala o njegovi usodi in kjer bodo drugi tudi v njegovem imenu s preglasovanjem odločali o ključnih vprašanjih življenja in dela Slovenije. Pomenilo pa bi tudi, da je zamudil ali se odrekel enkratni zgodovinski priložnosti, o kateri so sanjali, zanj delali in se žrtvovali številni rodovi.

Iz gradiva republiške vlade: Osamosvajanje Slovenije

Plebiscit bo 23. decembra

Ko smo pripravljali anketo o plebiscitu za prejšnjo številko, še ni bil sprejet zakon o plebiscitu za neodvisno in samostojno državo, takrat tudi še ni bilo odgovorjeno na marsikatero vprašanje, kako bo po plebiscitu. V vmesnem obdobju se je marsikaj razjasnilo, kar končno kažejo tudi javnomnenjske raziskave. Kljub temu smo nekaj mnenj o plebiscitu pripravili tudi za tokratno številko našega glasila.

STANE ZARNIK, pravnik, Komenda

Moje mišljenje? Plebiscit-jja, ga podpiram, vendar pa mislim, da smo šli prepozno v Jugoslavijo

s predstavitvijo omenjene politike. Po moje si je nova oblast preveč ogledovala svet, ni si pa upala priti do tistih, s katerimi se bo treba pogovarjati o novih odnosih na Balkanu. Delegacije v teh dneh sicer hodijo po republikah, vendar so ti koraki storjeni pravzaprav »tik pred zdajci«, ko so le sprevideli, da se bo zapuščinska razprava odvijala v Beogradu. Temu političnemu dejanju bo sledilo državotvorno dejanje, zato se mora zakonska razveza z Jugoslavijo čimprej izvesti.

DUŠAN ŽUMER, diplomirani pravnik, Kamnik

Sem optimist! Plebiscit sam bo uspel. Tudi volilna udeležba bo

dokaj visoka. Je pa res, da precej bolj realno gledam na obdobje, ki nas čaka po plebiscitu. Mislim, da je bila razprava, ki je bila naravnana na neodvisno, samostojno Slovenijo, odločno prekratka. Tudi obdobje šestih mesecev, ki naj bi sledilo po plebiscitu, je odločno prekratka doba, v tem času ne bo možno vsega uskladiti. Vemo, da bodo velike

ljeno, potem pa ga je seveda treba do konca spejati. Sam bom ta korak pogumno opravil. Ker imam že vnuke, mi namreč ni vseeno, kakšna bo njihova bodočnost. Če ne drugega, naj bo vsaj človeška, demokratična, če hočete – evropska!

MARIJA SITAR, diplomirana ekonomistka, Menges

»Že sama depolitizacija plebiscita dokazuje pomembno dejanje za prihodnost slovenskega naroda, zato tudi ne dvomim v njegov uspeh. Vedeti pa moramo, da či-

težave v gospodarstvu, težave bodo z zaposlovanjem, problemi se bodo pojavili pri navezovanju diplomatskih odnosov. Zato mislim, da bo obdobje po plebiscitu eno najtežjih v naši zgodovini. Ne samo za Slovenijo, tudi za celotno Jugoslavijo.

JANEZ BRLOGAR, inž. organizacije dela, Kamnik

Mislim, da je plebiscit zelo pozitivna odločitev, ker bo to konč-

stejši računi in prostejše roke pomenijo velike napore, ki bodo morali biti vloženi v gospodarsko, družbeno in miselno prenovno. Če bomo uspeli v tem drugem delu, bomo položili prvi kamen na cesti, ki naj bi nas približala Evropi. Takrat bo pozitiven izid plebiscita v resnici potrjen.«

Marija Reba, prof., Mekinje
»Menim, da je plebiscit nujen. Nanj smo že dolgo čakali. Poz-

nam veliko ljudi, ki se bodo vsi pozitivno izrekli. S plebiscitom želimo doseči dolgo pričakovano neodvisnost. Plebiscit bo zagotovo zelo dobro uspel.«

Nadaljevanje na 2. strani

seh precej dalje in in torej dražje kot v blokovskem naselju. Več o tem, pa tudi o novih cenah za plačilo KKO-ja in RNO-ja, ki so jih izračunali v SKG-ju pa kot že rečeno v naslednji številki našega glasila.

Delegati so bili glasni tudi pri poročilu o dolgoročnem programu razvoja kmetijstva v naši občini. Ob ugotovitvi, da je v poročilu preveč klasičnih statističnih podatkov, ki le malo povedo, so poslanci, med njimi predvsem predstavniki kmetov predlagali kar zajeten kup pripomb in predlogov. Te bodo strokovne službe zbrale in posredovale našemu poslancu, ki jih bo posredoval republiški skupščini. Predvsem so imeli pripombe na drugačno organizirano posploševalno službo, menili so da je treba delati program razvoja celotnega podeželja ter rešli nekaj o bolj organizirani prodaji kmetijskih izdelkov.

Kot že rečeno pa poslanci zaradi nesklepčnosti ob koncu seje niso sklepali o poročilu o realizaciji dela na investiciji kamniška matična knjižnica in program za dokončanje. Na hitro rečeno: ni jim šlo v račun, da se je naložba tako podražila, namesto komisije za družbeni nadzor pa bo verjetno investicija dana v pregled strokovno usposobljeni, pooblaščen ustanovi za tovrstne zadeve.

ROMANA GRČAR

Odločba o voliščih

Na podlagi 69. člena Zakona o volitvah v skupščine (Ur. list SRS, št. 42/89 in 5/90 ter Ur. list RS, št. 10/90) in 7. člena Zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 44/90) izdaja Občinska volilna komisija Skupščine občine Kamnik naslednjo

ODLOČBO o določitvi volišč

Za izvedbo plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije 23. 12. 1990 se določijo naslednja volišča:

KRAJEVNA SKUPNOST MOTNIK
volišče št. 1 bo v Domu družbenih organizacij Motnik za glasovalce naselij: Motnik, Zgornji Motnik, Zajasovnik, Bela (hišne št. 10-11, 13-18 in 28-31)

KRAJEVNA SKUPNOST ŠPITALIČ
volišče št. 2 bo v dvorani Kulturnega doma v Špitaliču za glasovalce naselij: Špitalič, Okrog pri Motniku, Bela (hišne št. 1-9, 12 in 19-27).

KRAJEVNA SKUPNOST TUHINJ
volišče št. 3 bo v Kulturnem domu na Lazah za glasovalce naselij: Zgornji Tuhin, Stara Sela, Češnjice, Golice, Liplje, Črni vrh v Tuhinju, Cirkuše, Veliki Hrib, Mali Hrib in Laze v Tuhinju

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO V TUHINJU
volišče št. 4 bo v Domu družbenih organizacij Šmartno za glasovalce naselij: Šmartno, Buč, Sidol, Stebljevek, Kostanj, Gradišče v Tuhinju, Hruševka, Podbreg, Ravne pri Šmartnem in Preproče v Tuhinju

KRAJEVNA SKUPNOST PŠAJNOVICA
volišče št. 5 bo na Malem Rakitovcu št. 2 pri Filipu Žibertu za glasovalce naselij: Pšajnovica, Gabrovica, Laseno, Mali Rakitovec in Veliki Rakitovec

KRAJEVNA SKUPNOST SREDNJA VAS
volišče št. 6 bo v Kulturnem domu Srednja vas za glasovalce naselij: Loke v Tuhinju, Srednja vas, Podhruska, Potok, Vaseno, Pirševo in Snovik

KRAJEVNA SKUPNOST SELA
volišče št. 7 bo v Kulturnem domu Sela za glasovalce naselij: Sela, Znojile, Žubejevo, Bela peč, Poljana, Trobelno, Rožično, Studenca, Markovo in Sovinja peč

KRAJEVNA SKUPNOST NEVLJE
volišče št. 8 bo v podružnični Osnovni šoli Nevlje za glasovalce naselij: Nevlje, Briše, Oševik, Tučna, Vrhpolje

KRAJEVNA SKUPNOST GODIČ
volišče št. 10 bo v prostoru Družbenih organizacij Godič za glasovalce naselij: Godič, Brezje nad Kamnikom, Vodice nad Kamnikom in Kršič

KRAJEVNA SKUPNOST ČRNA
volišče št. 11 bo v Gasilskem domu na Gozdu za glasovalce naselja Gozd

KRAJEVNA SKUPNOST KAMNIŠKA BISTRICA
volišče št. 12 bo v podružnični Osnovni šoli Gozd za glasovalce naselij: Podstudeneč, Žaga, Krivčevo, Smreče, Podlom, Zavrh pri Črncu, Kališe

KRAJEVNA SKUPNOST KAMNIŠKA BISTRICA
volišče št. 13 bo v zgradbi Rudnika kaolina Črna za glasovalce naselij: Črna pri Kamniku in Potok v Črni

KRAJEVNA SKUPNOST KAMNIŠKA BISTRICA
volišče št. 14 bo v pisarni obrata Kalcit Stahovica za glasovalce naselij: Bistričica, Okroglo, Klemenčevo, Zakal, Stahovica, Županje njive, Kamniška Bistrica in Velika planina

KRAJEVNA SKUPNOST KAMNIŠKA BISTRICA
volišče št. 15 bo v Osnovni šoli Kamniškega bataljona Stranje za glasovalce naselij: Spodnje Stranje, Zgornje Stranje, Stolnik, Zagorica in Kregarjevo

KRAJEVNA SKUPNOST TUNJICE
volišče št. 16 bo v podružnični Osnovni šoli Tunjice za glasovalce naselij: Tunjice, Tunjska Mlaka, Laniše, Košice (hišne št. od 15-21)

KRAJEVNA SKUPNOST KOMENDA
volišče št. 17 bo v prostorih Društva upokojencev Glavarjeva 104 Komenda za glasovalce naselij: Gmajnica, Gora pri Komendi, Mlaka, Podboršt pri Komendi, Komenska Dobrava, Breg pri Komendi, Potok pri Komendi, Nasovče, Klanec in ulice: Kranjska pot, Remicova pot, Zajčeva cesta, Glavarjeva, Kerkova, Čebuljeva, Urhova, Jezerškova, Zadružna in Sadarjeva

KRAJEVNA SKUPNOST KRIŽ
volišče št. 18 bo v Gasilskem domu Kriz za glasovalce naselja Kriz

KRAJEVNA SKUPNOST MOSTE
volišče št. 19 bo v Osnovni šoli Moste za glasovalce naselij: Moste, Zeje pri Komendi in Suhadole

KRAJEVNA SKUPNOST PODGORJE
volišče št. 20 bo v prostorih prosvetnega društva Podgorje za glasovalce naselja Podgorja

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARCA
volišče št. 21 bo v Kulturnem domu Šmarca za glasovalce ulic: Bistriška, Drnovo, Gmajna, Gornji log, Grintovska, Gubčeva, Habjanova, Jeranova, Kamniška, Kolenčeva, Koroška, Livada, Mala pot, Mlinarska, Nova pot, Nožiška, Obrtniška, Orehova, Pibernikova, Poljska, Pot iz vasi, Primoževa, Radomeljska, Sončna, Spodnji log, Stegne, Štajerska, Trata, Trg padlih borcev, Zelena pot

KRAJEVNA SKUPNOST VOLČJI POTOK
volišče št. 22 bo v večnamenskem domu Volčji potok za glasovalce naselij: Volčji potok in Rudnik pri Radomljah

KRAJEVNA SKUPNOST VRANJA PEČ
volišče št. 23 bo v podružnični Osnovni šoli Vranja peč za glasovalce naselij: Zgornje Palovče, Spodnje Palovče, Velika Lašna, Trebelno pri Palovčah in Vranja peč

KRAJEVNA SKUPNOST DUPLICA
volišče št. 24 bo v Kulturnem domu Duplica za glasovalce ulic: Dobajeva, Jakopičeva, Jelovškova, Ljubljanska (hišne št. od 14/86), Domžalska, Jamova, Groharjeva

KRAJEVNA SKUPNOST MEKINJE
volišče št. 25 bo v Osnovni šoli Duplica za glasovanje ulic: Črniška, Rudniška, Prvomajska, Matije Blejca, Bakovnik (razen hiše št. 1 in 2), Klavčičeva, Špikova, Slatnarjeva, Mengeška, Bazoviška, Bakovniška, Meninska

KRAJEVNA SKUPNOST MEKINJE
volišče št. 26 bo v domu Partizan Mekinje za glasovalce ulic: Polčeva, Antona Kotarja Martina, Tineta Zajca, Jeranovo, Pot na Jeranovo, Cankarjeva, Cesta treh talcev, Molkova, Zduša, Podjelše, Drnovškova, Neveljska

KRAJEVNA SKUPNOST CENTER
volišče št. 27 bo v prostorih Kino dom Kamnik za glasovalce ulic: Trg talcev, Medvedova, Žebljarska, Fužine, Tunjska, Levstikova, Kettejeva, Pot na Poljane, Košice (hišne št. 1-14 in 22-29), Žale

KRAJEVNA SKUPNOST CENTER
volišče št. 28 bo v prostorih Skupščine občine Kamnik za glasovalce ulic: Šlandrova, Titov trg, Trg svobode, Prešerenova, Maistrova, Gregorčičeva, Tomšičeva, Japljeva, Kidričeva, Sadnikarjeva, Zaprce, Petruškova, Kolodvorska, Usnjarska, Šutna, Streliška, Parmova, Muzejska, Ekslerjeva

KRAJEVNA SKUPNOST NOVI TRG
volišče št. 29 bo v SENŠRM Kamnik za glasovalce ulic: Novi trg, Bevkova, Lobodova, Palovška, Perovo, Perkova

KRAJEVNA SKUPNOST PEROVO
volišče št. 30 bo v prostorih SKG Kamnik za glasovnice ulic: Kajuhova, Kovinarska, Tkalska pot, Ljubljanska (hišne št. 2, 3, 11, 12 in 13), Steletova

KRAJEVNA SKUPNOST ZAPRICE
volišče št. 31 bo v prostorih Gasilskega doma Kamnik za glasovalce ulic: Zikova, Livarska, Podlimbarskega pot, Pot 27. julija in Bakovnik (hišne št. 1 in 2)

KRAJEVNA SKUPNOST ZAPRICE
volišče št. 32 bo v Osnovni šoli Toma Brejca Kamnik za glasovalce ulic: Miklavčičeva, Murnova, Aškerčeva, Mlakarjeva, Zupančičeva, Kamniško-zasavskega odreda, Vavpotičeva, Vremšakova, Ljubljanska (hišne št. 1 A, 1 B, 1 C, 1 Č, 3 A, 3 B, 3 C, 4, 5 in 6), Svetčeva pot, Podgorska pot, Ogrinčeva, Jakoba Aleševca, Pot Marije Vere, Koželjeva, Parapatova, F. M. Paglovca, Kranjska

KRAJEVNA SKUPNOST ZAPRICE
volišče št. 33 bo v Osnovni šoli Toma Brejca Kamnik za glasovalce ulic: Jenkova, Rozmanova, Kersnikova, Kebetova, Čopova, Trdinova, Jurčičeva, Ljubljanska (hišne št. 7, 7 A, 8, 9 in 10), Ljudevita Stiasnyja, Bergantova, Franca Pirca, Smolnikarjeva, Zupanova, Vegova, Toma Brejca, Vilka Rožiča, Franca Albrehta

TAJNIK OVK
Miran Jereb

PREDSEDNICA OVK
Stanislava Avbelj

Plebiscit bo 23. decembra

Nadaljevanje s 1. strani

Jože Svetec, Šmarca
»Plebiscit je zelo pametna odločitev in edina možna rešitev za Slovenijo. Z nekaterimi v Jugoslaviji se ni mogoče sporazume-

vati. Odločitev je težka, toda druge izbire ni. Čeprav bomo tudi po plebiscitu nekaj časa živeli še slabše kot danes, bomo to v celoti razumeli in se temu podredili. Plebiscit je pogoj za postopno ozdravitev naših težav.«

Marta Kladnik, Vrhpolje
»Za plebiscit bi se morali odločiti že prej. Že naši starši so to

želeli, pa nismo imeli možnosti. Prepričana sem, da bo velika večina odgovorila pozitivno, zato izid plebiscita sploh ni vprašljiv.«

Darja Pretnar, Kamnik

»Res je skrajni čas, da smo prišli do te odločitve in razpisali plebiscit. Slovenija je sposobna za samostojno življenje. Sredstva, ki jih dajemo drugam, bomo koristneje in gospodarnije

uporabili doma. Velika večina mojih prijateljev in znancev je za in rezultat ni sporen.«

Stane Osolnik, Črna

»Slovenci, kot narod, smo vedno bili podložni drugim. Delati bo treba še bolj, toda delali bomo za sebe, in to nekaj velja.

Tudi težav, ki nas bodo še spremljale, se ne ustrašimo, saj jih bomo lažje rešili, če bomo dosegli popolno suverenost. Ogromna

večina se bo pozitivno odločila na plebiscitu, in to je edino pravilno.«

Barbara Kerin, Kamnik

»Plebiscit je zelo pozitivna odločitev. Da bo uspel ne dvomim. Slovenija je sposobna za samostojno življenje. Sredstva, ki niso majhna, pa jih dajemo drugam, bodo dala mnogo večji gospodarski rezultat pri nas v Sloveniji. Vsi, s katerimi sem se pogovarjala, so za plebiscit; tudi sama se bom tako odločila.

ROMANA GRČAR
STANE SIMŠIČ

VSEM OBČANOM ŽELIMO
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991

PREDSEDSTVO IN IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE KAMNIK

Predsedstvo in Izvršni Svet skupščine občine Kamnik namesto novoletnih čestitk prispevata 10.000,00 din za nakup invalidskega vozička Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku.

S seje IS

Zaradi nove kotlarne bo knjižnica bistveno dražja

Kot že tolikokrat doslej, se je tudi tokrat izkazalo, da smo slabše predvidevali in da se je že pri gradnji pokazala potreba po dodatnih delih. Med obnovo starega zdravstvenega doma, kjer naj bi bila nova, matična knjižnica, so namreč ugotovili, da je stara napeljava dotrajana in da bo stare kotle treba zamenjati z novimi. Tako se je naložba s prvotnih 6,7 milijonov din podražila več kot za enkrat. Kako do dodatnega denarja? Člani izvršnega sveta so se strinjali, da bi bilo škoda sedaj objekt prepustiti propadanju, kar bi se brez ogrevanja začelo dogajati. Vendar pa menijo, da bi morda vsa potrebna tipska oprema za knjižnico morda le lahko počakala, zasilno bi si pomagali s staro. Dodatna sredstva bo izvršni svet skušal pridobiti v republiki, ker pa je ustanovitelj knjižnice skupščina občine Kam-

nik, bo glavno breme kljub vsemu moral nositi domači prostor. Po pogodbi naj bi staro knjižnico izpraznili do konca tega leta. To ne bo mogoče; tudi če bi začeli z deli na kotlarni takoj, bo možna selitev šele med zimskimi počitnicami.

Za kotlarno bi se delno našla sredstva v proračunu, bolj vprašljivo pa bi bilo nadaljnje podaljševanje prispevne stopnje. Ker bo konec decembra primopredaja objekta (izvajalec del je bil Graditelj), so se na seji odločili, da bo za obnovljeni objektčasno skrbel SKG (varovanje in vzdrževanje prostorov). Odbor za gradnjo knjižnice bo za tokratno skupščino pripravil temeljito poročilo z vsemi spremembami programa in finančnimi spremembami.

Na izvršnem svetu so potrdili tudi širitev lekarn na stari lokaciji, obenem pa bi bilo dobro najti skupno rešitev z zdravstvenim domom, da bi vsaj zdravila na recept pacienti lahko jemali v njihovih prostorih.

Člani izvršnega sveta so obravnavali še gospodarjenje v triletnem

letju in pri tem ugotovili, da je proizvodnja v naši občini padla pod poprečje republike, izjemni sta le Eta in Menina, ki sta v tem obdobju svojo proizvodnjo še povečali. Precej več pa naša podjetja izvažajo, tako da je pokritost izvoza z uvozom 26 odstotna. Naložb v tem obdobju iz razumljivih razlogov ni bilo, zaposlenost pa se je zmanjšala za 2,3 odstotka. V devetih mesecih smo imeli v občini 30 milijonov izgube. Od tega sta dve od petih podjetij v izgubo zašli zaradi plasmajev v Elanu. Akumulacije je bilo v tem obdobju za 49 milijonov dinarjev.

Na prošnjo Dušana Jesenika so ga člani izvršnega sveta zaradi predčasne upokojitve razrešili funkcije namestnika sekretarja v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora. V novem letu bo tako to funkcijo nekaj časa še opravljal neprofesionalno, saj je komunalno cestno problematiko treba stalno in sprotno spremljati in reševati – pa tudi zahtevna je.

Člani izvršnega sveta so obravnavali še gospodarjenje v triletnem

SPOMINSKA SVEČANOST NA RUDNIKU

Vse občane, predvsem pa svoje, preživele borcev NOV in mladino

VABIMO

da se v soboto, 5. januarja 1991 ob 10. uri, udeležijo spominske-žalne svečanosti pri spomeniku padlim na Rudniku, v počastitev spomina na padle borce in aktiviste NOB.

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
KAMNIK

R. G.

Stranke v našem prostoru in času

V uredniškem odboru smo se odločili, da v novoletni številki pripravimo neke vrste sliko političnega dogajanja v naši občini. Zato smo prosili predstavnike ali koga iz vodstva strank za sodelovanje; da nam na približno dveh straneh posredujejo vtis o velikih političnih spremembah v tem letu, ki se kažejo tudi v naši občini.

Za izhodišče smo ponujali samo nekaj vprašanj:

1. Ali ste, ko smo z ustavo odprli pot političnemu pluralizmu, pričakovali, da bomo praktično v nekaj mesecih dobili tudi večstrankarske parlamente?

2. Večstrankarski parlamenti so imeli na začetku nemalo težav, kako ste jih vi oziroma vaša stranka doživljali, kako ste poskušali pomagati, medstrankarske bitke ne bi hromile dela skupščine?

3. Naša politična demokracija se še vedno otepa z nekaj otroškimi boleznimi. Kako dolgo mislite da bo še trajalo, da bo v celoti zaživela ali to vprašanje kakorkoli povežete s plebiscitom?

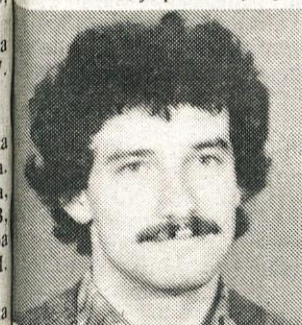
4. Kakšni so načrti vaše stranke za prihodnje leto?

Odgovore smo dobili od vseh, objavljamo pa jih (da ne bo kakšne zamere) po abecednem redu. Mednaslovi so uredniški.

Politika naj ne bo svet besed, ampak dejanj

Za nami je leto polno političnih sprememb. Z velikimi koraki smo vstopili v svet demokracije. Ugotovili, da smo šele na začetku. Vseskozi smo se zavedali, da demokracijo odločanje ne bo postalo. Tudi v naši občini smo se kmalu srečali s težavami pri oblikovanju skupščine, strankarskimi razprtijami in različnimi pojmovanji »demokracije«.

Liberalno-demokratska stranka, ki je v svet politike vstopila še kot ZSMS-LS, je prek svojih po-

Olaf Grbec
Najprej v skupščini poskušala po svojih najboljših močeh prispevati temu, da politika ne bi bila le svet besed, ampak naj bi postala tudi svet dejanj.

Ob nastajanju pozicije in opozicije smo se odločili, da bomo trajali na svoji poti. Ker ne želimo biti samo kritiki te ali one oblasti, smo v okviru poslanskega kluba LDS ustanovili t. i. projektne skupine. V njih sodelujejo občani vseh »barv« in posamezne politične stranke, ki to želijo.

Demitrij Perčič

Edini pogoj za sodelovanje je želel, da se v Kamniku stvari spreminjajo na bolje, in volja, da to tudi naredimo. Najbolj aktivni sta trenutno skupini, ki se ukvarjata s prostorom (tudi s prometno problematiko mesta) in z javnimi mediji v Kamniku. Prav prek vprašanj, ki nas vse skupaj zanimajo, skušamo čim bolj tvoriti sodelovati z drugimi strankami. Naš osnovni cilj je, da izpolnimo vse obljube, ki smo si jih dali v predvolilnem programu.

Tudi v letu, ki je pred nami, nas čaka veliko dela. Pri sprejetju nove ustave bomo poizkušali uveljaviti dvodomno skupščino, saj menimo, da je za Slovenijo regionalni razvoj bolj pomemben od centralizacije. Plebiscit je le sredstvo v dolgotrajni in mučna pot, ki jo odpravi ali razdeliti tega, česar ne moremo in nismo več imeti skupnega. In naša stranka bo storila vse, da bo pridobitev plebiscita civilizirana, demokracija in gospodarsko napredna država vseh prebivalcev Slovenije.

Liberalno-demokratska stranka Kamnik želi vsem občankam in občanom Kamnika prijetne božične praznike, v novem letu pa izpolnitev čim več želja.

OLAF GRBEC in DEMITRIJ PERČIČ

Dosežen glavni cilj: večstrankarski parlament

Slovenska demokratska zveza (SDZ) se je v Kamniku organizirala med zadnjimi slovenskimi strankami in sicer na Svečnico, 2. februarja letos. Z njeno ustanovitvijo smo tudi v Kamniku dobili celoten politični spekter in s tem osnovo za demokracijo volitve v našem prostoru. V časovni stiski do aprilskih volitev je bila stranka sama prešibka, da bi samostojno nastopila, zato je takoj pristopila v koalicijo Demos. Njen vstop v Demos je bil tudi sicer povsem razumljiv, saj si programske smernice vseh strank koalicije niso nasprotovale. Glavni cilj je bil: prekiniti enopartijsko vladavino in čim prej doseči slovensko samostojnost.

Z ustanovitvijo SDZ je bil narejen šele prvi korak. Do volitev, ki so bile pred vrati, je bilo treba še ogromno narediti. Predvsem pa je bilo treba dobiti kandidate za republiške in občinske poslance. To so morali biti kandidati, ki jim ljudje zaupajo, kajti le tako je bilo moč računati na volilni uspeh.

Tone Stele

Rezultat aprilskih volitev je prinesel delni uspeh koalicije Demos. Dobila je le 48 odstotkov volilnih glasov za kamniško skupščino, vendar je bil glavni cilj dosežen. Dobili smo večstrankarski parlament, v katerem ima SDZ štiri svoje člane.

Velika večina članov SDZ se do letošnjega aprila s politiko ni ukvarjala. Politika pa je, kot vsaka druga veda, znanost. Te pa se ne da naučiti čez noč, kar pa se pozna tako v stankarskem življenju, kot v skupščinskem dogajanju. Z bivšo politično strukturo so zato člani SDZ v političnem znanju še v neenakopravnem položaju, vendar se ta odnos iz meseca v mesec izboljšuje. Predvsem je to opazno v skupščini, kjer so iz prvotnega opozicijskega prešli v konstruktivno nastopanje.

Naša politična demokracija dela šele prve korake. To ne pomenja, saj Slovenci do danes nismo imeli svoje države in smo morali ves čas delovati iz opozicije. Večino je v to prisilil tudi medvojni in povojni totalitarni režim. Zato je politika med našimi ljudmi osovražena in se le malo ljudi odloča zanjo. Brez vključevanja novih ljudi v novo nastalo stranko, pa tudi politične demokracije ne bo. Z zgodovinskim trenutkom, ko bomo s plebiscitom odločili o slovenski samostojnosti, pa bo še kako nujno, da bomo imeli v strankah dosti sposobnih, delovnih in poštenih članov. Z uspehim plebiscitom bomo samostojni, istočasno pa izpostavljeni dejstvu, da moramo vsi iz opozicije v aktivno vključevanje v novo nastalo zamere.

Prvenstvena naloga SDZ v Kamniku je zato vključevanje novih članov. Trenutno je njeno članstvo maloštevilno in še od teh je le nekaj res aktivnih. Program oziroma usmeritve SDZ so po želji večine Slovencev, stranka ni ideološka in zato je lahko njen član vsakdo, ki le zagovarja demokracijo in slovensko samostojnost. SDZ vpisuje nove člane vsak dan od 10. do 12. ure v bivšem zdravstvenem domu na Ljubljanski cesti, v Demosovi pisarni. Brez aktivnih ljudi v političnem pluralizmu ni demokracije.

Predsednik SDZ Kamnik
TONE STELE

Verjamemo, da smo na pravi poti

Ker sem rojen po vojni in mi je bil od malih nog naprej vtepen v glavo naš edino pravilni in zveličavni gospodarsko-politični sistem, lahko odkrito povem, da mi je bilo 12. maja 1988 v union-ski dvorani v Ljubljani, na ustanovnem zboru Slovenske kmečke zveze, tesno pri srcu. Še kako sem se zavedal, da bo moja pristopna izjava s lastnoročno napisanimi osebnimi podatki zelo hitro našla mesto tudi tam, kjer si človek najmanj želi.

Vendar mi kmetje drugega izhoda nismo imeli, treba je bilo prebiti led tistega nesmiselnega sistema, treba je bilo začeti rušiti sistem, ki nas je načrtno držal v duhovni in materialni revščini. Če neko delo samo začneš, je s tem pol dela že opravljenega. In mi smo ga začeli.

Ko sedaj gledam nazaj na obdobje od ustanovitve pa do prvih večstrankarskih volitev, se mi zdi, da je bilo to nekako romantično obdobje, obdobje pričakovanj in sanjarjenja. V vsem tem času smo pridobivali na moči, vendar smo pri zadevah, ki smo se jih lotili, uspeli le, če smo naleleti na naši poti na naklonjene posameznike. V tistem času je bilo moderno nudenje pomoči novonastalim gibanjem oziroma strankam. Z nastopom predvolilnega boja, sploh pa z vstopom naših ljudi v skupščino, je bilo tega romantizma konec.

Nastopila je kruta medstrankarska politična borba, začinjena z nepoznavanjem pravil obnašanja. Opažam, da postaja moder-

Anton Hočevar

no kritiziranje še tako pametnega nasprotnikovega koraka ali predloga. To je neustvarjalno obnašanje in tako ne bomo nikamor prišli. Nam kmetom se tak način upira, ne bomo se ga posluževali in želimo, da se ga tudi nasproti nam ne bo uporabljalo, kar pa se že dogaja.

To so otroške bolezni demokracije, vendar, povem vam po pravici, kot neuk, nečolan kmet, bi od visokoizobraženih ljudi pričakoval več taktičnosti in strpnosti.

Kaj načrtujemo v prihodnjem letu?

Nič posebnega. Aktiviranje

pospeševalne službe, ki jo že organiziramo na nov način, ureditev zadružništva, ki je tudi že v teku, pojavilo se bo gozdarstvo, verjetno tudi vračanje zemlje, skratka dela bo dovolj in držali se bomo programa, predstavljenega skupščini, ki še ni dobro zagledal luč sveta, pa ga nekateri že veselo napadajo, v zameno pa ne ponujajo ničesar.

Kljub vsem težavam, s katerimi se srečujemo in se bomo še srečevali, verjetno nekaj časa še s hujsimi, kot so sedanje, pa verjamem, da smo na pravi poti.

Ne izgubimo korajže!
Na koncu bi vsem zaželel blagoslovljen Božič in srečno ter uspešno leto 1991.

ANTON HOČEVAR
Predsednik SKZ-LS Kamnik

Trudimo se za pravičnost in pošteno javno delovanje

Leto 1990 je prineslo konec vladavine ene stranke, konec režima, ki je pripeljal državo, v katerih je vladal, v gospodarski polom, moralni propad. Človeku je vzel dostojanstvo. Pripeljal ga je v revščino. Sovjetski zvezi, Romuniji grozi celo lakota. Gospodarsko razsulo je pripeljalo do popolne diskreditacije tako imenovanega socializma ali komunizma. Noben politični pritisk ni mogel zadržati spremembe sistema, t. j. prehoda v pravo demokracijo, v večstrankarski sistem.

Marko Magister

pluralizem. Nekateri dogodki, kot n. pr. sojenje Janši in drugim v srbohrvaškem jeziku sredi Ljubljane, pa so vzbudili v ljudeh tudi močna narodnostna čustva. Zavedli smo se, da smo Slovenci narod s svojo zgodovino, svojim jezikom, ki ima vso pravico in mora sam odločati o svojem življenju in usodi. Zavedli smo se svojega neenakopravnega položaja v Jugoslaviji.

Z ustavnimi amandmaji se je odprla pot v pluralistično demokracijo in bila dana možnost za ustanavljanje strank.

Januarja 1990 smo tudi v Kamniku ustanovili stranko krščanskih demokratov, ki združuje ljudi na osnovi krščanske etike. Pobude za svoje delovanje pa zajema tudi izročila slovenskega krščanskega socializma od J. E. Kreka naprej in iz delovanja modernih krščanskih demokracij v Evropi. Stranka naj bi kristjane, ki so bili skoraj pol stoletja drugorazredni državljani, spet politično prebudila in omogočila razvijanje njihove politične ustvarjalnosti. Temeljne programske točke našega delovanja so: demokracija, odgovornost, strokovnost, ustvarjalnost, človek, družina, narod, narava. Zavedamo se, da bo pot prenovne družbe težka in dolgotrajna, vendar je treba na njej vztrajati.

Skupno s strankami Demosa smo sodelovali na aprilskih volitvah in dobili šest poslanskih mest v kamniški skupščini. Nova skupščina še ni taka, da bi v njej res lahko uveljavili parlamentarno demokracijo. Težave se pojavljajo tudi zato, ker so bili v skupščino izvoljeni do sedaj politike nevedni ljudje. Vendar se to hitro popravlja. Nikakor se ne strinjamo, da medstrankarske bitke hromijo delo skupščine. Konfrontacija mnenj in medsebojna prepričevanja so vendar sestavni del pravega parlamentarizma. Krščanski demokrati se v kamniški skupščini trudimo za pravičnost in pošteno javno delovanje na vseh področjih v skladu z zakonodajo. Prav zaradi neustreznih zakonodaj pa se vsega, kar bi bilo treba, ne da urediti. Tako nismo mogli uveljaviti mo-

Milan Windšnurer

ratorija na prodajo družbenega imetja (pa tudi zato ne, ker predloga niso podprli poslanci zbora združenega dela).

Zavzemali smo se in se bomo tudi v bodoče, da bodo vsa skupščinska telesa, vsi odbori in organi ter organizacije, ki urejajo javne zadeve ali so namenjeni vsem ljudem, sestavljeni pluralno. Tudi Kamniški občan in mestna televizija morata biti takaka, da upoštevata ljudi vseh narovorov.

Na kamniških Žalah je bil pred prvim novembrom odkrit simbolični spravi spomenik, ki ga je postavila skupščina občine Kamnik. Krščanski demokrati pa smo skupaj s slovenskimi demokrati postavili na vsa znana povelja množična grobišča preprosto lesene križe, ki naj opozarjajo, da tu počivajo ljudje, ki niso bili vredni ne sodbe ne napisa na nagrobniku.

Zunaj skupščine si bomo prizadevali, da bi bilo življenje pestro, ne pusto in dolgočasno. Za to smo ustanovili odbor, ki bo skrbel za oživljanje tradicionalnih, po vojni opuščenih, običajev. Prva taka prireditev je bila miklavževanje. Skušali pa bomo spet oživiti kolednike ob sv. treh kraljih ipd. Da bi ta dejavnost zares zaživela, bo seveda treba pridobiti še več sodelavcev, tudi etnologov, režiserjev, igralcev. Mislimo pa, da bi bilo treba mesto tudi duhovno poživiti. V načrtu imamo predavanja in pogovore o različnih temah.

Načrtov za delovanje je še veliko in so raznovrstni. Obsegajo tudi socialno delo. Za njihovo izpolnitev pa bo treba, da se nam priključijo zlasti mladi.

Čas, ki je pred nami, je čas ljudskega glasovanja o samostojni Sloveniji. To je enkratna priložnost. Prav je, da jo izkoristimo. V taki Jugoslaviji, kot je bila in je še sedaj, smo Slovenci obsojeni na gospodarski in narodnostni propad. Če se bomo odločili za samostojno Slovenijo, se bomo kasneje spet lahko po potrebi povezovali s katero od jugoslovanskih republik – seveda pod takimi pogoji, da se nihče ne čuti izkoriščanega ali zatiranega. Gotovo je, da z osamosvojitvijo ne bomo kar čez noč rešili vsi problemi, vendar jih bomo lažje reševali. Seveda pa bomo morali vsi bolj odgovorno ravnati.

Vsem občanom želimo lepo, globoko doživeto božično praznovanje in mirno življenje v novem letu

Slovenski krščanski demokrati
Marko Magister
Milan Windšnurer

Izhodišče je človek, njegova svoboda, pravice in dostojanstvo

Gospodarski zlom in pomanjkanje ter razvrednotenje človeka in njegovega dela je v socialističnih državah v ljudeh sprožila takojšnjo in neodložljivo potrebo po spremembah. Zato smo tudi mi, socialdemokrati, že od vsega začetka ne samo pričakovali, ampak tudi vedeli, da so te spremembe nujne tudi pri nas.

Današnji gospodarski zlom ni posledica političnih sprememb v zadnjih mesecih, pač pa se je prikrilo nakazoval že med večdesetletno trajajočo vladavino komunistične stranke. Med to vladavino je bila glavna vrednota – kar fetišizirana! – enakost. V imenu te enakosti je bila zatrt vsakršna inovativnost, samostojnost, samoiniciativnost. Zato so naša podjetja večinoma neinovativna. Zato je šla visoka tehnologija mimo nas. Tudi zato smo živeli v lažnem blagostanju in socialnem miru. In končno tudi zato smo tam, kjer smo.

Ustavne spremembe so bile v civilizacijskem smislu vsekakor pozitivne, saj so bivši vladajoči stranki zgolj omogočile miren sestop z oblasti. Zdaj se menda ponovno pripravljajo na zmago-slavno vrnitev na politično prizorišče in stari preverjeni kadri so spet sposobni zasesti vse resorje.

Tisti, ki so ostali na cesti, se sprašujejo, kdo jih je potisnil tja, kdo je kriv, da se otepajo s preživetjem.

Zato parlamentarna demokracija za nas ni nobeno presenečenje, ker smo to hoteli. Za stabilnost političnega sistema bomo morali zelo hitro vzpostaviti vse temelje gospodarske demokracije, predvsem pa evropske norme zaščite zaposlenih.

Večstrankarski parlament je prostor za dogovarjanje med nosilci različnih strankarskih stališč. Zato večletne težave niso bile presenetljive. Nič nenavadnega ni, če se polemike med različnimi mislečimi zaostrijo – to je tudi del taktike, s katero želi ta ali ona stranka prepričati nasprotnike ali pa doseči to, da se njihovo stališče upošteva.

Glede na stanje v družbi, ki ga je podedovala nova oblast, nas, socialdemokrate, preseneča onemogočanje in zavlačevanje dočerašnjih oblastnikov, da bi nakopičene probleme hitreje in učinkoviteje reševali. V naši ob-

čini pa smo v opoziciji. Zato je stanje težje, saj težko uveljavljamo naše predloge in pobude.

Začetne težave na novem političnem prizorišču so posledica različnih pristopov strank k razreševanju tekočih problemov. Nekateri se pač še vedno najbolje znajdejo v samoupravnem socializmu in dogovorni ekonomiji. Včasih je bilo morda politično življenje bolj lagodno, mirno in netezavno, saj so bile odločitve dogovorjene že vnaprej. Pa še sestanki, seje ipd. niso trajali tako dolgo ali pa ne tako zapleteno, ko se vedno oglašajo nekateri »nebodijhtreba«! Ampak – ali nimajo/nimamo vse pravice do tega?

SDSS (Socialdemokratska stranka Slovenije) je zasnovala svoj program na že uveljavljenih načelih in izkušnjah socialdemokracije v modernem svetu. Za uveljavljanje takega programa si prizadevamo tudi v naši občini.

Še naprej nam bo izhodišče človek, njegova svoboda, pravice in dostojanstvo. Zato se bomo zavzemali za takšno družbo, ki bo temeljila na močnem in stabil-

Nadaljevanje na 4. strani

Stranke v našem prostoru in času

Nadaljevanje s 3. strani

nem tržno usmerjenem gospodarstvu. Zavzemali se bomo za večjo odgovornost na vseh področjih, katere še vedno kronično primanjkuje, za zaščito človeškega dostojanstva socialno šibkih. Zavzemamo se za evropsko vrednotenje dela, ki mora biti najvišje merilo za človekov položaj v družbi. Pa smo spet na začetku našega razmišljanja – pri gospodarskem zlomu, zaščiti zaposlenih!

Socialdemokrati se zavedamo, da je ena od posledic prehoda na tržno gospodarstvo tudi naraščajoča brezposelnost. Obstojajoča zakonodaja s tega področja omogoča vodilnim strukturam v podjetjih preširoka pooblastila s premalo odgovornosti za zdrav razvoj gospodarstva in s tem za dvig življenjskega standarda delavcev. Zato je treba zakonodajo prilagoditi tudi interesom zaposlenih – ne samo kapitala. Sicer prehod v demokratično družbo ni bil opravičen.

Na koncu težkih in resnih besed naj bo pristržno voščilo – prav vsem občanom želimo vesele in lepe božične praznike ter srečno novo leto.

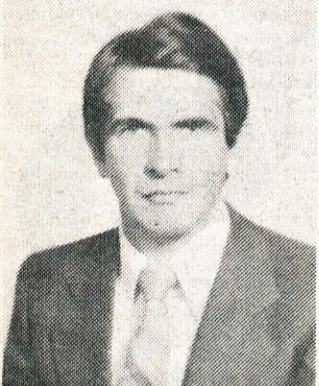
Predsedstvo Socialdemokratske stranke Slovenije
OO Kamnik

Socialisti za sodobno in neodvisno Slovenijo

Slovenija naj postane moderna, v svet odprta pravna država, ki bo spoštovala človekovo osebnost, pravice in socialno varnost državljanov, ter bogatila vsestranski kulturni napredek slovenskega naroda.

Ta misel prežema smerokaz socialistov Kamnika, ki smo kljub relativno skromnim rezultatom na volitvah strnili svoje vrste in se spoprijeli s prvimi lekcijami prave demokracije v večstrankarskem sistemu, v občini in v slovenskem parlamentu. Soočanje različnih interesov in mnenj je običajna praksa tudi v razvitih parlamentarnih demokracijah, to je nujen sopotnik, s katerim se moramo pogovarjati, dogovarjati in tudi živeti.

Velja reči, da vsak problem ali težava, okrepi naše prepričanje,

Janko Blagšič

da smo sposobni preživeti tudi v različnosti. Socialisti, kot del opozicije, želimo aktivno sodelovati pri razreševanju perečih problemov, s katerimi se soočamo v poslanskih klopih v občini, kot tudi v republiškem parlamentu. Poleg svojih pobud bomo upoštevali tudi pobude drugih in jih ne glede na stranko ali gibanje tudi podprli, če so v interesu napredka naše skupnosti.

Načrti socialistov v Kamniku so poleg izvajanja programskih ciljev stranke usmerjeni v aktivno pridobivanje članstva in simpatizerjev socialistične misli v novi podobi in vsebini, ki je uprto v prizadevanja za boljšo in bolj srečno prihodnost.

Socialistična stranka si bo po svojih močeh prizadevala, da bi se ustvarile osnove za nov ekonomski razcvet, v katerem delavca ne bo vsak dan strah, da bo izgubil delo in v katerem bodo mlade generacije našle smisel svojega življenja in ustvarjalnosti.

Socialistična stranka delavcev in intelektualcev bo nadaljevala

tradicijo interesnega delovanja, ki je bilo značilno za delo v bivši SZDL, v kateri so bili prisotni številni svobodno misleči občani, ki so s svojo predanostjo delu, kulturi in ob raznih humanitarnih akcijah dokazovali skrb za sočloveka, ki je naša največja vrednota, kljub razdrobenosti in materialnemu individualizmu.

V kolikor se boste pridružili našemu delu, bomo upoštevali vaše pobude in jih skupaj z vami prenašali v parlamentarni sistem v občini in republiki.

Ob koncu naj mi bo dovoljeno, kot predsedniku novega iniciativnega odbora Socialistične stranke, da vas še enkrat spoštovane občanke in občani povabim, k našemu skupnemu delu, ki smo si ga socialisti Slovenije opredelili v programu stranke.

Pričakujemo, da nas boste obiskali v naših prostorih na Ljubljanski 1 (bivši ZD), vsak četrtek od 17. – 19. ure.

Vašega obiska in pogovora z vami bomo zelo veselili.

Socialistična stranka Slovenije,
iniciativni odbor Kamnik
Janko BLAGŠIČ

Upanje, da lahko premagamo ozke in sebične interese

Sprejetje ustave Republike Slovenije je bilo pomembno dejanje v razvoju naše dežele. Čeprav so mnogi pričakovali, da bo prišlo do številnih radikalnih sprememb, smo bili tudi taki, sem prištevam tudi sebe, ki so

Branko Božič

mislili in upali, da nas ne bo zajel val nepredvidenih in težko obvladljivih situacij in razmer, ki jih prinašajo nacionalizmi, revanšizmi in podobni -izmi. Zaupal sem kulturi našega človeka, ne glede na njegovo politično, versko ali kakšno drugo opredelitev. Poleg tega sem bil in sem še prepričan, da je občina Kamnik razmeroma majhna skupnost ljudi, ki jih vežejo številni skupni problemi in ne prenašajo, ali vsaj slabo, medsebojne spore in nesporazume, kar je pogosta značilnost večstrankarskega sistema. Dogodki v drugih republikah in pokrajinah Jugoslavije pa nas že in nas še bodo opominjali in opozarjali, kam vodijo gospodarska in kulturna zastoletost, nerazvitost demokratičnih odnosov (v družini, delovni organizaciji, krajevni skupnosti, občini in republiki), verska nestrpnost, nacionalni šovinizem, nerešeni socialni problemi itd.

Večstrankarski parlament oziroma skupščina sem pričakoval. Nekaj presenečenja pa sem doživel z rezultati volitev. Težko sem razumel, zakaj je težak poraz doživela Socialistična zveza delovnih ljudi, ki je bila do volitev pomembna organizacija v KS, občinah in republiki. ZKS-SDP je v občini Kamnik dobila relativno dosti glasov in poslancev v občinski skupščini in ima možnosti za sooblikovanje njenih sklepov in stališč.

Večstrankarska sestava skupščine naše občine je našo stranko »razveselila« že na svoji prvi seji. Kot najstarejši odbornik ali poslanec sem vodil to sejo in že po prvih volitvah funkcionarjev občine spoznal, da so se med seboj povežale vse druge stranke in po krajših presledkih predlagale in izvolile svoje kandidate, le za predsednika zbora združenega dela je bil izvoljen kandidat ZKS-SDP.

Po prvi seji nove skupščine sem pričakoval, da bo prišlo do raznih zapletov, predvsem pa do uveljavljanja volje večine nad manjšino. To se je na naslednjih sejah sicer dogajalo, vendar ne v taki meri, kot sem mislil sam in drugi člani kluba poslancev ZKS-SDP. Med nami se je krepilo upanje in prepričanje, da lahko premagujemo težave in probleme, ki smo jih obravnavali na sejah skupščine, le z argumentirano razpravo in podkrepjenimi stališči. Še posebej pa smo menili, da se moramo izogniti nepotrebnim in mučnim razpravam, ki samo načenjajo živce poslancev in ne dajejo nobenih rezultatov. Kot primer naj navedem le to, da nismo mogli razumeti, zakaj smo porabili tudi dve uri časa za določitev dnevnega reda! In pritrtili smo poslancem, tudi sam sem med njimi, da imamo dovolj sedenja od 12. do 19. ure. Pa ne zato, ker je za mnoge delo od 6. do 12. ure, nato pa seja od 19. ure le prehuda obremenitev. Ko sem na konferenci ZKS-SDP dejal, da bomo poslanci po petih urah zapustili sejno dvorano, sem želel vplivati na predsedstvo skupščine in druge poslance, naj bodo racionalni pri vodenju, v svojih razpravah in replikah. Če se zadeve ne bodo popravile, bom skupščini in njenemu predsedstvu predlagal, naj v bodoče skliče sejo ob 17. ali 18. uri, kar že prakticirajo v nekaterih občinah.

Res je, da se naša politična demokracija še vedno otepa ne le z nekaj, ampak kar številnimi otroškimi boleznimi. Kako dolgo bo trajalo, da bo v celoti zaživele, je težko reči. Francija, ki je imela za seboj stoletdeset let demokracije (od revolucije 1789. leta), je doživljala med drugo svetovno vojno dokaj močan razvoj reakcionarnih profasističnih sil in obračunala z njimi med in ob koncu vojne. Želim, da bi bil naš mejnik vsaj leto 1848 in da bi minilo manj kot 150 let do končne utrditve politične demokracije, ki ne pozna sumničenj in obtoževanj niti med političnimi strankami niti med poslanci, tako v občini kot republiki.

Dogodki ob odločitvi za plebiscit v republiški skupščini me navdajajo s pesimizmom in optimizmom. Želim, da bi bilo drugega veliko več kot prvega, vsaj velika večina poslancev ni podlegla ozkim pogledom posameznikov in se je zavedla pomembnosti trenutka in odločitve. Tudi obnašanje ljudi ob zadnji veliki, katastrofalni ujmi pred dobrim mesecem in pol ter vsestranska pomoč ljudem v nesreči dajejo osnovo za optimizem, da lahko premagamo ozke in sebične interese.

Načrte za naše delo v letu 1991 pripravljamo in jih bomo sprejeli v januarju. Osnova nam je predvolilni program. Načrt bo verjetno nepopoln, vendar upam, da bo realen in brez »ideoloških« fraz. Prešibki smo, da bi imeli svojo kvalitetno analitično službo, na mnenja in poglede strokovne službe izvršnega sveta skupščine občine pa se ne zanesemo. Opiramo se na svoje ocene in stališča naših članov, zlasti v klubu poslancev in njegovih sekcijah ter realna predvidevanja, kaj lahko storimo kot opozicijska stranka, ki pa je del političnega dogajanja in odločanja v naši občini.

Stranka demokratične prenovе
Branko Božič

Naši predlogi dobivajo večinsko podporo

Zaradi nevzdržnega gospodarskega in političnega stanja v Sloveniji in Jugoslaviji in iz tega izvirajočega vseljanskega nezadovoljstva so komunisti po 45-letni vladavini sklenili sestopiti z oblasti. Da ta sestop ne bi bil pravi, dokončni sestop, smo jeseni 1989 dobili temu primerna nova ustavna določila. Ta sicer omogočajo politični pluralizem, ki pa to ime komaj zasluži. Tretjina občinskih

poslancev, zbor združenega dela, je bila dejansko izvoljena po starem, kajti komaj ustanovljena predvolilna opozicija v »združenem delu« ni imela vstopa, stara oblast pa je imela v njem še vso politično moč. Precej izvoljenih poslancev v zboru krajevnih skupnosti ni bilo (in še vedno ni) politično opredeljenih. Tako smo dobili večstrankarsko občinsko skupščino, v kateri precejšen del poslancev formalno ne pripada nobeni stranki, čeprav nekaj teh »neodvisnih, neopredeljenih« poslancev v bistvu še vedno misli in deluje »po starem«.

V občinskem parlamentu je zastopanih osem strank, od tega pet v koaliciji Demos. Nobena stranka nima večine. Večine nima niti koalicijska Demos. Politič-

Branko Novak

no naša skupščina torej ne more učinkovito delovati. Problem, ki ga bodo lahko rešile le nove volitve.

Do takrat pa bodo to politično nemoč lahko izkoristili dejanski, neformalni centri odločanja zunaj skupščine. Če ni močne vladajoče stranke oz. koalicije strank, če ni močne opozicije, tudi (v demokratični družbi sicer tako pomembni) javni politični nadzor in vpliv nimata prave moči. Še več: stranki, ki nima prave moči, lahko obrne hrbet tudi tisti, ki ga je stranka predlagala, njeni volilci pa potrdili (še lani pa je bila članarina obvezna in visoka!).

Politična razdrobljenost v skupščini k sreči precej manj vpliva na skupščinsko obravnavo nekaterih splošnih in lokalnih problemov. Zeleni Kamnika z zadovoljstvom ugotavljamo, da so v tej skupini tudi vprašanja varovanja okolja. Zeleni imamo v skupščini le tri delegate (od skupaj 75), pri predlogih, ki se nanašajo na našo skupno skrb za okolje, pa večinska podpora v skupščini običajno sploh ni vprašljiva. Komisija za varstvo okolja, ki deluje pri izvršnem svetu, je na primer skupščini predlagala programske smernice za varovanje okolja v naši občini. V teh smernicah so vključeni vsi najpomembnejši ekološki cilji iz programa Zelenih Kamnika. Skupščina je predlog sprejela skoraj soglasno. Zdaj je na potezi izvršni svet – pričeti mora z uredništvom in izvedbo si ekoloških ciljev.

Program Zelenih Kamnika tudi v bodoče ostaja nespremenjen. Najpomembnejši cilj je izenačiti pomen varstva okolja s pomembno ekonomike poslovanja in rezultat tega – čistejše okolje in več ekološko ustreznih delovnih mest. Ker pa je tudi na tem področju še veliko miselnih ovir, se bomo še bolj trudili za ekološko obveščanje in zeleno osveščanje javnosti. Že zdaj lahko v naših prostorih (v stavbi RKK, Cankarjeva 3, tel. 831-911) dobite ekološke nasvete, v primerih, ki ne presegajo naših zmognosti (nismo strokovna organizacija), pa tudi neposredno pomoč. Seveda vas vljudno vabimo, da se med nas tudi včlanite ali pa postanete naš simpatizer.

Naj se ob tej priliki v imenu Zelenih Kamnika zahvalim vsem našim članom in simpatizerjem za njihovo zaupanje in neposredno tvorno sodelovanje, prav tako vsem, ki nas denarno ali kako drugače podpirate. Vsem, seveda tudi bralcem Kamniškega občana in vsemu prebivalstvu naše občine, pa v imenu Zelenih Kamnika in v svojem osebnem imenu želim zdravo in uspešno 1991 v samostojni, zeleni Sloveniji. **Zeleni Slovenije – Kamnik**
BRANKO NOVAK

Odmevi, polemike, kritična mnenja...

Še enkrat o lipi sprave

V 16. številki Kamniškega občana je bil objavljen prispevek T. Jesenik – Mnenje in ugovor o članku POSAJENA LIPA SPRAVE. Ne vem zakaj pritožba na verze na spomeniku na Žalah. Lepo sta upoštevana oba mlada pesnika. Kajuh kot upa poln in napredno misleč, mlad rodoljub.

In Balantič s svojo žalostjo in priznanjem neprave poti in brezizidnosti. Vsak je povedal svoje, vsak se je odločal sam. Mi ju ne bomo sodili in preoblikovali. Sta to, kar sta bila, in prav je tako.

STANISLAVA ZAVRŠN

Še o: »Komu stari ZD«

V 16. številki »Kamniškega občana« sem napisal, da so se taborniki tudi že preselili v stari zdravstveni dom in to iz prostora na kopalnici Res pa je, da že nekaj časa domujejo skupaj s športnimi klubi v ključu pri telovadnici ob tem bivšem zdravstvenem domu. Zaradi netočne informacije se jim, kot tudi bralcem, opravičujem.

Da je LDS (bivša ZSMS) tudi že v tej stavbi (ZD), sem sklepal iz razgovora (okrog 20. novembra) z g. Olafom Grbcem. V ZD da je tudi menda študentski servis in da so oni, LDS, vsaj zaenkrat pri gostje, v upanju, da se ta servis proti temu ne bo preveč upiral.

Vse ostalo v mojem kratkem članku »Komu stari ZD«, pa prosim bralce, da vzamejo za čisto resnico. Ob nadaljnjem vztrajanju o zaupanju sem pripravljen to resnico tudi merodajno dokazati.

Vesel bi bil, da bi se prostori v tej zgradi dogovorno pravičivo razdelili, ne enemu ali določeni grupaciji mnogo ali celo nadstropju drugemu pa nič. Za športnike pa bo zares potrebno nekako poskrbeti.

MILAN WINDŠNUR

***

Kamniško glasilo je objavilo 26. 11. 1991 med drugim tudi članek Milana Windšnurca z naslovom »Komu stari zdravstveni dom?«.

Avtor omenjenega članka ugotavlja po ljudskih govoricah, naj po zgraditvi novega zdravstvenega doma v Kamniku, stari zdravstveni dom služil predvsem številnim društvenim organizacijam, zlasti pa telesnokulturnim klubom. Za te kar naenkrat ni več prostora, je stavba že vsa zasedena z drugimi dejavnostmi, zlasti pa se zgradi nad zdravstvenim zavarovanjem, in se sprašuje, s kakšno pravico je služba zasedla dobršen del prostorov poleg knjižnice, ko pa je imel po prej na Medvedovi 25 dokaj lepe prostore in sedaj samujejo.

Takšnim nepreverjenim trditvam je na podlagi govoric potrebno dati nekaj osnovnih informacij, da se ne bi številni prizadeli še naprej spraševali, kdo naj bi vse te prostore dodeljeval.

Predvsem je treba najprej ugotoviti, da je bila pred leti bivša občinska zdravstvena skupnost lastnik poslovne stavbe na Medvedovi 25, in tam je imela svoje poslovne prostore za strokovno službo, dokler ni prišlo do odprodaje tega objekta po odločitvi tamkajšnjih organov SIS občine Kamnik in zainteresiranimi drugimi uporabniki poslovnih prostorov. Občinska zdravstvena skupnost Kamnik skupno s drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi je v zamenjavi dobila ustrezne prostore v starem zdravstvenem domu s prenosom družbene lastnine in knjižnice pravice uporabe pri Temeljnem sodišču v Ljubljani, enoti v Kamniku. Na podlagi 12. člena Ustave zakona za izvedbo ustavnih amandmajev k ustavi SR Slovenije iz leta 1989, s 1. 1. 1990 Republiška uprava za zdravstveno varstvo s svojo Območno enoto Ljubljana postala pravni naslednik Občinske zdravstvene skupnosti Kamnik in s tem tudi poslovne stavbe starega zdravstvenega doma na Ljubljanski 1 v Kamniku.

Ker gre v tem primeru za objekt velikih dimenzij in ker najemniški odnosi med uporabniki poslovnih prostorov niso urejeni, je predstavnik občine Kamnik in lastnik objekta, Republiška uprava za zdravstveno varstvo – Območno enoto Ljubljana, prišla do večkratnih pogovorov o stvarnih potrebah in možnostih za solastniško delitev poslovnih prostorov v tem objektu, na katerega celotno površino Republiška uprava za zdravstveno varstvo – Območna enota Ljubljana prav gotovo nima nobenega interesa in želi, da ostane etažni lastnik samo tistih treh poslovnih prostorov, ki jih potrebuje njena Izpostava Kamnik za svoje delo in delo s strankami. In to vsega skupaj 169 m², kolikor jih trenutno zaseda v 2. nadstropju.

Zatečeno stanje po ugotovitvi pravnega nasledstva lastnine zadnjih podatkih Oddelka za splošne zadeve Občine Kamnik pa naj slednje: Občina Kamnik je uporabnik 401 m² skupne površine Matična knjižnica Kamnik 1349 m², Center za socialno delo Kamnik 227 m², CB Radio klub LIPA Kamnik 30 m², Odred bistriških gamsov 40 m² in Izpostava socialnega zavarovanja 169 m²; vse ostale površine pa so še nezasedene. Dogovor med omenjenimi predstavniki se je nanašal na prepoved nadaljnjih dodeljevanj poslovnih prostorov številnim interesentom z izjemo soglasja udeležencev dogovora o začasni rešitvi prostorov za Rdeči križ Kamnik in mladinski servis. S svojim »dobrim delom« stavbe (169 m²) naj bi se Izpostava socialnega zavarovanja iz 2. nadstropja preselila v pritličje zaradi poslovanja s starejšimi občani, seveda po predhodni preureditvi pritličja in ureditvi premoženjsko pravnih odnosov med uporabniki objekta. Po zagotovitvi minimalnih prostorov za del Izpostave Kamnik v pritličju, si ostali uporabniki in interesenti, o političnih strank do telesnokulturnih društev in klubov, lahko po volji razdelijo prostore in prevzemajo zato tudi ustrezen delež odgovornosti za vzdrževalne stroške objekta.

Vodja območne enote
Franc Kovač

Odprto pismo Izvršnemu svetu

Na 4. sejo vseh zborov skupščine občine Kamnik (30. oktobra 1990) je izvršni svet kot posebno točko uvrstil predlog sklepa o prenehanju sodelovanja občine Kamnik Zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine Kranj. Do te točke je prišlo zaradi sporov okoli obnove Petkove hiše. Na sami seji pa je predsednica Marija Sitar posredovala predlog izvršnega sveta, da se ta točka umakne z dnevnega reda. Po daljši razpravi so vsi zbori skupščine sprejeli sklep, da se točka sicer umakne, vendar pa se nadomesti z novo: informacija o problemih prenove mestnega jedra. 4. seja skupščine je bila zaradi dolgega trajanja prekinjena. Nadaljevala se je 7. novembra. V tem času je v dnevnem časopisu izšlo več člankov o problematiki prenove Petkove hiše, zaradi katere je prišlo do spora med Zavodom za varstvo naravnih in kulturne dediščine Kranj in izvršnim svetom občine, zlasti njegovo predsednico Marijo Sitar, ki je bil deloma rešen tako

la je bil dipl. ing. arh. Bojan Schlegel odstranjen s funkcije predsednika komisije za revitalizacijo kamniškega mestnega jedra. Bojan Schlegel je kot strokovni sodelavec zavoda izgubil tudi delovna pooblastila na območju občine Kamnik, sicer bi se moral iz Kamnika makniti tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj. Če to se je zgodilo, čeprav je Republiški sekretariat za kulturo celoti ovrgel trditve kamniškega izvršnega sveta. Obnova Petkove hiše pa je kljub spornosti potekala naprej.

Poslanci smo pričakovali, da bo na vsa sporna vprašanja na seji skupščine odgovorjeno, vendar do tega ni prišlo, ker izvršni svet razpravi ni hotel sodelovati. Njegovo stališče do te problematike je posredovala predsednica: »Že zadnjič, ko se je ta točka preoblikovala, je bil izvršni svet mnenja, da se od te točke distancira. Ko smo o teh problemih z zavodom pogovarjali, je gospa Zupanova predlagala, da celotno problematiko revitalizacije predloži izvršnemu svetu in da jo skupaj z vsemi prizadetimi na izvršnem svetu obravnavamo. V izvršnem svetu smo menili, da je to tako strokovno področje, da naj mu prislunkejo in imajo glavno besedo tudi strokovnjaki, zato se člani izvršnega sveta distanciramo od te točke.« (Citati zapisnika 4. seje zborov).

Problem Petkove hiše še naprej polni časopisne stolpce, o njej je bila posneta televizijska oddaja. Iz vseh javnih občil je razvidno, da obnova Petkove hiše ne poteka skladno z odlokom o revitalizaciji mestnega jedra, je torej nezakonita. Pravkar pa se je začel nov nezakonit poseg v zaščiteni mestni prostor na Šlandrovi ulici, torej ena nezakonitost rodi drugo. Podpisani poslanci menimo, da se izvršni svet od te problematike ne more distancirati, zlasti pa se ne more distancirati od odgovornosti do poslancev in občanov Kamnika zato, ker izvršni svet pojasni svoja stališča do teh vprašanj:

1. Kako je prišlo do nepravilnega tolmačenja odloka o razglasitvi starega mestnega jedra Kamnik za kulturni in zgodovinski spomenik, ki Petkova hiša ni zaščiten? Kako da je izvršni svet pri njem trajal, čeprav je bilo to mnenje ovrženo in demantirano z uradno strokovno razlago zakonodaje, ki jo je dal Republiški sekretariat za kulturo, Zavod republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine in drugi? Ali pri tem ni bilo grobo kršeno načelo, da politika ne sme odločati o strokovnih zadevah, predsednica izvršnega sveta Marija Sitar je namreč za Demokracijo izjavila: »Petkova hiša ni nikjer posebej zapisana, pač pa samo leži v očjem območju mesta Kamnika. To seveda pomeni, da kranjski zavod v tej zadevi nima pravi nobene pravice dajati ne pogojev in ne soglasja.« in naprej »Do razložitve odloka sem se dokopala sama, navsezadnje tega ni bil poseben narediti nihče v občinski hiši.«

2. Kako da se je prenova Petkove hiše izvajala (Graditelj Kamnik) brez zakonitega gradbenega dovoljenja, čeprav je bila nekajkrat zastavljena (odločba pristojnega občinskega gradbenega inšpektorja, večkratna intervencija ministra republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora dipl. ing. arh. Mihe Jazbinška in republiškega urbanističnega inšpektorja g. Naprudnika)? Kdo je podpiral podjetje Graditelj, da je hišo prenavljalo brez ustreznega soglasja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, čeprav bi ta moral predlagati tudi izvajalca del in kontrolirati izvedbo del? Ali razkritje strehe med deževjem ni vandalizem, ki je povzročil nepopravljivo škodo?

3. Smo v času velikih družbenih sprememb. Pred nami je vračanje vojni odvzete lastnine. Ali so bila pred začetkom obnove stavbe prenesena premoženjsko pravna vprašanja? In kako? (Tu ne gre za vprašanje Kočne ali Graditelja ampak za prave lastnike.)

4. Kako je mogoče, da je bil dipl. ing. arh. Bojan Schlegel po odobrih treh mesecih odstranjen s funkcije predsednika komisije za revitalizacijo starega dela Kamnik, nanj ga je vendar imenovala predsednica izvršnega sveta Marija Sitar? V Delu je bilo objavljeno, da je zavajal izvršni svet. S čim ga je zavajal? Kakšne reference ima novi predsednik Ivo Stražar, da bo funkcijo bolje opravljal kot Bojan Schlegel, ki se z revitalizacijo starih mest ukvarja skoraj četrto stoletje? Zahtevamo konkreten odgovor.

5. Ali v času pluralizma ne veljajo več osnovna pravila demokracije? Svet krajevnih skupnosti Center glede obnove Petkove hiše ni bil nikoli obveščen, kaj šele vprašan za mnenje. Prišli del Petkove hiše je bil že več kot 100 let namenjen trgovski dejavnosti. Zaradi spremembe namembnosti in zaradi vprašljivosti ustreznega nadomestila trgovino »METKA« se je svet krajevnih skupnosti obrnil z vprašanjem na izvršni svet. Na vprašanje ni dobil nobenega odgovora ali pojasnila. Podobno v zadnjem času prebivalci Centra niso bili vprašani, ali si želijo v strogem centru mesta tako imenovani sex shop, za katerega je že izdano obrtno dovoljenje.

6. Ob velikih črnih in nezakonitih gradnjah v mestu in okolici vprašujemo, kako so sploh mogoče. Prosim predsednico izvršnega sveta, da pojasni, na kaj se na primer nanaša stavek iz Dela Plus: »Nedokončani Picolino torej še vedno stoji v ponos tistim, ki so dali glasje, in tistim, ki so prav to soglasje pač razlagali po svoje.« Tudi lastnik Picolina je trdil, da so mu nekateri člani izvršnega sveta trdnostno obljubljali soglasje za lokal. Kdo si jemlje te pristojnosti?

Ob porušitvi Picolina postavljamo še dodatno vprašanje. Ob glasovanju proti ukinitvi Kamniškega občana so bili poslanci osmešeni, da ta občana ni denarja; od kod pa potem izvršnemu svetu 51.000,00 dinarjev, kolikor je stala porušitev Picolina in popravilo parkirišča. Kaj pa materialna odgovornost tistih, ki so dajali ustna soglasja lastniku Picolina?

JANEZ BERGANT, ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI – ZS
MARJETA HUMAR, ZBOR KRAJEVNE SKUPNOSTI – SKD
MILENA HVALA, DRUŽBENO POLITIČNI ZBOR
– NEOPREDELJENA
MATEVŽ SKAMEN, DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR – SDZ
FERDINAND ŠKARJA, ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI
– NEOPREDELJEN
MILAN ŠUŠTAR, ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI – SDZ

Ne budimo sovraštva med živečimi

Ko človek bere dnevnike, revije, posluša radio in gleda televizijo, skoraj ne more verjeti, da je čas, kakršen je danes, toliko naklonjen avno domobrancem in sedaj še belogardistom. Kmalu bodo prišli do razlage, da so bili partizani tisti, ki so zatirali slovenski narod in objajali nedolžne ljudi, jih vozili v nemška taborišča in jih mučili.

Ko sem poslušala, kako zverinsko so ubili Balantiča, naenkrat tako velikega pesnika, in to v belogardistični postojanki, sem začela razmišljati, kako zavajamo naš slovenski narod. Predvsem pa mlade slovence, ki na ta način nikakor ne morejo biti dobri in zavedni slovencev.

Vsi vemo, da v času okupacije nismo smeli govoriti slovensko, vse ole so bile nemške; to vemo vsi, ki smo tedaj živeli, da ne govorim nas, ki smo vojno preživljali po taboriščih. Mi smo bili za vsako slovensko besedo še posebej kaznovani.

Naš veliki pesnik, kakor ga danes imenujete, je bil belogardist, to

je povedal govornik ob odkritju spomenika njemu v čast. Bil je v belogardistični postojanki, se pravi aktiven z orožjem. Belogardisti pa so delali proti slovenskemu narodu, udinjali so se okupatorju in bili njegovi zavezniki. Ko so partizani napadli to postojanko in zmagali v tem spopadu, je bil pač boj in sreča tokrat na partizanski strani. In če je bil ubit tudi Balantič, je to zgolj naključje. Prav bi bilo, da poveste tako, kakor je bilo in ne da dramtizirate. Bila je vojna. Balantič se je odločil sam in prostovoljno. V neki drugi borbi med okupatorji in partizani je bil ubit tudi naš veliki pesnik Kajuh; kaj bomo pa rekli k tej borbi? Vsi vemo, da naši slavisti ne bi imeli kaj delati v okupirani in belogardistični Sloveniji.

Vsak človek, ki je umrl med vojno, bi bilo bolje, da ne bi umrl, vsak ima pravico do svojega življenja. Toda nešteti so se odločali sami; umirali pa so tudi tisti, ki se niso odločali sami, na primer otroci, ki so umirali po taboriščih, po krematorijih in v ognju, prenekateri po zaslugi belogardistov in domačih izdajalcev. Vsi vemo, da je bilo tako in bolje bi bilo, da ne bi bilo tako.

Ostanimo raje pri svobodni Sloveniji, in ne iščimo pravice in nepravice v vojnem času za tiste, ki so se odločali sami.

Ne delajmo in ne budimo sovraštva med živečimi. Bodimo ponosni na osvoboditelje, saj vemo, da so nam oni prinesli svobodo, mir, in priznajmo, lepo življenje.

Če bomo iskali posameznike na eni in na drugi strani, potem tega ne bo nikoli konec, zakaj hudega je bilo veliko, in preveč.

STANISLAVA ZAVRŠNIK

Odmev na prispevek Nova smetišča na Malem gradu

(Kamniški občan 10. 12. 1990, str. 4)

Ne morem si kaj, da ne bi reagiral na napad Gabrijela V. Dežman na Jasno Levec v zadnji številki Kamniškega občana. Spis G. V. Dežman je zaradi pomanjkanja koncepta sicer pravo sračjo gnezdo, znešeno iz neresnic, nestrokovnosti in nepoučenosti. Kljub temu pa se da razbrati, da Jasne Levec pravzaprav ne napada zaradi strokovnih napak v tekstu (tisti npr. o prazgodovinski cerkvi in konstrukciji obhoda kapele sta ostali neopaženi), pač pa zaradi neustrezne teme. Če za večjo nazornost konkretiziramo in karikiramo zahteve G. V. Dežman, naj bi novinar, ki je npr. odšel v Planico, od koder naj bi poročal o smučarski skakalni tekmi, raje poročal o onesnaženosti Save Dolinke. S tem seveda ni rečeno, da so ekološki problemi zanemarljivi – toda rea vlada svet, sicer nastanejo spisi, kakršen se je zapisal g. Dežmanovi. J. Levec naj bi torej v istem članku pisala o prvih staroslovanskih najdbah v Kamniku, problemu kontinuitete med zgodnjim in visokim srednjim vekom, metodoloških pomanjkljivosti arheoloških topografij, slabem delu pri obnovi malograjske kapele, problemu kamniške komunale in mladinskega prestopništva, o bodoči ureditvi Malega gradu, s tem v zvezi se seveda ne more izogniti vprašanju bodočega finansiranja – pri tem pa ne dvomim, da se kdo od bralcev ne bi še česa domislil. A pustimo načelne probleme in se lotimo konkretnih, zaradi katerih se pravzaprav oglašam. G. V. Dežman očita, da je njene neinformiranosti o arheoloških odkritjih na Malem gradu kriv ZVNKD Kranj, ki »... nikoli ne izvoli pisati v občinsko glasilo in javnosti obvestiti o dogajanjih na Malem gradu«. To trditve štejem za drobno laž. Na hitro sem namreč prebrskal svoje predale in našel članke o Malem gradu v Kamniškem občanu z dne 8. 12. 1980 in 8. 12. 1986, v Gorenjskem glasu z dne 7. 8. 1981 in 21. 9. 1982, leta 1984 je bila na to temo v Kamniku razstava, lani pa predavanje. Kar obsežen članek je bil o letošnjih najdbah tudi v Snovanjih (priloga Gorenjskega glasa), o vsem pa je pisalo tudi Delo – pa ne le letos. Za večje radovedneže je od leta 1977 poročilo o vsakoletnih delih objavljeno tudi v konservatorski reviji Varstvo spomenikov. Skratka – objavljena je bila vsaka pomembnejša ugotovitev ali najdba. Konec koncev pa vem, da je bila G. V. Dežman o lanskih delih na Malem gradu kar dobro poučena (kaj pa tisti kovanec!). Zanimivo je, da mi je pred 14 dnevi pisala sorodnica iz Ammana (Jordanija) in mi omenila, da je brala o najdbah v Kamniku (seveda v Delu). Nekaj širine pa vendarle lahko pričakujemo od Kamničanov, vsaj toliko, kot je dajeta Delo in Gorenjski glas!

Pisanje G. V. Dežman o pojavljanju imena Kamnik v pisanih virih je nestrokovno in za problem naselitve Slovanov povsem irelevantno, sploh pa ne odgovarja na njeno (retorično?) vprašanje, kako je možno, da so Slovani živeli v Kamniku. To vprašanje je namreč povsem nesmiselno (kot npr. kako je možno, da Kamničani živijo v Kamniku). Najstarejša omemba Kamnika nam seveda služi le za »terminus post quem« ne pa za »terminus ante quem non« (torej za čas, po katerem se ime pojavlja v pisanih virih, ne pa kot dokaz, da ga že prej ni bilo). Silno me tudi zanima, od kdaj naprej v Kamniku ni več Slovanov.

Avtorično pisanje o metodah odkrivanja arheološki lokacij in njihove vsebine izraža predvsem nepoučenost. Arheologi seveda lahko izkopavajo na že registriranih arheoloških lokacijah in velikokrat se njihova pričakovanja potrdijo, zaradi naključnih najdb pa morajo večkrat izkopavati tudi na novih, do slučajnega odkritja povsem neznanih lokacij. V obeh primerih pa še vedno lahko »naletijo« na nepričakovane najdbe. Topografske metode namreč žal niso (in tudi še kmalu ne bodo) niti toliko izpolnjene, da bi lahko odkrili prav vsa arheološka najdišča, kaj šele, da bi brez izkopavanja lahko v celoti ugotovili vsebino teh najdišč. Obstajajo seveda bolj ali manj strokovno utemeljene domneve, za dokaz pa šteje le izkopavanje. Sposobnost profesionalnih kadrov pa je v tem, da obvladajo vse metode pridobivanja podatkov ter njihovo vrednotenje. Žal pa ena metoda ne more povsem nadomestiti druge.

Eno redkih področij, na katerem se z avtorico strinjava, je ocena sedanjega stanja na Malem gradu. O tem sem že pisal in govoril na raznih pristojnih in nepristojnih mestih, pa ne le jaz. Ne strinjava se pa o vzrokih takega stanja. Gradbišče je pač gradbišče in kjer se seka, letijo iveri. Drug problem so odpadki, za katere je res pristojna kamniška komunala, ki pa si verjetno tudi ne more privoščiti celodnevnega dežurstva na Malem gradu. Vandalizem je pojav, ki žal ni omejen le na Kamnik – mimogrede, avtorici v vrednost, tudi freske v kapeli niso na varnem, so že temeljito popisane z grafiti vseh vrst. Vlomilci so si vzeli čas in skrivili kovane okenske mreže. Ravno na problem vandalizma pa se navezuje naš predlog, da bi v dokončno obnovljenem stražnem stolpu predstavili zgodovino Malega gradu (seveda le z dokumentacijo in kopijami najdb). To naj bi bila ena od dodatnih vsebin, ki bi pomagale oživiti Mali grad in s tem odvrti nepridiprave. Mislim, da to ni le želja arheologov.

Toliko na kratko. Verjetno bi se tudi za G. V. Dežman našlo področje, ki ga bolje obvlada. Ker pa to ni najino prvo dopisovanje, jo lepo vabim, naj me obišče – v pisarni ali na terenu. Prepričan sem, da bi temeljit in povsem prijateljski pogovor koristil obema, da ne bova več trtila časa in papirja.

MILAN SAGADIN
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj

Sindikavno prebujenje

Sivina negotovosti z letom v zatonu ne odhaja. Ostaja v popotnici vzhajajočemu letu in barva usodo bodočnosti z bolečino in strahom. Bolj kot kdajkoli do sedaj delavci potrebujemo sindikat, kajti podjetniška in delavska zakonodaja je pred meseci dobila nove temelje in je z vrtočlavo hitrostjo postavila tanjše stene delavski socialni varnosti. Le sposoben sindikat je lahko zakoniti varuh delavcev pred morebitnimi krivicami in zlorabami vodilnih delavcev, ki so čez noč postali delodajalci. Nova zakonodaja jim je položila v roke pomembna pooblastila in le sindikat je tisti, ki v imenu svojih delavcev lahko in mora sodelovati pri izvajanju in varovanju pravic delavcev.

Zato, pozdravljena pobuda socialdemokratov iz Kamnika, ki je pred časom povabila predstavnike tistih sindikatov, ki so se v svojih podjetjih ustanovili v svobodne, neodvisne, samostojne in, v podjetju Svilanit, celo v odvisni sindikat Lastovka. Po budnike srečanja je vodila skrb, da so v času, ko se odloča o najpomembnejših pravicah delavcev, pa tudi o premoženju tovarn, ki so si nadela podjetniški plašč, sindikati razdrobljeni in zamirajo. Škoda le, da pobuda za organizacijo skupnega koordinacijskega odbora na nivoju občine ni že prej zaživela in združila obstoječe sindikate ter prebudila vse, ki se jih sindikalne pluralistične sape niso dotaknile. Srečanja, 22. novembra, so se udeležili predstavniki sindikatov iz KIK-a, Alprema, SAP-a in Svilanit-a ter v imenu svobodnih sindikatov iz Kamnika Franc Sikošek. Če so morda še govorili v različnih jezikih, ko so predstavljali svoje sindikate, so v enem in vsem razumljivem jeziku izrazili željo za sodelovanje in medsebojno povezovalje v cilju izobraževanja sindikalnih zapnikov in zaščite de-

lavcev. Kajti, ko je stekla beseda o zaščiti delavca, se njihovi pogledi, kljub pluralističnim pogledom niso razhajali. A še pred tem so ugotovili, da je najprej potrebna oživitve delavske solidarnosti pod krili novih sindikatov. Zato so vabilo za prvo srečanje sindikatov dobili predvsem tisti, ki so že uspešno zarezali ledino v svojih podjetjih. Začetniško prekaljeni sindikalni zaupniki so pripravljeni pomagati in izmenjati izkušnje z vsemi, ki jih to delo še čaka.

Osnova predlaganega sodelovanja je sindikalni pluralizem in strpno razumevanje različnih pogledov. Zato je bilo na »prvi šolski pluralistini sindikalni uri« dogovorjeno, da je sodelovanje prostovoljno in neobvezujoče. Od pobud in vsebine srečanj bo odvisno življenje koordinacijskega občinskega sveta, ki naj bi v bodočnosti stremel za tem, da bi dosegel vsaj približno enak obseg varovanja pravic delavcev v kamniških podjetjih.

Prvemu koraku že sledi naslednji. Že čez nekaj dni bo zopet srečanje vseh »novih« in starih, zdaj že »zgodovinskih« sindikatov. Zanesljivo se bo v beležnico koordinacijskega odbora zapisalo kaj pomembnega in vrednega za objavo. Predvsem pa je pomembno to, da delavci ne bomo več prepuščeni sindikalnemu mrtilu, ki nas prepušča v milost in nemilost viharim spremembam v vsakdanjem življenju, predvsem pa pri delu.

IVANA SKAMEN

Registracijo podjetij vam uredimo hitro in ugodno.
Tel. 811-322.

Rdeči križ še zbira in razdeljuje pomoč

Občinska organizacija RK Kamnik se je po velikih poplavih, ki so v začetku novembra močno prizadele krajane v nekaterih krajevnih skupnostih, takoj intenzivno vključila v zbiranje in razdeljevanje pomoči najbolj prizadetim prebivalcem.

Od zadnjega poročanja so aktivisti Rdečega križa razdeljevali pomoč v živilih, oblačilih, obutvi in krmlilih za živino še nekaterim prizadetim na območju krajevnih skupnosti: Kamnik – Petrovo, Volčji potok, Šmarca, Šmartno, Nevlje – Poreber, Špitalič in Kamniška Bistrica. Pomoči so bili prizadeti zelo veseli. Prav tako je bilo na območju KS Črna razdeljeno nekaj gradbenega materiala in druge pomoči.

Do sedaj so na Občinski organizaciji RK Kamnik zbrali že veliko denarja, poleg tega pa tudi precej drugega blaga, ki je že bilo ali pa še bo razdeljeno v naslednjih dneh.

V celotni akciji je RK Kamnik razdelil 180.835,00 din denarne pomoči. Ta pomoč je vsaj deloma ublažila stisko prizadetih krajanov. Pomoč še priteka. Ko bo RK zbral še dodatne predloge, bo temu primerno ukrepal.

Posamezniki, društva in organizacije so od zadnjega poročanja prispevali, in sicer:

– Šafer Jože, Nevlje	din 500,00
– Zveza dobrovoljnih krvodajalcev Doberdob	2.230,50
– K. O. Rakitovec – Pšajnovica	8.300,00
– Kirimun Izidor, Vir	600,00
– Gorjup Boris, Nada, Kamnik	1.000,00
– K. O. Špitalič	13.850,00
– K. O. RK Moste	2.000,00
– Hajdinjak, Trobevšek, Zupan, Mlakar Štrifot, Prezelj, Stan. kom. banka Kamnik	3.000,00
– Kuhar Franc	1.000,00
– Jež Janko, Tunjice	5.000,00
– Živko Vedlin, Kanada	2.000,00
– Brezovar Kristina, Motnik	300,00
– OO ZS Plastika, Radomlje	5.000,00
– učenci oš. šole Frana Albrehta,	
RK Podružnica Mekinje, 3. in 4. raz.	1.408,00
– K. O. Nevlje	3.000,00
– K. O. Komenda, delno	9.880,00
– K. O. Godič	23.110,00

RK Kamnik se vsem darovalcem, ki so pomagali z denarjem, z materialom ali so neposredno sodelovali v akcijah reševanja, v imenu prizadetih krajanov iskreno zahvaljuje za nesebično pomoč. Zahvaljuje se tudi vsem, tistim, ki so kakor koli pomagali, da je zbrana pomoč prispela pravočasno do prizadetih. Hitra akcija zbiranja in razdeljevanja pomoči je med ljudmi naletela na polno podporo. Tudi ob tej priliki se je izkazalo, da ljudje s srcem pomagajo pomoči potrebnim. Naravna nesreča nas je še tesneje povezala v skupno akcijo, ki je rodila kar bogate sadove.

STANE SIMŠIČ

Utok deblokiran in na pragu prestrukturiranja

V petek, 14. decembra, je minilo 60 dni, odkar je bil Utokov žiro račun blokiran. Zaradi neporavnanih obveznosti s strani kupcev, v novembru pa še dodatno zaradi prekinjene proizvodnje (ta je stala mesec dni zaradi uničenega kolektorja na centralni čistilni napravi - odnesla ga je voda ob poplavih) se je utok znašel v velikih finančnih težavah. Vendar jih je z velikimi naporji, s pomočjo bank, zavarovalnice in občine, ki je ob republiku tudi priskočila na pomoč, do roka uspel rešiti. Ponovno bodo laže zadihali, vendar pa je pred njimi še težje obdobje; še bolj se bo treba izkazati. Predvsem pa s pametnim predlogom ekološke sanacije, ki ga delajo v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan in bivšim lastnikom tovarne ter prizanim strokovnjakom s področja usnjeno predelovalno industrije Francem Knaflcem, dokazati, da bodo na tem prostoru in na eventualni novi lokaciji ob obvoznici v bodoče lahko delali ekološko nesporno in nemoteče za okolico, obenem pa ekonomično in dobičkonosno.

Gospodarska situacija v Utoku je seveda odraz poslabšanja likvidnosti na celotnem jugoslovanskem prostoru. V Utoku se je stanje začelo poslabševati že aprila, v novembru in decembru se je občutno zmanjšal izvoz, izpadla pa je malodane polovična prodaja usnja na jugoslovanski trg, saj danes oskrbujejo z usnjem le še slovenske čevljarje. V južnih republikah namreč kupci ne poravnajo obvez. Ker se je v oktobru stanje poslabševalo še v bankah (postajajo nesolventne zaradi velikega dvigovanja vlog občanov), se je Utok začel zadolževati na sivem trgu, ki pa je kmalu začel vnovčevati svoj denar.

Za nameček je zaradi uničenega kolektorja Utok moral ustaviti proizvodnjo, zaradi česar je 500 delavcev ostalo doma, prihodek pa je bil v tem času manjši za petdeset milijonov dinarjev. Tretjega decembra so s proizvodnjo ponovno začeli, vendar se je

»Da smo se tako odločili, obstajata vsaj dva vzroka: eden je gotovo ta, da se bo vsako posamezno področje lahko hitreje razvijalo, drugi pa je večja fleksibilnost in tudi socialna varnost delavcev. Kajti, če kateri od delov res mora odmreti, naj se to zgodi le s tistimi, ki se ne more sam preživeti, ostalo pa naj normalno dela,« je dejal direktor Utoka Horst Hafner.

Od 10. 12. imamo torej uradno pet podjetij: Usnjarno, Konfekcijo, Proizvodnjo galanterije in oblačilnega pohištva, Trgovino (maloprodaja) in Unimarket (zunanja trgovina, računovodstvo, računalniška obdelava podatkov, gostinstvo in turizem).

»Krovno podjetje oziroma stari Utok je prevzelo vse terjatve in obveznosti. Pri Centru za gospodarsko svetovanje smo naročili oceno vrednosti Utoka. Po njihovih rezultatih je ta vreden 35 mi-

Utok ima trenutno 860 zaposlenih, do konca prihodnjega leta pa naj bi jih bilo le še približno 700. Delno - za skoraj 40 odstotkov - so tudi zmanjšali proizvodnjo v usnjarni. Upajo tudi, da jim bo v sodelovanju z Inštitutom in Francem Knaflcem uspelo narediti ekološki sanacijski program usnjarne, s katerim bodo do največje možne mere zmanjšali vsebnost kroma in sulfidov v odpadkih. Program je vreden 1,3 milijona dinarjev. Dolgoročno pa po besedah direktorja, Utok še vedno računa na preselitev - seveda s pogojem, da se bo slednja financirala tudi s pomočjo republiškega ekološkega dinarja.

ROMANA GRČAR

Energija in plače - največji stroški Lončarskega podjetja

Po nekaj letih trdega dela in vlaganja v nove stroje ter proizvodne programe je 17-člansko kolektivno nekako uspelo podjetju zagotoviti trdnjše bodočnost, predvsem pa s kakovostnimi izdelki ponovno najti zaupanje kupcev in tako tudi stalne odjemalce.

Obnovili so si proizvodne prostore, s pomočjo zunanjega sodelavca, Roka Součka, pa so pridobili nove električne peči za žganje glin. Za njihovo podjetje pa je pripravil tudi nove glazure, ki niso nevarne ljudem. Tako so ponovno začeli izdelovati tradicionalne izdelke - skodelice, modle, pekače, majolike, vrče in druge uporabne izdelke (te med drugim v prednovoletnem obdobju lahko uporabite kot koristna in lepa darila - so namreč zelo lepo ročno poslikani!).

V lončarskem podjetju je tudi lepo urejena prodajna galerija umetniške keramike različnih avtorjev (na ogled med delavnikom od 7. do 17. ure).

Kljub znanju in modernizaciji pa komendskim lončarjem ne gre kar vse po maslu, nam je pripovedovala direktorica Darja Souček. V glavnem se je hudovala predvsem na državo, ki je s svojim nedoslednim obnašanjem glede navedil o privatizaciji podjetij naredila več škode kot koristi. Ker v podjetju sicer dobro gospodarijo - z različnimi proizvodnimi programi so si zagotovili prodajo skozi vso sezono - spet ne razume države, ki je podjetja, ki sodijo med drobno gospodar-

stvo, kot je Lončarsko podjetje, obremenila z velikim prispevkom za razširjeno reprodukcijo našega elektrogospodarstva. Njihovi prispevki za električno energijo - te pa zaradi narave proizvodnje porabijo kar veliko - so še preveč kot prispevki obrtnikov stroški za energijo predstavljajo polovico vseh stroškov podjetja.

Tudi pri oprostitvi plačila prometnega davka za izdelke domače obrti se država ne zmenja take, kot je Lončarsko podjetje, čeprav delajo po stari tradiciji ohranjanja dobrih del narodnih običajev - za razliko od njih obrtnikom popustijo že pri malodane vsakem malo bolj umetnem kiču.

ROMANA GRČAR

V krajevni skupnosti Komenda po načrtovani poti

Po izvolitvi novega sveta KS so v Komendi, dokaj veliki KS, vključuje kar 10 vasi, intenzivno pričeli z delom, ki se kar ponuja in ne dopušča nobenega oddiha. Predsednik sveta KS Roman Grošelj nam je v pogovoru povedal, da sta v novem svetu KS ostala le dva člana iz prejšnje sestave, toliko, da nekako kontinuirano lahko nadaljujejo delo. Svet KS sicer šteje 13 članov.

Novega delovnega programa niso sprejemali. Nadaljujejo v bistvu z realizacijo nalog, sprejetih v tem srednjeročnem obdobju.

- Delo prejšnjega sveta KS pod vodstvom Franca Štebete in skupščine pod vodstvom Staneta Zarnika je dobro potekalo. Spritno gospodarskih prilik v zadnjih letih pa je ostalo še precej zadev v reševanju, in s temi ter tekočimi nalogami se sedaj svet intenzivno ukvarja.

Katerim nalogam dajete prednost, smo vprašali predsednika sveta KS.

Načrta, ki jih imamo v krajevni skupnosti znatno presegajo finančne zmogljivosti. Trenutno rešujemo tiste, ki jim dajemo prednost in ki odpravljajo največ zagat. Že dolgo časa v Komendi dajemo prednost **dograditvi polne osnovne šole**. Rešitev te naloge je bilo silom prilik vedno odlagana na kasnejši čas. Tudi odgovorni v občini in strokovnih službah niso pokazali dovolj razumevanja za naše zahteve. Naš svet KS daje temu vprašanju največji pomen in v ta namen tudi zbiramo vsa razpoložljiva sredstva. Želimo financirati izdelavo načrtov. Študija o potrebnosti šole je že izdelana. Po podatkih, ki jih imamo, je od vseh 530 učencev, v KS Križ, Moste in Komenda kar 320 ali 57% iz Komende, po izračunih pa jih bo proti koncu tega desetletja že več kot 60%.

Posebni problemi?

Krajevni samoprispevek za KS Komenda predstavlja pomemben vir sredstev. Težava pa nastopa pri plačevanju nekaterih obrtnikov, ki s plačilom čakajo vse do končnega obračuna, ko je vrednost tega samoprispevka že precej razvrednotena. Podoben je položaj z nekaterimi kmetijami.

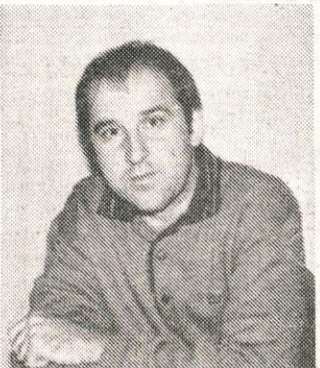
Vzdrževanje cest v organizaciji Cestnega podjetja ni zadovoljivo. Vzdrževanje je slabo ali ga sploh ni. Krajski postavljajo vprašanje, če ne bi bilo boljše, da bi vzdrževanje prevzela kar sama KS, seveda pa bi morali zato prejeti ustrezni del sredstev.

Prometna varnost v Komendi ni najboljše. Posebno skrb nam povzroča črna točka pri Vodetu. Kljub večkratnim zahtevam in predlogom za ureditev tega problema odgovorni organi ne kažejo dovolj razumevanja. Na tem kraju ni prometnih znakov, ni označenega prehoda. Starši otrok se bojijo, da bo prišlo do težje nesreče. Vprašujemo se, mar res ni mogoče vsaj deloma zaščititi otrok, ki hodijo v šolo.

Kaj vas posebej teži?

Zelo težak problem imamo z obiskovalci diskoteke. Po mnenju krajanov ta ne sodi v strnjeno naselje. Razgrajanje v nočnih urah razburja ljudi. Zahtevamo, da se disko takoj zapre ali pa preseli na drugo mesto. V dnevi, ko disko obratuje, obiskovalci uničujejo prometne znake, avto-busna postajališča so razdejana in vsako popravilno predstavljajo čisto izgubo. Škodo povzročajo tudi na drugih napravah. Svet KS je zato sprejel sklep, da ni več mogoče odlašati s končno rešitvijo.

Regulacija Pšate predstavlja v KS tudi dokaj trd oreh. Pšata vsako leto nekajkrat naplavlja in povzroča znatno škodo zlasti v Podborštvu in na Gmajnici. Z regulacijo bi dosegli še dodatni

Predsednik sveta KS Roman Grošelj

učinek, ker bi bilo možno izsušiti Smidov travnik (močvirje) na Gmajnici in ga pripraviti za stanovanjsko gradnjo.

Socialno pomoč prejema tudi v naši krajevni skupnosti več krajanov. Med prejemniki so tudi zdravi in dela sposobni ljudje. Menimo, da bi ti lahko vsaj deloma odslužili prejšnjo vrednost pomoči. Ni prav, da zdravi nič ne prispevajo k razvoju KS, a prejema družbeno pomoč.

Kako uresničujete naloge o asfaltiranju cest?

V razvojnem načrtu je planirano asfaltiranje številnih cest znotraj naselij. Inflacija in drugi razlogi so izničili razpoložljiva sredstva krajevnega samoprispevka. Trenutno ni računati na sredstva KS. Krajski se med seboj že povezujejo in združujejo lastna sredstva. Tako so krajski Čebuljeve ulice prispevali po 30.000 din na hišo in s temi sredstvi svojo cesto asfaltirali, pri tem pa so dodali še precej prostovoljnega dela. Tako bo treba delati tudi na drugih krajih, če bomo hoteli imeti urejene ceste.

Katera vprašanja kanite rešiti v bližnji prihodnosti?

Širitve pokopališča bo konkretna naloga, ki se je po KS morala lotiti v nekaj naslednjih letih. Problem se rešuje že dalj časa, z odprtjem mrliške vežice pa je širitev postala še bolj aktualna.

Objekt za športno rekreacijske namene bo treba čim prej zgraditi. Potreba je vedno bolj pereča. Dosedanje zmogljivosti ne omogočajo napredka. Telovadnica v osnovni šoli pokriva le potrebe šole, za ostale krajske pa kljub številnim objektom ni primerne prostora. Ta problem je še posebej izrazit v zimskih mesecih.

Z zdravstvom na področju KS nismo zadovoljni. Ambulanta, ki smo jo včasih imeli, je bila ukinjena. Krajski morajo zato hoditi v Kamnik. Po našem mnenju tudi zdravstvo ni bilo naklonjeno našemu predelu. Razmišljamo o lastnem zdravniku splošne prakse. To bomo storili takoj, ko bodo dane možnosti oziroma, če bo sprejet predlog o privatni zdravniški praksi.

Ravnanje s kulturnimi spomeniki v naši KS ni primerno. Imamo

vrsto pomembnih zgodovinskih spomenikov, športnih objektov in drugih zanimivosti, ki pa niso preveč znani v ožji in širši okolici. V tem pogledu bomo na pagandnem področju bolj aktivni. Zelo znana je cerkev knjižnica Pavla Petra Glavarja, hipodrom in drugo, ki je vredno ogleda. Obiskovalci iz drugih krajev večkrat obiščejo te znamenitosti, medtem ko iz kamniške občine obiskov skoraj ni.

Organizacijska vprašanja.

Svet krajevne skupnosti je povezan s krajski preko članov sveta. Težava nastopi tam, kjer članov sveta ni. Tako smo ob zadnjih volitvah ostali brez predstavnika iz vasi Breg, Nasovče in Potok, problemov na tem področju pa je veliko. Člani sveta se zavajajo svojih dolžnosti in se povezujejo s krajski. Vse preveč pa komunicirajo samo s predsednikom sveta, zato želimo, da s krajski s svojimi predlogi najprej obračajo na svojega predstavnika.

Obseg nalog v KS stalno naraste. Samo z volonterskim delom ne bo več mogoče nadaljevati zato razmišljamo, da bi morali imeti honorarnega delavca, ki bi vedno na razpolago in v stalnih stikih s krajski.

In kaj je še aktualno pri vas?

Svet krajevne skupnosti zahteva, da se obrat - kurice, ki zmrada kraj, čim prej izseli iz naselja. Ta obrat dejansko ne sodi v to okolje, zato morajo priznati čim prej poiskati novo lokacijo. Že do konca leta bomo nabavili računalnik. Uporabljali ga bomo za potrebe evidence in možnosti odločanja. Pripravi smo, da nam bo pri vrsti konkretnih nalog v veliko oporo.

In vaša razmišljanja o...

V krajevni skupnosti smo pred dilemo, ali ponovimo razpisano oziroma podaljšati plačevanje krajevnega samoprispevka. V kolikor ne bomo vključili v program izgradnjo polne osnovne šole, sem prepričan, da jutri predsednik sveta KS, da krajski ne bi glasovali za podaljšanje. Sedanji samoprispevek se izteče že aprila prihodnje leto.

Ljudje razpravljajo tudi o novi predvideni organizaciji občin v Sloveniji, razmišljamo o spremembi krajevnega praznika itd.

V krajevni skupnosti bomo poleg nakaznih reševali še vsa tekoča vprašanja. Pri svojem delu bomo še bolj naslonili na krajske in prisluhnili upravičenim zahtevam in pobudam, ker le tako bo mogoče tudi v bodoče rešiti celokopne probleme in realizirati načrtovane naloge.

Predsednik sveta KS Komenda Roman Grošelj še meni, da je sodelovanje med KS Križ, Moste, Komenda kar dobro. Šola, ki pa jo Komenda želi, ne bi smela zavirati tesnejšega sodelovanja na vseh stičnih področjih. Pravda s pripravljenim zre v prihodnost. Do sedaj so bili že večkrat v težavah, pa so jih znali vedno dobro odpravljati in uresničiti še tako zahtevne obveznosti.

STANE SIMŠIČ

Horst Hafner: »Problema Utoka ne mislimo reševati z odpuščanjem delavcev!«

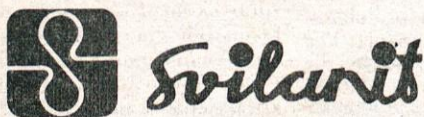
Foto: R. Grčar

med tem časom blokada povečevala. Utok je ob poplavi prijavil 25 milijonov dinarjev škode, vendar od tega še ni dobil niti dinarja. Za odložitve plačila republiških prispevkov se je Utok obrnil na republiškega sekretarja za finance, pogovori so bili uspešni, obenem pa so s prošnjo uspeli tudi na občinski ravni.

V Utoku so sedaj pred bistvenimi odločitvami - ali še predelovati usnje, ali obdržati le še konfekcijo, in podobno. V ta namen bodo naredili podrobne analize.

Utok se je v začetku oktobra preregistriral v delniško družbo, kar je v skladu s programom sanacije in prestrukturiranja. Po novem je tako pet delniških podjetij s krovnim podjetjem Utok.

lijonov DEM. Pri dokapitalizaciji računamo še na približno pet milijonov DEM od vlaganj tujih in domačih partnerjev v posamezna podjetja in na štiri milijone DEM od prodaje stanovanj - 85 jih je v lasti Utoka, v njih so naši nekdanji in zdajšnji delavci. Nekaj si obetamo tudi od prodaje delavskih delnic. Racionalizirati nameravamo tudi število zaposlenih. Zavedamo se, da Utoka ne bomo rešili z odpuščanjem delavcev. Poskrbeti moramo za njihovo socialno varnost. Pa vendarle smo naredili program racionalizacije tudi na tem področju. V tem letu smo število zaposlenih že zmanjšali, nekaj s predčasnimi upokojitvami, oddajanjem osnovnih sredstev delavcem v najem, prekinili pa smo tudi pogodbe s petdesetimi delavci,« je povedal Horst Hafner.

Tekstilna tovarna SVILANIT, d.d.
61241 KAMNIK, Kovinarska 4

Na podlagi sklepa organa upravljanja oddaja v najem:

1. POČITNIŠKI DOM na Barbatu, otok RAB

Dom ima 25 ležišč, leži ob obali in ima lastno plažo in parkirišče. Potreben pa je manjše adaptacije.

2. POČITNIŠKE PRIKOLICE (11 kom)

Pogoji najema bodo določeni s pogodbo. Delavci podjetja imajo prednostno pravico zasedbe kapacitet. Stroški adaptacije doma na Rabu se poračunajo z najemnino.

Ponudbe sprejemamo v 15 dneh po objavi oz. do sklenitve pogodbe. Informacije o objektih in pogojih so na razpolago v splošni kadrovski službi podjetja.

Kmečka zveza - LS pomagala poplavljenecem

- Podružnica Komenda je zbrala okrog 30 ton hrane za ljudi in živino, spalnico, zamrzovano skrinjo in 37.500 din, - Podružnica Kamnik je zbrala okoli 10 ton hrane za ljudi in živino, precej oblačil in 10.000 din. Z območja Markovega in Sel pa nekaj hrane in 11.000 din.

- Podružnica Tuhinjska dolina sredstva še zbira. Denar in materialno pomoč smo darovali neposredno prizadetim občanom iz okolice Luč. Za prejeta blago in denar so nam dali pisno potrdilo in obljubili razdeliti blago po območjih. Tako je za Podvoljček zadolžen Jurij Funtek, Podvoljček 5, za Mozirje in Luče pa vodi razpored pospeševalec Matjaž Marlot, kmet Jurjovec in član SKZ-LS Vinko Drča pa vodita pisno evidenco za celotno območje.

Na Rdeči križ Kamnik je bilo darovanega 1.300 kg jedilnega krompirja. Za oddano pomoč imamo pisna potrdila in so vsakomur na vpogled pri predsednikih podružnic. Vsem darovalcem pomoči, zasebnim prevoznikom iz Komende in DO Jata iz Duplice, se v imenu prizadetih v vodni ujmi in v imenu podružnic SKZ-LS na Kamniškem iskreno zahvaljujemo.

Anton Hočevar
Franc Grkman
Marjan Jerman

Srečanje slepih in slabovidnih

Pododbor slepih in slabovidnih iz območja obeh občin je tudi letos pripravil društveno srečanje. Udeležilo se ga je precej članov in nekateri gosti.

V delovnem programu srečanja je tekla beseda o delu odbora, o problemih, ki se porajajo pri spreminjanju obstoječih zakonodaj, in vse kaže, da bodo s tem močnejše prizadeti tudi slepi in slabovidni. Dokaj živahna razprava se je razvila o predlogu Stanovanjskega zakona, o možnostih in dilemah, ko so postavljene pred konkretna dejstva, od kupit stanovanje, v katerem bivalo, ali si kako drugače zagotoviti stanovanjsko pravico, glede na to, da vsi člani, ki uporabljajo družbeno stanovanje, nimajo materialnih možnosti za odkup.

Tudi osnutek zakona o obdavčevanju plač in pokojnin vsebuje prsto neznank, iz vsebine zakona

pa izhaja, da bo vplival na praznitev žepov oziroma bodo prejemniki pokojnin tudi dolžni plačevati davek.

Obpravnavana je bila še cela vrsta drugih vprašanj in ker na številna ni bilo mogoče dati ustreznih odgovorov, želijo slepi in slabovidni, da društvo upokojencev (skoraj vsi slepi so tudi člani društva upokojencev) organizira posvet o vseh zadevah, ko bodo stvari jasnejše.

Predsednik Milan Trojan je govoril o opravljenem delu, predsednik društva iz Ljubljane, Janez Hrovat, pa je poročal o urejanju zadev v Ljubljani. Vsem prisotnim je zaželel prijetne praznike.

V razpravo o stanovanjski problematiki, obdavčenju plač in pokojnin so se vključevali tudi povabljeni gostje.

Kulturni program je zelo popestril prof. Janez Majcenovič, ki je zapel nekaj lepih pesmi in obširneje govoril o potovanju po Južni Ameriki, ko so v okviru Izseljenške matice Ljubljana obiskovali naše izseljence v Argentini in Braziliji.

STANE SIMŠIČ

Dr. Milan Kralj – upokojenec

Dr. Milan Kralj iz Zdravstvenega doma Kamnik je sredi letošnjega leta odšel v zaslužni pokoj. Kamničani ga poznajo kot dobrega in vestnega zdravnika. Številni borci, ki so zahajali k njemu in bili deležni posebne pozornosti in razumevanja, so mu hvaležni. Tudi starejši občani so ga radi obiskovali, saj je sistematično skrbel za njihovo zdravje in jim lajšal bolečine ne zgolj z zdravili, ampak tudi s prijazno besedo. Tak s srcem predan zdravnik svoji stroki, kot je bil dr. Milan Kralj, bo marsikomu manjkal, ko bo iskal zdravniško pomoč.

Rojen je bil 25. 12. 1924 v Ljubljani. Tam je obiskoval osnovno šolo, gimnazijo in medicinsko fakulteto. Uspešno je zaključil 1953. leta. Med zadnjo vojno viro je bil leta 1942/43 10 mesecev zaprt – v internaciji (imel je zaporniško številko 1143) v Italiji (Gonars, Treviso in Perugia). Po očetovem posredovanju je bil 1943 izpuščen in je dalje živel v Ljubljani. Kmalu po končani vojni je odšel na odsluženo vojaškega roka in se 1946 vpisal na medicinsko fakulteto. Po končanem študiju je kot zdravnik splošne prakse služboval v različnih krajih Slovenije. Pridobil si je veliko izkušenj, saj je spoznal veliko zdravniške pomoči potrebnih ljudi v prvih letih po končani vojni, ko mnoge telesne in duševne rane še niso bile zaceljene.

V Kamnik je prišel pred 28 leti. Petnajst let je bil zaposlen v Podjetju Kamnik, opravil je dopolnilni izpit iz medicine dela, zatem pa se zaposlil v Zdravstvenem domu Kamnik. Uspešno je zaključil večmestrske tečaj in postal zdravnik-gerontolog.

Med njegovim službovanjem se je razvijala tudi posebna ambulanta za borce, ki se je razširila tudi v ambulantno za starejše občane. V tej ambulanti je postal vodja in jo uspešno, v zadovoljstvo ljudi, vodil vse do letošnjega leta, do upokojitve.

Borci niso bili dolžni obiskovati te ambulante, ampak so lahko prosto izbirali zdravnika, toda velika večina borcev je prihajala k njemu. Zdravstveno stanje borcev je zahtevalo posebno skrb. V tem času so bili večkrat organizirani sistematični pregledi, veliko je bilo problemov in težav pri izbiri ljudi za zdravilišča. Pičla finančna sredstva so omejevala izbiro ljudi, potrebnih zdraviliškega zdravljenja. Različna so bila gledanja na ambulantno za borce, številne so bile tudi pripombe, največkrat neutemeljene, se spominja naš sogovornik. Misli, da je bila ambulanta za borce potrebna in upravičena. Pri starejših ljudeh, kamor sodijo tudi že skoraj vsi nekdanji borci, je pomemben tudi pravičen pristop in pridobitev obojestranskega zaupanja, kar precej vpliva na zdravstveno razpoloženje bolnikov.

V ambulanti je delal polnih 12 let. Ko danes, nekaj mesecev po upokojitvi razmišlja o zdravstvu pri nas, o različnih predlogih za organiziranost, se nagiba k mnenju, da je za uspešno zdravljenje potrebna sistematičnost in poznavanje bolnika. Zato sodi, da je sistem, ki je uveljavljen v mnogih deželah, tako imenovani hišni zdravnik, primeren tudi za naše prilike.

Ob bližnjem rojstnem dnevu, ki ga bo dr. Milan Kralj praznoval ta mesec, je predsednik občinskega odbora ZZB

NOB občine Kamnik Janez Prezelj slavlencu naslovil naslednje misli:

»V imenu Občinskega odbora ZZB NOV občine Kamnik in v svojem imenu Vam ob vašem življenjskem prazniku pošiljam iskrene čestitke z najlepšimi željami, da bi še mnoga leta uživali srečo v krogu Vaše družine.

Izkoriščam to priložnost, da se Vam v imenu borcev NOV občine Kamnik iskreno zahvalim za vašo skrb pri zdravljenju borcev. Dolga leta vašega dela z borci so blagodejno vplivala na zdravstveno stanje borcev. Zahvaljujem se Vam v imenu vseh, ki ste jim kot zdravnik, humanist posvečali vso skrb in znanje, ko mnoge telesne in duševne rane še niso bile pomoči najbolj potrebni.

Ob odhodu v zaslužni pokoj Vam želim, da bi v miru, trdnem zdravju in osebnem zadovoljstvu uživali sadove svojega dela še dolgo vrsto let.

Pri delu z ljudmi ni imel posebnih problemov in je rad skrbel za bolnike. Pravi, da je bilo delo prijetno, za zdravnika zelo pestro in zanimivo. Zdravstvenemu poklicu se je v celoti posvetil in ni mu žal take oddločitve.

Zdravniška tradicija bo ostala v družini. V zakonu z ženo Pavlo sta se jima rodila dva sinova, ki nadaljujeta očetovo pot.

Sin Marko je zdravnik-ortoped, sin Boris pa zdravnik-dermatolog-specializant, oba v Kliničnem centru v Ljubljani.

Dr. Milan Kralj je rad popotoval skupaj z družino. Ogledali so si znamenitosti Italije, Poljske, Nizozemske, Španije, Grčije, Češke itd., skoraj vedno v lastni režiji.

Še danes se rad ukvarja s tenisom, kar dobro igra šah in še druge konjičke ima, ki se jim bo sedaj, ko je v pokoju, lažje posvečal.

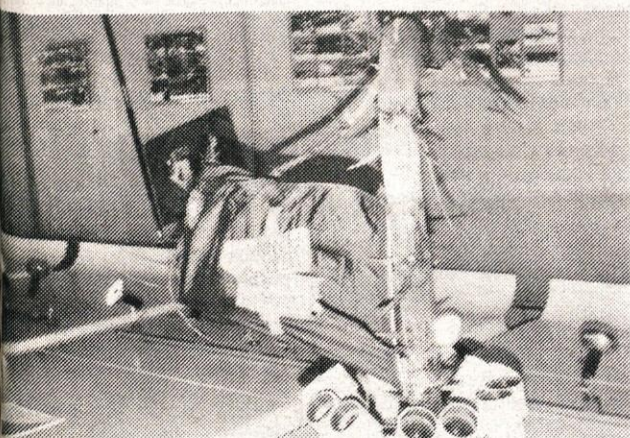
Ko ocenjuje svojo prehojeno pot trdi, da zdravstvo zahteva celega človeka, če naj bi dosegal želene uspehe. Prejšnji časi so bili bistveno težji od sedanjih. Ni bilo dovolj učinkovitih zdravil, tehnika še ni bila toliko izpopolnjena. Težko je bilo zdravnikom, zlasti vojni generaciji. Bili smo na začetku, se rad spominja, vedno smo živeli v prehodnem obdobju, sedaj, kot izgleda, se nam zopet bliža prehodno obdobje. Za nas starejšo velja, poudarja dr. Milan Kralj, da želimo, da bi v miru živeli in soglasno krojili novo življenjsko pot; čas revolucij bi že moral biti mimo, kaže pa, da smo zopet na začetku.

Globoko razmišljanje človeka, ki se je v celoti posvetil človeku, da slutiti, da v njem, v dr. Milanu, živi razmišljajoč duh, povezan s pripravljenostjo vedno in povsod pomagati bolnemu človeku.

STANE SIMŠIČ

Šestdesetletnica bajtarjev na Veliki planini

Bajtarji na Veliki planini v tem letu slavijo svojo 60-letnico. Od kronnih začetkov leta 1930, ko je Gregor Rajko kot prvi dobil planšarsko kočo v najem čez zimo, se je v naslednjih letih število najemnikov stalno povečevalo. Poletni živina, pozimi smučarji, so oživljali ta prelepi planinski svet.

tharnik na razstavi

z Doma upokojencev

Bili smo na Sveti gori in v Goriških Brdih

Na naš jesenski izlet nas je privedno vodil naš vodič Ludvik Travnik, varno vozil pa šofer Bojze. Ves čas smo se seznanjali posebnostmi krajev. In že smo v Postojni. Polagoma se spuščamo proti Vipavi z znanimi vinogradi in s kvalitetnimi vini. Široka obokana vrata vodijo v vinskeleti. Vipavec in pršut sta pojem. Veter je v vipavski dolini močan. Dalje je znamenit Štanjel in dvorec Zemono, kjer se sestajajo kulturniki. Tudi Ajdovščina je kulturno središče. Spremljajo nas stare primorske hiše, z drevesi kakijev, in že smo v Novi Gorici, modernem mestu, zgrajenem leta 47, s podjetji, ustanovami ter posebno lepo cerkvijo. Kot na plani je pred nami Skakalnica ali vrh Gora s 682 m nadmorske višine. Blizu je staro mesto Solan, nad njim se naša pot začne črno dvigati, do romarske poti iz cerkve na Sveti Gori.

Ob 11. uri smo prispeli na naš prvi cilj, na Sveto Goro in se tamkaj udeležili svete maše. Močna cerkev z visokim stolpom iz votivno podoba nas je sprejela. P. Matej Papež nam je razložil zgodovino cerkve, ki je bila večkrat porušena in spet zgrajena. Zvira iz 14. stol., potem je bila ponovno zgrajena, po izjavah dedice Urške Ferligoj naj se v čast

Mariji po njeni želji zgradi cerkev, nato jo je cesar Jožef II. dal porušiti, in še soške ofenzive med prvo svetovno vojno so jo znova uničile. Pozneje je bila obnovljena četrta. Lani so slavili 450-letnico te božje poti.

Nakupili smo še razglednice in spominke, nato pa odšli po nevarno strmi poti do Soče in preko mostu v vinorodna Goriška Brda. Naš cilj je Dobrovo, z znano visnko kletjo, kjer smo imeli kosilo, prineseno s seboj. Nekateri smo ozledli na visok razgledni stolp, odkoder je vidna vsa pokrajina, kar je bilo posebno doživetje.

Potem pa se vračamo proti Vipavi in k zadnjemu cilju: Vipavski Križ, s samostanom in znamenito knjižnico, ki jo vodijo p. kapucini. Izvedli smo za razvoj tega kraja, mesteca na gori z dvema zvonikoma, obzidanega zaradi turške nevarnosti. Samostan in cerkev sta iz l. 1640, pred 3 leti je bila 350-letnica samostana. Tedaj se je po Sloveniji izvedelo zanj, posebej še lani, ko je bilo svetogorsko leto. Ob obletnici je bil samostan obnovljen, ostalo pa je le še 6 redovnikov, ki imajo vinograd in pridelujejo pristno in dobro vino. Razstava, pripravljena ob obletnici, vsebuje 25.000 starih knjig, stare slike na platnu

(dela redovnikov) in dragocene oltarje v cerkvi iz marmorja in lesa. Največja slika, ki visi v cerkvi, je v Parizu zastopala slovenski barok. V prvi sobi so novejša knjige, vsi Nobelovi, sledi Naša beseda (pisatelji), leksikoni in drugo, sv. pismo v 2 knjigah s slikami starih umetnikov. Druga je soba Janeza Svetokriškega, prve slovenske tiskane pridige 1791 (bil je izviren, duhovit pridigar, še sedaj ga radi ponazarjajo gledališki igralci). Glavna skupina knjig je iz let 1500 in 1900, v glavnem latinske, nemške, italijanske, vseh ved in znanosti. Najdragocenejši je maj-

hen molitvenik, 107 listov, ki je unikat. Poleg Skalnice je bilo to enkratno doživetje za vse nas.

Naj omenim še Vena Pilona, kubističnega slikarja iz Ajdovščine, ki ima sliko odtod, cerkev s črnima stolpoma, razstavljena v Louvru.

Ob prizadevnem vodstvu našega vodiča smo lahko ugotovili, da smo si ogledali izredne kulturne znamenitosti. Zahvala mu gre, kakor tudi šoferju Lojzetu, ki nas je srečno pripeljal nazaj, upravi Doma in spremstvu, ki so nam omogočili to našo lepo pot.

MARIJA LAVRIČ

Prenovljeno svetišče »na Šutni«

Letošnji praznik Marije Brezmadežne je bil za vernike enako se glaseče kamniške župnije in za njihovega župnika in prodekan Draga Markuša posebno lepo doživetje. Veselili so se konca zahtevnih obnovitvenih del na zunanjsčini njihovega božjega doma, ki tako lepo dopolnjuje staro kamniško mestno jedro.

maše ga je z izbranimi besedami pozdravil podpredsednik izvršnega sveta, dipl. ekonomist Miha Novak, na koncu maše pa se mu je za obisk, mašo in spodbudne besede zahvalil študent prvega letnika teologije, Jure Bičanič.

Škof Kvas je svoje misli v pridigi osredotočil na praznik Brezmadežne in pomen pravega miru

rija, vrni se v slovenske domove, cerkve in srca!« je povabil škof Kvas.

Študent Bičanič pa je opominjajoče zaklical: »Naj ves Kamnik postane svetišče!« Pri tem je mislil ustrezno duhovno pripravo Kamničanov na izredno birmo v prihodnjem letu in še zlasti misijon v skoraj vseh župnijah kamniške dekanije. Ta bo tudi v njihovi župniji.

Kamničani so ob svojem velikem prazniku izrekli vse čestitke ljubljanskemu nadškofu in metropoli dr. Alojziju Suštarju ob praznovanju 70-letnice rojstnega dne, najboljši želje pa tudi bolnemu ljubljanskemu pomožnemu škofu dr. Stanislavu Leniču, ki je prejšnja leta na praznik Brezmadežne tako rad prihajal k njim.

Lep liturgični praznik je obogatila tudi pesem otroškega in mladinskega pevskega zbora pod vodstvom prof. Ivi Ropas.

Zahtevna fasadna, krovna, utrditvena, mizarska in druga prenovitvena dela so vodili priznani strokovnjaki. Vsak od njih, pa tudi njihovi pomočniki, so po svojih strokovnih močeh prispevali velik delež, da je cerkveno svetišče »na Šutni« danes v novi preobleki.

Že lani jeseni je bila obnovljena fasada na župnišču in mežnariji. Ta dela je vodil kamniški mojster Janko Jeglič. Letos od spomladi do jeseni pa so nadaljevali z drugimi obnovitvami. Kipe svetnikov na cerkvenem pročelju je obnovil akademski kipar Peter Mali. Zahtevna utrditvena, povezovalna in fasadna dela na cerkvi je nadzoroval mojster Franc Pelko z Bleda, krovna dela pa so bila v rokah kamniškega mojstra Toneta Vrtičiča. Župniku Markušu sta bila v marsičem pri obnovitvenih delih v oporo cerkvena ključarja, dipl. inž. Ivo Stražar in mizar Franc Ipavec.

Seveda pa se cerkev Marije Brezmadežne ne bi lesketala v novem sijaju, če ne bi njene obnove denarno in moralno podprli župljani. Prenovljena božja hiša, ki jo je dal na lastne stroške v renesančnem slogu zgraditi župnik dr. Maksimiljan Leopold pl. Rasp (dozidana je bila leta 1734, poleg drugih jo krasijo tudi umetnine slikarja-domačina Matija Koželja) ne bo samo lep okras starodavnemu Kamniku, ampak tudi v veselje vernikom, ki se bodo v njej zbirali k bogoslužju, molitvi in iskali duhovne tolažbe.

JOŽE PAVLIČ

Praznični decembrski dnevi

Precej različnih mnenj je bilo izrečenih zadnje dni, katere praznike bomo praznovali in katere opustili v prednovoletnem času. Pa vendar so bile vse besede odveč. Ljudstvo je praznovalo po svoje že nekdaj, ne glede na »navodila oblasti«, in tako bo praznovalo tudi letos. Nihče nima pravice otrokom vzeti dedka Mraza in ga predstavljati kot sporno osebnost, saj to nehoti spominja na nepriznavanje Sv. Miklavža v preteklih letih in razne druge omejitve, ki so posegale celo v človekov intimni svet... In prav zato ne bi bilo prav, da bi šli iz ene skrajnosti v drugo. Prazniki so vendar del našega izročila in kulture, ne pa stvar političnih igrice.

Preglejmo na kratko decembrske praznike. **Sveti Miklavž** se praznuje 6. decembra in je eden najbolj priljubljenih zimskih svetnikov, predvsem med otroki, saj z nestrpnim pričakovanjem štejejo dneve do njegovega prihoda. Darove prinaša ponoči, ob spremstvu parkeljnov, katerih naloga je — prevzgoja »nemarnih« otrok. Prvotno so bili otroci obdarjeni z jabolki, orehi in šibo »miklavževko«, ki je bila nekdaj kar uporaben čarodejen pripomoček. Ker pa se naše potrebe in zahteve širijo, so se orehom in jabolkom pridružile še suhe fige, sladkarije, razne stilizirane podobice Miklavža in parkeljnov (iz svile, zlatega papirja, lecta ali suhih sliv) ter seveda vedno večje število igrar.

In še to, Sv. Miklavž je bil škof v Mali Aziji, umrl pa je l. 324. Njegovi ostanke od l. 1084 počivajo v italijanskem Bariju.

Sveta Lucija ima svoj god 13. decembra, ko naj bi bila luč dneva v celem letu najkrajša. Po legendi se svet tega dne pogreza v temo, najdaljša noč pa grozi s pogubo. Pri nas je strašil ženski demon Sredozimka, cerkev pa je tej pošasti teme zoperstavila svetnico, ki je že s svojim imenom prinašala luč.

Sveti Tomaž je bil apostol, ki ni verjel na besedo, saj je moral najprej otipati rane križanega Jezusa, da je poveroval v njegovo vstajenje. Kasneje je kot misijonar mučeniško umrl v Indiji. Med ljudstvom je Sv. Tomaž ohranjen tudi kot neverni Tomaž in morda prav zaradi te tako človeške lastnosti pogosto opevan v ljudskih pesmih.

Zadnje pred Božičem so **Kolne**, vsaj v knjigi Praznično leto Slovencev Nika Kureta. Druga pa že prvi zimski dnevi naznanjajo praznik kolin. Prašič je spital za kmetijo je to velik dan. G. spodarju se ni treba več bati blezni, ki bi mu »svinjo stisnila« otrokom ni treba v šolo. Špile klobase morajo biti že pripravljene, riž obarjen in zakol se lahi prične. Navadno to ni lahki opravilo, pa vendar je pod večer vse gotovo. In takrat pride »koledniki«, ki pod oknom izgovarjajo šaljive stihe, za kar so nagajeni s klobasami in mesom nataknejo jim ga na palice, ki jih molijo skozi okno. Naslednji dan pa so kolin deležni še sorodniki prijatelji in sosedje.

Božič se je uveljavil šele po kot 300 let po Kristusovem rojstvu, okrog l. 340; v Turčiji so ga prvič praznovali l. 397, v Egiptu pa šele l. 430, medtem ko armenska cerkev še danes pozna.

In katera sta najznamenitejša božična simbola? Prav gotovo jstlice in božično ali pa novoletno drevo. Jaslice so umetna upodobitev Kristusovega rojstva s pramajljivimi figuricami. Prvič jih postavili jezuitje na Portugalskem, prve cerkvene jaslice pa se pojavile l. 1526 v Pragi. Slovenske hišne jaslice so, vsaj v meščanskih krogih, po l. 190 začela nadomeščati božična drvesa, v dveh oblikah. Ali kot zimzeleno drevo s svečkami, br okrasov, ali kot okrašen drevo.

Posebej svečan pa je sam božični večer. Ko se naredi mrak se po hišah prične obredno kajenje. Hišni gospodar, obdan s svojimi domačimi, blagoslovi s kadalom hišo, gospodarsko poslopje, pa tudi polja, travnike in vinograde. Po končanem obhodu se družina vrne v hišo, žerjavica se postavi pod mizo ali strese na ognjišče, na vrsti je molitev in po njej večerja. Urice do polnočnice si družina krajša s petjem božičnih pesmi.

Liturgični obred ob polnoči pooseblja mir, tišino in veliko ljubezen med vsemi ljudmi. Včasih pa je bilo drugače. Ljudje so svoje veselje in razigranost kazali tudi v cerkvah, saj so organizirali poleg božičnih pesmi igrali tudi polke in marše. Zato pred približno sto leti ni bilo odveč opozorilo, ki ga je izrekel kaplan v Železnikih: »Pa da naute polkoram plesal, če se bojo na kot polke in marši igrali!«

Božični dan je najsvetejši dan v letu, prost dela, posvečen družini in cerkvi. To pomeni, da na ta dan ljudje niso hodili zdoma, tudi k sosedu ne, to potrjuje tudi pregovor: »Na sveti dan mora biti še bik fraj!«

Da ne bom predolgo, končajmo pregled s **Starim in Novim letom**. Zadnja noč v letu je znana tudi kot Silvestrov večer. Sv. Silvester goduje zadnji dan v letu. Bil je papež, ki mu je uspelo, da je rimskega cesarja Konstantina spreobrnil h krščanstvu. Včasih so ljudje ta zadnji večer preživeli v razmišljanju o minljivosti vsega, danes pa je otožnost in globoko misli zamenjala zabava in veselje, češ, morda bo po novem letu bolje?!

1. januar je že Julij Cezar določil za začetek leta. Rimljani so ga v krščanski dobi spet prenesli na Božič in šele papež Inocencij XII. ga je l. 1691 spet prestavil na 1. januar, čeprav cerkev s civilnim novim letom nima nobene zveze, saj se cerkveno leto začne s 1. adventno nedeljo.

Ob vsakem začetku želimo drug drugemu najboljše. Izrečemo frazo in ne pomislimo, da se zanašamo na staro vero, ki je učila, da je ob začetku moč izkoristiti čarodejne in magične sile ter jih obrniti sebi in prijateljem v prid.

Srečno torej vsem vam!

J. P.

M. ROMŠAK

Skupaj z njimi se je veselil tudi ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas. K njim je prišel blagosloviti prenovljeno zunanjsčino župniške cerkve (temeljito sta obnovljena tudi župnišče in mežnarija), obenem pa tudi na zaključek celodnevnega češčenja. V začetku

v človekovem, zlasti pa še v kristjanovem življenju. V časih, ko je mir vseh povsod ogrožen, se zbiramo ob božji Materi in jo zaupano prosimo, naj nam pri nebeškem Očetu izprosi dar notranjega in zunanjega miru, da bomo zaupno zrlji v negotovo prihodnost. »Ma-

Oživiti trikraljevski običaj

Po zelo uspešno organiziranih in čez vse dobro obiskanih Miklavževanjih v Kamniku, Komendi in tudi v Nevljah, si je Odbor za oživljanje starih običajev pri SKD na Kamniškem zadal še novo nalogo. Ob prazniku Svetih treh kraljev bodo poskusili oživiti, še pred drugo svetovno vojno na Kamniškem zelo razširjen običaj; od 6. januarja so trikraljevske trojke, največkrat sestavljene iz fantov, starih nekako od 9 do 14 let, pa tudi starejših in odraslih, kot koledniki obiskovale hišo, zapele po eno ali dve krajši priložnostni pesmi in obenem prosile za darove, ki so bili po večini namenjeni za dobrotelne namene. Napravljene so bili v Svete tri kralje s kronami na glavah, eden je nosil na palici pritrjeno zvezdo repatico. Po vojni so na Kamniškem ta lep običaj, ki ga je tolikokrat upodobil slikar Maksim Gaspari, skoraj povsem zatrli.

Omenjeni odbor poziva vse fante oziroma njihove starše, ki bi imeli veselje sodelovati pri oživljanju tega običaja, da se, po možnosti že organizirani, v trojke po vaseh ali mestnih območjih, čimprej, vsekakor pa do 26. decembra, prijavijo Odboru za oživljanje starih običajev pri SKD na Kamniškem, Kamnik, Pot na Jeranovo 5. Vse informacije, tudi vsak delavnik, po telefonu 811-711, int. 32 pri g. Milanu Windšnurerju. Za vse udeležence bo odbor skušal organizirati kratek — dveurni tečaj o izdelavi kostumov, s poukom ene ali dveh pesmi kolednic. Neto iztržek od nabranih darov bodo namenili poplavljenecem na Kamniškem.

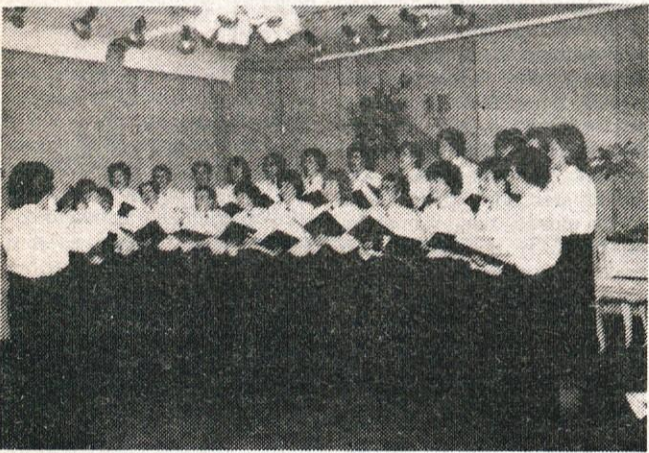
W. M.

Vabimo vas na ustanovni zbor Slovenskih krščanskih demokratov za področje farne skupnosti Komenda. Zbor bo v petek, 28. decembra, ob 19. uri v Glavarjevem špitalu, Glavarjeva cesta 104. Vabljeni vsi, ki so vam krščanske vrednote blizu, tudi če se ne nameravate vpisati v stranko.

Ob 15-letnici ženskega zbora Solidarnost

Minuli petek so pevke ženskega zbora Solidarnost proslavile svojo 15-letnico. V prepolni dvorani nad kavarno je potekal jubilejni koncert. Pevke pod vodstvom Olge Stele so pripravile dokaj pisan spored sicer skope literature za ženske zборе. Poleg nekaj umetnih skladb (Gallus, Bohorič, Haydn, Foerster) so prevladovala priredbe narodnih. Če odštejemo nekaj intonacijskih netočnosti, izvirajočih iz premalo dodelane pevske tehnike, so bile v prvem delu koncerta najboljše zapete pesmi Haydna, Ipavca, Liparja in Marolta.

V drugem delu bi izpostavil med dobro zapetimi skladbami Tomčevo Od Ribnice, Adamičevo Zbadljivko, Tomčevo Zagorski zvonovi in posrečeno interpretacijo Kramolčeve Lepa ura sonce seje. Pregljeva Oj, te mlinar bi učinkovala prav lepo, če ne bi bila preforsirano zapeta. Pogrešati je bilo lep, mehak in zlit zvok, kakršnega so pevke nekoč (ob ustanovitvi) že obvladale. Ta bi bil še zlasti

primeren za okolje, v kakršnem so nastopile. Zavedati se je treba, da majhna, prenapolnjena dvorana z nizkim stropom ni naklonjena preforsiranim in premalo kontroliranim nastavkom.

Seveda sem prepričan, da bo 25-članski zbor te pomanjkljivosti v kratkem odpravil in se bo lahko kmalu spoprijel s še kvalitetnejšo zborovsko literaturo.

Za konec je zbor nastopil še s po eno skladbo pod vodstvom bivših zborovodij. Pod vodstvom Viktorja Mihelčiča so zapele pevke Brahmsovo Uspavanko (lepo!), pod vodstvom Karle Urh pa Ipavevo Vse mine. S podelitvijo Gallusovih značk in s čestitkami bratskih zborov je bilo slavlje zaključeno

SAMO VREMŠAK

Duhovna prizadevanja Komendčanov

Prebivalci župnije sv. Petra v Komendi skušajo po svojem velikem vzorniku, župniku Petru Pavlu Glavarju, ki je bil v drugi polovici 18. stoletja eden od velikih duhov na Slovenskem, tudi v sedanjem času po svojih močeh ubirati napredna duhovna pota. Ta so najbolj opazna v župnijskem življenju in dejavnostih, videti pa jih je tudi drugod.

Lani so že drugi zapored izvolili svoje predstavnike v župnijski pastoralni svet (ŽPS), ki ga sestavlja 30 članov. To je najožje cerkveno laiško svetovalno telo župniku in dekanu Nikolaju Pavliču, ko išče primerne rešitve za pastoralne dejavnosti na mnogih področjih zahtevne dušnopastirske službe. Prvi ŽPS Komenda, ustanovljen pred sedmimi leti, je bil sploh prvi organ te vrste v kamniški dekaniji. Kot vsaka začetna ustanova je moral prestati mnoge preizkušnje, vendar se je v njih duhovno izčistil in dozorel.

Sedajni člani ŽPS Komenda skušajo ne samo pomagati z nasvetom in osebnim delom domačemu župniku, ampak prebuditi v župljanih širše zanimanje za vsa duhovna dogajanja v Komendi. Naučiti jih želijo, da bi »čutili s Cerkvijo«. Delujejo v treh komisijskih: za bogoslužje, katehezo in dobrotelne. Da bi bili uspešni, se morajo tudi sami brusiti in

izpopolnjevati. To je zajeto v duhovne misli, ki jim prislужnejo na svojih srečanjih.

Med številni bolj ali manj vidnimi dejavnostmi, ki jih je ŽPS Komenda razvil v zadnjem času, bi omenil srečanje, ki so ga v letošnjem letu pripravili za paraplegike ljubljanske regije. Dipl. politolog Jožef Ciraj, skrben raziskovalec krajevne zgodovine, je gostom spregovoril o kulturno-umetnostnem in zgodovinskem pomenu župnijske cerkve sv. Petra v Komendi in nekdanjih komendskih duhovnih in svetnih gospodih — malteških vitezh. Mag. Angelca Žerovnik je orisala delo Občestva izobražencev, prof. Anda Peterlin je predstavila znamenito knjigo Petra Pavla Glavarja »Status animarum«, dipl. teolog Jože Pavlič pa delo ŽPS Komenda.

Občestvo izobražencev je bilo ustanovljeno šele lani. Je prav tako prve te vrste na Kamniškem. Osrednjo pozornost posveča pogovornim srečanjem, ki jih prireja vsak drugi petek v mesecu in sicer v večernih urah v veroučnih prostorih v Komendi. Njegov cilj je buditi zavest komendskega vernika za narodne, kulturne in verske vrednote.

V začetku so pogovorna srečanja pripravljali domačini-ustanovitelji (mag. Angelca Žerovnik, dr. Marko Žerovnik in dipl. teolog Jože Pavlič), letos pa so za-

čeli vabiti tudi ugledne osebnosti iz slovenskega prostora, zraven pa občasno prisluhnili tudi domačim predavateljem. Tako jim je oktobra spregovoril predsednik Medškofijskega odbora za izobražence dipl. inž. Gregor Petrovič iz Ljubljane, ki je skupaj z Jožetom Pavličem orisal, kaj sta doživela in slišala na mednarodnem srečanju katoliških izobražencev v benediktinski opatiji Michaelbeuern na Salzburškem. Tema tega avgustovskega srečanja je bila: Vzhod + Zahod — Evropa. Slovenska udeleženca sta predstavila prizadevanja slovenskih katoliških izobražencev.

Novembra je nastopil domačin, urednik Redne zbirke Mohorjeve družbe, dipl. teolog Matija Remše. Govoril je o pravičnosti, krotkosti, ponižnosti, skromnosti ter drugih krepostih in vrlinah, kakor so prikazane v Svetem pismu Stare in Nove zaveze. V decembru pa nas je obiskal svetovno znani bibličist prof. dr. Jože Krašovec iz Ljubljane. Jedro njegovega nastopa je bilo spet Sveto pismo.

Da so takšna srečanja potrebna in koristna, dokazuje razmera velika udeležba. Poleg domačih izobražencev prihajajo tudi številni gostje iz kamniške, kranjske in drugih dekanij, nekaj pa tudi iz Ljubljane.

Kamniški koledniki med rojaki v Južni Ameriki

Nekoč so v božičnem času, ob novem letu, zlasti pa za »svete tri kralje« hodili vaški koledniki od hiše do hiše, prepevali stare koledniške pesmi, voščili srečo in sprejemali darila. Pevca Rok Lap in Janez Majcenovič sta si skupaj s citrarjem Tomažem Plahutnikom prislužila ime »Koledniki izpod Kamniških planin« z recitalom sakralne glasbe v zamejskih Opčinah. Recital je vseboval precej pesmi, ki jih je v svoje »ritmične« in foklorne maše uvrstil rajni tujski župnik France Gačnik, ki je bil tudi skladatelj in organizator glasbenega življenja. Ostale pesmi so bile pesmi zvonov, hkrepenja in trpljenja in so bile obenem z veznim besedilom iz literarne in zgodovinske zapuščine kamniških ustvarjalcev izbrane tako, da je bil recital primeren za izvajanje v cerkvah. Teh izvedb je bilo lepo število, posebno »usodna« pa je bila tista, ko je kolednike s stalno povezovalko dr. Mojco Zajčev v novi cerkvi pri Sv. Križu na ljubljanskih Žalah slišal minister dr. Janez Dular in dal pobudo za obisk med rojaki v Argentini, Urugvaju in Braziliji. To je pospešilo tudi izdajo kasete narodnih pesmi, ki je prinesla tudi novo, skrajšano ime: »Kamniški koledniki«.

Priprava 5-tedenske turnee je bila precej zapletena tudi zato, ker je bilo treba premagati ovire, ki so razločevale generacijske in nazorske opredelitve med našimi izseljenci. Nazadnje se je vse uredilo in dejstvo je, da so bili pesnik in igralec Tone Kuntner,

Kamniški koledniki in ansambel Slovenija prva uradna delegacija, ki se v svojih obiskih in nastopih ni ozirala na različne nazorske opredelitve, ki so dolga desetletja ustvarjale razlike med Slovenci po svetu.

Pri realizaciji celotne turnee po tehnični strani sta nosila levi delež skupina požrtvovalnih navdušencev, zbranih v »Slovenskem kotičku« v Buenos Airesu, in Slovenska izseljenska matica iz Ljubljane; seveda ne bi šlo brez sodelovanja ostalih izseljenskih klubov (Prekmurci, Beneški Slovenci, jugoslovanski in hrvaški klubi) in domov in okviro združuje »Zedinjena Slovenija«, kjer pripadniki slovenske povojne (politične) emigracije dosledno negujejo slovensko besedo in kulturo, kjer delujejo sobotne šole od vrtcev do srednješolskih te-

čajev, kvalitetne gledališke skupine, pevski zbori idr. — Za Kamničane bo najbrž zanimiva informacija, da je predsednik Zedinjene Slovenije arhitekt Jure Vombergar, ki je nekaj časa »trgal hlače« v kamniški osnovni šoli, njegova mama Marjanca pa je bila iz Benkovičev — Tomanove hiše v Novem trgu.

Za natančno »inventuro« poti, ki so jo Tone Kuntner, Kamniški koledniki in ansambel Slovenija napravili v 30 dneh in z okrog 40 nastopih, bi potrebovali posebno številko Kamniškega občana. Zato raje ponovimo občutene besede, ki jih je o turneji napisal Tone Kuntner:

»Ni mogoče izmeriti prisrčne gostoljubnosti, ki smo jo doživeli na poti po Argentini, Urugvaju in Braziliji ob srečanjih z našimi rojaki, ko smo ansambel Slovenija, Koledniki izpod Kamniških planin in jaz nosili in trosili domačo pesem in domačo besedo kot pozdrav iz naše male in mile domovine Slovenije. Kakor so jemali, tako smo dajali, se razdajali. Srčno in iskreno.«

Čas se odmika. V spominu ostaja brezemnost »pampe« z nepreglednimi čredami, dolge in enolične ulice Buenos Airesa in Sao Paola; ostajajo spomini na slovenske ljudi, na slovensko besedo v daljnem svetu, na pozdravne besede učenca šole Franceta Balantiča v Buenos Airesu, ki jih je namenil citrarski Citi Galič in pesniku Tonetu Kuntnerju:

»Pozdravljeni, ki prihajate z nebes pod Triglavom!«

Ob teh besedah se šele zavemo, kaj imamo in kako hudo je kruta usoda prikrajšana Slovence po svetu!

JANEZ MAJCENOVIČ

**OGLAŠUJTE
V KAMNIŠKEM
OBČANU**

Kulturno zabavne dejavnosti v Mekinjah

Krajevna skupnost Mekinje že po svoji geografski legi nima pravega središča. Središče kulturnih dejavnosti, rekreacije in zabavnih prireditev pa imamo v našem skupnem DOMU TVD PARTIZAN. To stavbo, nekdanji KULTURNI DOM, današnji DOM TVD PARTIZAN MEKINJE, ki ni zavidljivo ohranjena, počasi obnovljamo, da bi tudi znotraj dobila solidno estetsko in uporabno podobo.

Za nadaljevanje nekdanje bogate kulturne dejavnosti, se je v preteklih letih trudila ZSMS Mekinje, po propadu te organizacije pa je to dejavnost prevzel kulturni odbor pri svetu KS v sodelovanju z društvom TVD Partizan.

Zadnjih nekaj let naše malčke obiskuje še vedno priljubljeni DEDEK MRAZ. Tudi letos bomo ob njegovem obisku, skupaj z OŠ Mekinje, pripravili zanimivo igrice in simbolično obdarovanje.

V želji, da bi Mekinjam vrnil vsaj malo vselega razpoloženja, bomo 31. decembra organizirali prijetno SILVESTROVANJE. Organizatorji bomo poskrbeli za živo glasbo, pijačo in dobro razpoloženje, vi pa prinesite s seboj hrano in veliko dobre volje.

Z razjemanjem v NOVO LETO pa ne zaključujemo aktivnosti našega odbora, temveč si pridobivamo izkušnje za pogostejše zabavne prireditve v prihodnjih letih. Že v začetku prihodnjega leta načrtujemo vokalni koncert, skupaj z nastopom Folklorne skupine Kamniška Bistrica. Nameravamo prikazati filme oziroma diapozitive svetovnih popotnikov, jamarjev in alpinistov, organizirati razstavo PREDMETOV NAŠEGA PODSTREŠJA, predstaviti pa tudi likovna dela naših krajanov ali pa kar malčkov iz naše osnovne šole. Pri vseh načrtovanih aktivnostih pa iskreno računamo na pomoč krajanov, saj bomo le z njihovim sodelovanjem lahko uresničili tovrstne akcije.

Vse krajanje vabimo, da nam pomagajo z izvirnimi idejami, pri organizaciji in z udeležbo na prireditvah, saj bi dali s tem še več elana vsem, ki delamo na tem področju.

SAMO KALIŠNIK

Miklavž obdaril komendske otroke

Na tisoče otrok je v letih po drugi svetovni vojni do današnjih časov v javnosti poznalo le dedka Mraza. Ta jih je zadnja leta redno obiskoval v treh krajevnih skupnostih (komendski, moščanski in kriški) in bil darežljiv; o Miklavžu so doslej le slišali pri verouku, v cerkvi, doma, če so bili starši verni, ali pa brali o njem. Njegova živa upodobitev pa jim je bila v domačem kraju neznana. Miklavža so tako ali drugače praznovali le za stenami komenskih domov. Če so ga hoteli videti in doživeti od blizu, so se morali podati v bližnje župnije, kjer je že razveseljeval malčke. Ponekod so so starši sami organizirali Miklavžev prihod in obdaritev.

Letos so komendski krščanski

demokrati pod vodstvom dr. Marka Žerovnika sklenili: Miklavž mora že enkrat priti tudi h komendskim otrokom. Spočetka so bili obeti bolj slabi, vendar je želja po njegovem obisku ter prizadevnost nekaterih marljivih posameznikov le prevesila tehtnico v prid njegovega prihoda.

Veliko delovnih sestankov je bilo potrebnih, da se je Miklavž s svojim spremstvom oglašil v tej nekdanji malteški viteški župniji. Začeti je bilo treba čisto iz nič. Ko so priprave stekle, se je oglašalo vedno več pridnih rok in iznajdljivih glav in predlagalo ter naredilo to in ono. Treba je bilo sešiti kostume, Miklavžu preskrbeti primerno kapo in drugo zunanjo opremo, da bo zares prepričljiv v svojem nastopu, na-

študirali igrice, igranje in piščali in pesmi. Tudi parkeljni so morali biti črni kot ogle in Lucifer rdeč kot ogenj. Nazadnje je bilo treba Miklavžu preskrbeti tudi spremstvo — angelčke. Manjkati ni smel tudi pobožni brat Anton, ki je pomagal nositi darila in otroke z odra. In seveda je bilo potrebno pripraviti tudi posebno praznično sceno za slovesen Miklavžev prihod.

Ta je zares prišel v vsem sijaju in s svojimi dobrotami, še bolj pa spodbudnimi besedami in pohvalami, razveselil nabito polno dvorano komendskega kulturnega doma. Veselje otrok ter lepa domačnost med navzočimi je bilo najlepše plačilo vsem, ki so se potrudili za Miklavžev prihod ali sodelovali pri njem.

JOŽE PAVLIČ

Otvoritev prodajne galerije »Majolika«

Mnogi Kamničani in drugi gostje so v soboto, 1. decembra, napolnili vzorno obnovljeno pritličje Mesnerjeve hiše, ki so ji v zadnji četrtini našega tisočletja vdihnile dušo in dale pečat generacije Šlakarjev in Mesnerjev. Priznanje in občudovanje zaslužita sedanji lastnik Dušan Mesner in njegova žena Marija, ki sta z velikim trudom izluščila lepoto stare kamniške arhitekture.

Otvoritveno slovesnost je s svojim znanjem in čarom vodila radijska in televizijska napovedovalka Nataša Dolenc, ki je »zrasla« v sosednji hiši. S pevskimi točkami so sodelovali Kamniški koledniki (pevca Rok Lap in Janez Majcenovič in citrar Tomaž Plahutnik), o galeriji in narodni dediščini pa je govoril dr. Janez Bogataj. V čudovitih galerijskih prostorih, ki se odlikujejo z dobro akustiko, so razstavljena dela kamniških umetnikov Levka Homarja, Bogdana Potnika in Dušana Lipovca; oceno o njihovih in drugih razstavljenih delih bi moral napisati strokovnjak. V našem zapisu pa bodo bralci Kamniškega občana zvedeli nekatere podatke o Mesnerjevi hiši in njenih prebivalcih; obširnejše sestavke pa lahko najdemo v Kamniških zbornikih. V stari kamniški zemljiški knjigi, ob zapletenem in šifriranem, detektivskem branju, je bližnji sosed, znanstvenik Janko Polec odkril poglavje o hiši s številko 14 (prej 39) v Veliki ali Gosposki ulici. Tam zvemo, da so v tej hiši usnjarili kamniški meščani Šlakarji in da je bila sosednja hiša (tam, kjer je danes Malograjski dvor) že v predmestju.

V družino Šlakarjev se je konec prejšnjega stoletja priženil sodni kanclist Ivan Mesner, ki mu je sledil njegov sin, knjigovez Lucijan, za njim je prišel sin Dušan, ki je glavni »krivec« za to, da je stara, častljiva hiša z znakom »majolke« zapela pesem arhitekture starega Kamnika, o katerem je Janez Vajkard Valvasor zapisal, da ima lepe, trdno zidane hiše »mit geschnittenen Steinen, eisernen Balken und Thörn...«

V sredini 18. stoletja je bilo v »mestu« Kamnik devet usnjarjev, v predmestjih pa jih je bilo še pet. Zelo verjetno je, da so se »samoupravna telesa« Bratovščine sv. Duha, ki so jo tvorili člani usnjarkega in čevljarkega ceha, sestajala na sejah v Šlakarjevi hiši. Še bolj verjetno pa je, da so se odborniki izognili strogim očem Šlakarjeve mame in odšli drugam ter »dali služiti« enemu izmed 28-kamniških »birtov« in štirih pivovarjev.

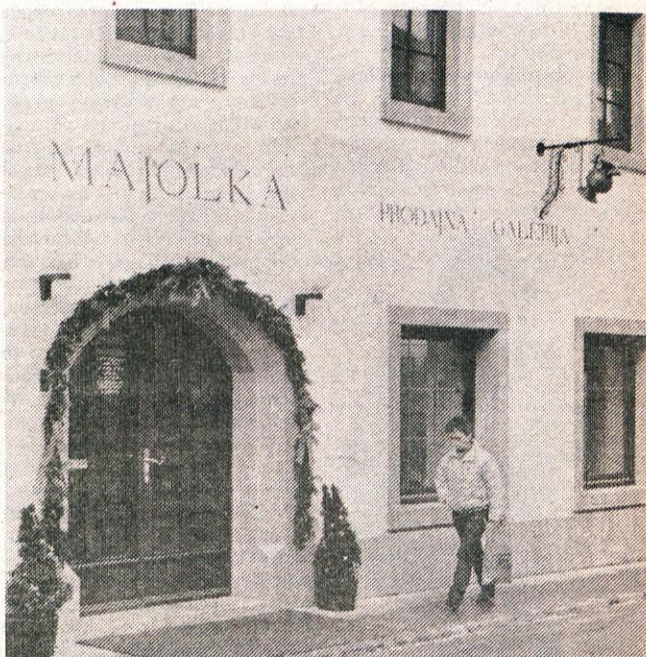
Sedanja Kamničani ne vedo, da je bila včasih v prehodu med Mesnerjevo hišo in Malograjskim dvorom ovalna železna plošča z napisom »Šlakarjeva ulica«. Prof. Ivan Zika je objavil v Kamniškem zborniku zanimiv zapis o kamniškem mecenu Janez Šlakarju, ki se je 18. aprila 1791 rodil v domači hiši. Ta pra — pra — prastric Dušana Mesnerja je bil duhovnik, učitelj, ravnatelj ljubljanske uršulinske šole, šolski nadzornik in nazadnje ravnatelj »Kranjske hranilnice«. Med drugim je leta 1834 izdal in založil Mali besednjak slovenskega in nemškega jezika. Zaradi svojih zaslug je postal Janez Šlakar ljubljanski častni meščan. Vse življenje je podpiral siromake in zlasti revne dijake, v svoji oporoki pa je zapustil znatne zneske šolam, sirotišnicam in drugim socialnim ustanovam. Mestu Kamnik je zapustil 3.000,00 goldinarjev za ureditev poti na Žale, ki je bila v zelo slabem stanju.

Janez Šlakar je ustanovil tudi posebno Šlakarjevo štipendijo za šolanje učencev iz svojega sorodstva; če teh ni bilo, so štipendije lahko dobili kamniški meščanski sinovi. To štipendijo je za šolanje na idrijski realki od leta 1912 do 1918 dobival nekdanji zelo znani Kamničan, dipl. ing. Ciril Pogacnik. S I. svetovno vojno so Šla-

karjeve ustanove ugasnile, na Šlakarjevo ulico in na svojega zaslužnega rojaka so Kamničani pozabili! Lepo bi bilo, če bi ob dvestoletnici Šlakarjevega rojstva — to je prihodnje leto — ponatisnili dve razpravi o njem: napisala sta ju dva kamniška zgodovinarja. Josip Benkovič v Domu in

Svetu leta 1900 in Ivan Zika v Kamniškem zborniku leta 1969. Pa tudi ozko uličico ob Mesnerjevi prodajni galeriji »Majolka« bi lahko spet poimenovali »Šlakarjeva ulica« ali »Šlakarjev prehod«!

JANEZ MAJCENOVIČ

Kako bi najbolje predstavil novo umetnostno galerijo, ki jo lahko od ponedeljka do sobote obiščete na Maistrovi 11? V MAJOLKI se boste morda tudi nehote za trenutke povrnil v preteklost našega naroda, spoznali njegovo kulturno izročilo in se morda tudi odločili za nakup katere od umetnin. Ponudili vam bodo predvsem dela kamniških umetnikov ali pa v dogovoru z vami sprejeli v restavracije vaše stare predmete, ki jih je že načel zob časa. Poleg prodaje bodo tako poskušali obnoviti čim več starin in umetnin, da bodo te lahko še dolgo spominjale na našo bogato kulturnoumetniško preteklost.

M. Romsak

Se že poznamo?

D. o. o. KRT Kamnik in ansambel KRT zaključujemo letošnje leto z besedami: HVALA. Ta zahvala velja vsem, ki ste obiskovali naše letošnje prireditve, za vse ostale pa naj bo to povabilo za naslednje leto.

Prireditev V PESMI JE LJUBEZEN (april) je bila namenjena društvu duševno prizadetih otrok občin Kamnik — Domžale. Obiskalo jo je okrog 1000 obiskovalcev in društvu smo nakazali 40.000,00 dinarjev. Prireditev DOBER DAN SOSED (julij) je bila obiskana proti našim pričakovanjem, tako da 1500 obiskovalcev ni imelo pravega prostora na igrišču OŠ Stranje. Ansambel je nato godel po šagrah od Trsta do Gorice in srečali smo se spet na prireditvi KAMNIŠKA JESEN 90 (oktober), ki ji je prisostvovalo okrog 500 ljudi. Zanj mislimo, da je bila izmed vseh najlepša pripravljena in bi bila gotovo bolj obiskana, če ne bi izbrali napačen dan in datum. No, potem vas je 200 uživalo v koncertu NEW SWING QUARTETA in 60 na koncertu ANDREJA ŠIFRERJA. Vmes je bilo MARTINOVO VESELO RAJANJE, ki pa je vsem 70 obiskovalcem in 70 članom pevskih zborov LIRA, CANTEMUS in SVOBODA iz Črne ostalo v lepem spominu. Žal za to prireditev reklama ni bila najboljša, to pa je tudi vzrok za slab obisk. No, in zadnjič v letošnjem letu smo se zbrali na prireditvi ZA VESEL KONEC LETA V DRUŽBI SLOVENSkih VESELIJAKOV, kjer je večina obiskovalcev uživala v programu, nekaj pa je bilo vendarle narobe. Premajhen prostor in neštevilčene vstopnice so botroval jezi nekaterih, in to upravičeno! Ker smo sprejeli celo nekaj osebnih rezervacij, je bila mera polna. No, to ste spretno obrnili sebi v prid, odstranili rezervacije in sedli. Naše napake torej, zato se vsem, ki so rezervirali prostor, opravičujem in zagotavljam, da napake ne bom več ponovil. Vi pa mi obljubite, da boste v primeru nove prireditve v predprodaji vstopnic že naznanili, da vas bo veliko. Tokrat vas je bilo nekaj čez 1000. Torej, še enkrat iskreno opravičilo z željo, da se še srečamo na novi prireditvi v Novem letu 91. Ob koncu želim Vam vsem vesel Božič in srečno, zdravo in mirno Novo leto 1991 v upanju, da čas ne bo okrnil kulturno-zabavnega življenja v naši občini. Še enkrat HVALA za zaupanje.

DOMINIK KRT

P. S. na zadnji prireditvi sem pri pospravljanju našel zlat obesek-uh, oblike križca. Kdor ga pogreša, naj se mi javi!

**FIDLER ELEKTRONIKA
TV SERVIS
Volčji potok 30, tel. 812-065**

Popravilo TV sprejemnikov, radio aparatov, kasetofonov, Hi-Fi termoregulatorjev, flešev...
Popravilo na domu.
Po potrebi aparat tudi odpeljem in pripeljem.
Sprejem in oddaja non-stop.
Dostop do servisa: z obvoznice — 400 m od Veterinarskega zavoda levo (pri našem reklamnem panoju), gledano iz smeri Kamnika.
Vesele praznike in srečno 1991.

»Ta čas je poln veselja ino trošta velikega...«

Božič in razmišljanje o njem na poseben način razkrivata našo narodno preteklost in čas, ki ga živimo. »Ta čas je poln veselja ino trošta velikega,« bi lahko na svoj način povzeli po naši stari božični obredni pesmi. Misel izraža tisočletno sporočilo Božiča, nam pa v tem pomembnem času, ki ga spremlja tudi ponovno priznanje Božiča in njegovih vrednot, pove še več.

V ta praznik so vtikani spomini na predkrščansko obdobje, na čas pokristjanjevanja in stoletja krščanske tradicije, vanj sta vtisnjena dediščina usodne narodne izkušnje ob 2. svetovni vojni in skoraj polstoletno zanikanje nje-

Jaslice so se na Slovenskem približale našemu okolju in življenju na podeželju: betlehemske dogodek je na ta način postal ljudem še bližji, sporočilo Božiča pa še močnejše. (Izvirne »gorenjske« jaslice pri Pogačarjevih v Kamniku; razglednica, foto Pavel Grzinič)

govega izročila in sporočila. Njegovo občutje izhaja iz temeljnega vrednotenja življenja, iz potrebe po varnosti, iz upanja, ki ga je vsaka doba čutila na svoj način. Šege in duh božične noči izražajo splošne človeške vrednote, ki presegajo čas, za pravilnejše razumevanje nekdanjega in današnjega Božiča pa moramo seči v dobo pred pokristjanjevanjem.

Umiranje narave in pojemanje moči sonca sta naše prednike vedno navdajala s tesnobo, saj so se bali, da bo sonce za vedno ugasnilo; čas okrog zimskega kresa je bil zato že od nekdaj skrivnosten in je imel posebno moč. Čas mrtve narave je bil tudi čas mrtvih, odprti za dobro in zlo, za pogled v prihodnost in njeno spreminjanje. Ljudje so verjeli, da se že od jeseni k domačemu ognjišču vračajo duhovi prednikov, zato so jih želeli s pogostitvijo pridobiti. Prednikom naj bi se pridružile utelešene naravne sile, ki so jih preganjali

obredni obhodi našimljenih moških.

S sprejemom krščanstva so določena obredna dejanja, ki jih Cerkev ni mogla izkoreniniti, postopno dobila novo vsebino in v marsičem drugo zunanjo podobo, tesnoba časa pred zimskim kresom pa se je spremenil v pričakovanje Kristusovega rojstva v advent. Šege v zvezi s predniki so se zato večinoma usmerile na praznik vernih duš, obhodi našimljenecov s z novo vsebino postali Miklavžev spremljevalci, magična opravila so se usmerila predvsem na Silvestrovo, prenašanje življenjske moči na tepežkanje ob prazniku nedolžnih otročičev itn., večina nekdanjega obrednega izročila pa je bila prenešana na pust. Božič naj bi tak, očističen poganskih primesi, pomenil predvsem praznik Jezusovega rojstva, praznik miru in upanja. Kljub temu ga je v ljudskem praznovanju spremljala vrsta dejanj, ki so bila sicer napolnjena s krščansko vsebino, z Božičem pa niso imela prave povezave.

V Cerkvi se je praznik Kristusovega rojstva uveljavil okrog leta 350 in je prekril poganski spomin na praznik rojstva nepremaganega sonca. Dolgo so ga obhajali le v cerkvah, v 14. stoletju so ga začeli praznovati v ženskih samostanih, s protireformacijo in barokom pa se je božično praznovanje približalo družini.

Splošna predstava o nekdanjem ljudskem praznovanju Božiča je precej oddaljena od resničnosti. Ustrezna podoba Božiča iz druge polovice 19. in prve polovice 20. stoletja, značilnosti starejšega božičnega praznovanja pa so večinoma zabrisane tudi iz ljudskega spomina. Mednje sodi predvsem zelo pomembno zažiganje drevesnega štorja, panja, obredna setev žita, krašenje hišnega svetišča »bogkovega kota« – s svežim zelenjem, tudi z neokrašeno smrečico, izročilo božične mize in božičnega kruha – poprtnika, božično koledovanje, prerokovanje in magična dejanja ter obredno kajenje in kropljenje doma in polj. V 19. stoletju se je s pojavom jaslic vloga teh, pomensko že zelo zbledelih nekdanjih poganskih opravil zelo zmanjšala, nekatera pa so se ohranila do danes.

Od nekdanjih šeg se je z območja osrednje Slovenije večinoma najprej umaknila šega **zažiganja drevesnega panja**, štorja, ki je izginjala z opuščanjem odprtih ognjišč. To je bil star indoevropski obred, povezan s časom zimskega kresa. Okrog dva metra dolg štor so zažigali na sveti večer in je moral goreti čim dlje. Ob njem so ta večer bedeli, ga »hranili« in polivali s pijačo ter iz njega prerokovali. Z žerjavico božičnega panja so kadili po hiši, blagoslov pa naj bi prinašal tudi ogled v pepel. Pri panju je morala biti zbrana vsa družina. Za njegov prvotni pomen je več razlag, najverjetneje pa naj bi nudil toploto in svetlobo vračajočim se dušam rajnikov. Cerkev je to šego dopustila kot spomin na pastirce, ki so ob angelovem prihodu sedeli ob ognju.

Veliko obrednih dejanj je bilo povezanih z **zelenjem**, s katerim naj bi ljudje pomagali otrpli nara-

vi. Takšen pomen je imelo žito, ki so ga sejali v lončke v začetku decembra. Posebno vlogo so imela drevesa ali rastline, ki so kljub zimi ohranile življenjsko moč. V njih so videli čudežna bitja, ki podeljujejo življenje. S svežim zelenjem, med drugim z neokrašeno smrečico, so še v 19. stoletju tudi na Slovenskem krasili »bogkov kot«. O »krancanju« kota v svojih zapisih govori Motičan Gašper Križnik. Z zelenjem, predvsem s smrečico, so ponekod krasili še zunanost doma. Takšno zelenje naj bi imelo magičen pomen.

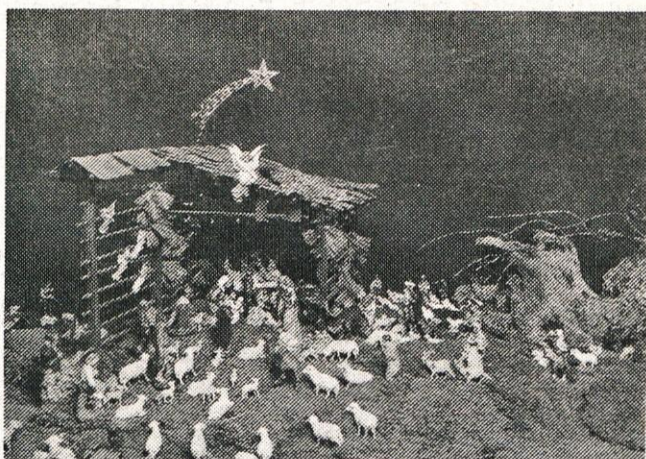
Okrašeno božično drevo je pri nas veljalo za nemško šego. Ob koncu 17. stoletja so namreč na protestantskem severu prvič s svečkami okrasili pušpanovo steblo. V 18. stoletju se je ta šega razširila po nemških mestih, že v 19. stoletju pa so smrečice tudi pri nas postavljali priseljeni nemški uradniki, trgovci in obrtniki. Na kmetih so jih ponekod začeli postavljati po 1. svetovni vojni, drugje pa so se jih do 2. vojne branili kot nemške, deloma tudi »liberalne« šege.

Poseben pomen je imela še do nedavnega **božična miza s poprtnikom**, božičnim kruhom. Božični kruh je imel obredni pomen, zamesili so ga iz pšenične moke, pokrit z belim prtom (odtod ime poprtnik, poprtnik) pa je moral biti na mizi vse tri svete večere (na večer pred Božičem, pred Novim letom in pred svetimi tremi kralji). Družina je v tem času jedla pri metrgi ob peči. Pri šegi v zvezi s poprtnikom je bilo veliko krajevnih različic, povsod pa je veljalo, da je moral počakati do Sv. treh kraljev; takrat so ga bili deležni člani vse družine in vsa domača živina, rezali pa so ga »po šrek«. Božična miza je bila namenjena duhovom prednikov, pozneje vernim dušam, zato je bila na njej tudi goreča luč ali sveča, ki vso noč ni smela ugasniti. Na sveti večer so hodili duhovniki poleg domov blagoslovljati tudi poprtnik, sredi prejšnjega stoletja pa so to opravilo prevzeli hišni gospodarji.

Šege v zvezi s poprtnikom so bile v izvorni obliki marsikje, tudi ponekod v kamniški okolici, ohranjene do 2. svetovne vojne, delno še po njej. Marsikje še danes pred odhodom k polnočnici položijo na mizo kruh »za verne duše v vicahe«, vanj pa v nekatere vasesh v okolici Kamnika zapijejo celo nož. V tem prostoru tudi pustijo goreti luč, čeprav niti sami ne vedo zakaj. Povezave s poprtnikom se namreč ljudje večinoma ne zavedajo več.

Pomembni spremljevalci nekdanjega Božiča so bili **božični koledniki**, ki pa so v 19. stoletju s svojimi obhodi prenehali; podobno trikraljevsko koledovanje se je ob tem ohranilo do 2. svetovne vojne. Obredni obhodi so že od nekdaj v hiše prinašali blagoslov za leto, zdravje in srečo ljudem in živini. V Križnikovih zapisih je ohranjen spomin na božične kolednike iz Motnika, koledniki pa so bili znani tudi v komendski fari, kjer so pobirali darove za cerkevno svečavo. Nekateri so ob koledovanju po zgledu cerkvenih božičnih uprizorjali razne dramske prizore, večinoma pa so peli božične pesmi.

Na sveti večer je bila družina zbrana doma in je morala bedeti; razen kolednikov nihče ni smel hoditi po hišah. Moč predkrščanske tradicije je bila tudi v tem, da so ljudje na različne načine vedeževali. Zanimala sta jih predvsem letina in vreme, dekleta pa so na razne načine skušala zvedeti, če se bodo poročila in kdo bo bodoči ženin. Veliko je bilo magičnih opravil, ki so se večinoma prepletala s krščanskimi obredji. Tudi danes še splošno kajenje in kropljenje hiše je pokristjanjena šega iz predkrščanske dobe: ogenj in voda sta že od nekdaj obredni očističevalni sredstva. Hrup in pokanje na sveti večer, današnjemu treznemu premisleku nezdružljiva s sporočilom mi-

V srednjem veku, pred pojavom jaslic, so božično razpoloženje ustvarjale božične igre, ki so se na svoj način ohranile do danes. (Božična igra v cerkvi na Šutni okrog leta 1970; foto Vladimir Koman)

ru svete noči, naj bi nekaj ljudi obvarovala pred zlemi silami, ki so jim ob slovesnih trenutkih vedno hotele škodovati. Po izvoru so torej današnje petarde popolnoma enake zvončkanju kurentov, namesto »zlih duhov« pa odganjajo ljudi od polnočnice.

Najmlajša, a danes najpomembnejša značilnost Božiča so **jaslice**, ki so se kot poseben način upodabljanja Jezusovega rojstva pri nas izredno priljubile. Najstarejša podoba Jezusovega rojstva na slovenskih tleh, ki pa še nima zveze z jaslicami, je na pečatu nekdanjega benediktinskega samostana v Gornjem Gradu iz 13. stoletja, jaslicam pa sta se približali reliefni upodobitvi na gotških krilnih oltarjih v Gornji Lendavi in v Zgornjem Tuhinju.

Jaslice so se razvile v srednjem veku iz izročila Jezusa v zibelki, ki so ga poznali predvsem v ženskih samostanih, in iz tradicije božičnih iger. Na prve zametke jaslic pri nas spominja dragocena zibelka z Jezusom iz nekdanjega samostana klaris v Mekinjah, ki jo hrani Slovenski etnografski muzej.

Prve prave jaslice so leta 1560 postavili jezuiti na Portugalskem; iz jezuitskih kolegijev so se selile v druge samostane, v cerkve, nato pa na dvore in v meščanske hiše. Prve jaslice pri nas so leta 1644 postavili jezuiti v svoji cerkvi v Ljubljani, od tod pa se je ta tradicija razvijala na več načinov. Poleg odrskih so bile razširjene omarične jaslice – postavljene v stekleni omari – z voščenimi figurami, najdragocenejši primer te vrste pri nas pa imamo v neposredni bližini v Velesovem, v nekdanjem samostanu dominikank. To so tudi najstarejše jaslice, nastale pa so sredi 18. stoletja. Ob teh so imele dragocene voščene figurice nekdanje jaslice šutenske cerkve v Kamniku.

Sredi 19. stoletja so se pojavile odprte jaslice, ki so se iz cerkva hitro širile med preprostejše mestno in kmečko prebivalstvo. Takšne jaslice so nudile veliko prostora ljudski domišljiji, saj so ljudje z oblikovanjem pokrajine in figuric v njej Jezusovo rojstvo približali svojemu doživljajskemu svetu, svojemu okolju in času. Te jaslice so postale ljudske v prave pomenu besede. Marsikateri preprost rezbar se je posvetil izdelovanju figuric; v kamniški okolici je bil ob koncu 19. stoletja po tem znan Lovrenc Erzar iz Nasovč pri Komendi, Gregčev Tone iz Mengša pa je pastirce rezljal po prizorih iz življenja planšarjev na Veliki planini. Ob takšnih jaslicah je bleдела tudi pomensko že zelo izpraznjena predkrščanska dediščina.

Meščanske jaslice so po letu 1900 začele umikati božičnemu drevesu, kmečke pa so se ob ljudski domišljiji vedno bolj bogatile. Iz »bogkovega kota« so se zato selile na predalnik, ljudje pa so z njimi marsikje tekmovali med seboj. Figurice so bile narejene iz različnih materialov: najpogostejše so nastopali les, papir in žgana in nežgana glina, poleg tega pa še kruh in mavec. S papirnimi figuricami, ki so jih zatali v mah, so si navadno pričarali božično vzdušje manj premožni. Veliko teh figuric so ljudje kupili od potujočih kramarjev, v Kamniku pa so bili dokaj pogo-

sti tovrstni izdelki Schnablrove keramične tovarne.

Predvsem med preprostimi ljudmi so jaslice že zgodaj postale središče božičnega doživljanja. Bolj ko so se po svoji podobi približevale življenju tistih, ki so jih oblikovali in postavljali, bolj so bile njihove in več so jim pomenile. Njihov čustveni pomen je poglobljala še vsebina betlehemskega dogodka, Jezusovo rojstvo v revnem hlevčku. Marsikomu se je zato spomin na dom in na domače povezoval z jaslicami in s svetim večerom, s toplino, ki je družino povezovala, z lepoto preprostega doživlja. Na ta večer je bil tudi njihov dom zanje svet in ob petju preprostih božičnih pesmi najlepši.

Sveti večer je zaključevala **polnočnica**, ki je ob enem sklenila post pred Božičem. V cerkev so ljudje odhajali s plamenicami – baklami, ki so bile narejene tako, da so zdržale vso pot. Zaradi intenzivnosti doživetij svetega večera in svete noči je bil Božič za večino najpomembnejši praznik v letu. Pomembnost praznika je zato tudi na sam Božič prepovedovala delo in obiskovanje: družina je tega dne ob potici in topli peči živela svoje, družinsko življenje. Obiskom je bil namenjen praznik svetega Štefana, ki je sledil Božiču.

Tesno povezanost Božiča z narodom je z vsem bremenom, ki

ga je prinašala, potrdila tudi 2. svetovna vojna: Božič so na skromen način praznovali v napol izpraznjenih domovih, v gozdovih in v taboriščih, ko je upanje slovenske Svete noči preglasilo nemško Stille Nacht. Iz javne zavesti se je moral ta praznik umakniti šele v letih po 2. svetovni vojni.

Čas tihega praznovanja Božiča, ki je nastopil po osvoboditvi, je pomenil drugačno tišino, kot jo je oznanjal praznik sam. Spremljalo ga je javno zanikanje njegovih vrednot in spetosti z izročilom. Božič je postal delavnik. Ideološkemu preobratu so se pridružile spremembe v načinu življenja, ki so ljudi vedno bolj oddaljevale od zemlje, starih šeg in nekdanjih ognjišč. Božič je kljub temu živel v družinskem in verskem okolju, zaradi prisilnega umika v zasebnost marsikdaj celo bolj intimno kot prej. Povojni obračun s krščanskim izročilom je ob tem preživelo samo božično drevo, spreminjeno v novoletno jelko, smrečice pa so na javnih mestih lahko postavili šele 26. decembra.

V javnost se je Božič vrnil kot **družinski praznik**, odprt tudi za tiste, ki ne čutijo njegovega verskega sporočila. Pri tem se zdi, da je nihalo, ki je prej preveč zanihalo v eno, zdaj zanihalo predaleč v nasprotno smer. Čustvenost, ki je povezana s tem praznikom, so namreč začeli izkoriščati v komercialne namene: Božič je postal modni hit, uporaba za marsikaj – od etiketiranja kisle smetane do prireditve, ki z Božičem nimajo nobene vsebinske zveze. Topel stisk roke in iskreno voščilo se s splošno potrošniško miselnostjo spreminjata v nekaj neznana obdarovanja ob Božiču, ki marsikje postajajo središče prazničnega dogajanja.

Vsaka doba je dala Božiču svoj pečat, vanj je vtisnila občutje svojega časa. Tudi naša ga bo, tudi mi ustvarjamo izročilo, po katerem nas bodo vrednotili otroci. Hvaležni nam bodo le za Božič, ki ga bomo ohranjali z ljubeznijo, za praznovanje, ki bo grelo naše domove in zbliževalo ljudi, za Božič, v katerem bo živel spomin na izročilo naših očetov in na vrednote, ki presegajo čas.

MARJANCA KLOBČAR

Miklavževanje po starem običaju

Odbor za oživljanje in negovanje starih običajev in tradicij pri Slovenskih krščanskih demokratih v Kamniku, ki ga vodi prof. Marjeta Humar, je 4. decembra ob 17. uri pripravil Miklavževanje po starem običaju. V prepolni dvorani Doma kulture je otroke najprej zabaval s čarovnijami salezijanec Mirko Žerjav – župnik iz Rudnika. Jani Mušič, učenec 8. razreda, Kamničanom znan Kecek, je posrečeno razlagal ta običaj in samega Miklavža. Nato so nastopili angelčki, parkeljni, pa tudi Lucifer. Zatem je na oder le prikoral

Na odru je ob Miklavžu 5-letni Luka Schnabl razmišljal: »Joj, kako je ta starček zares dober, pa naj se imenuje MIKLAVŽ, BOŽICEK ali pa DEDEK MRAZ.«

težko pričakovani MIKLAVŽ in obdaril skoraj 200 otrok. Najprej jih je seveda toplo pozdravil in jim zaželel miru in sreče ob bližajočih se praznikih.

Vodja tega lepega starega ljudskega običaja je bil Milan Windšnurer, režiserka prof. Marjeta Humar. Sodelovali so še: Danijel Bezeg, Marija Ftičar, Bojan Schlegl, mgr. Metka in Marjan Mali, Marko Golob, Ana Stele, dr. Janez Sušnik in Mladinski pevski zbor iz župnijske cerkve na Šutni, pod vodstvom Ivica Ropas.

Miklavž je letos obdaril tudi 180 otrok v Komendi, prav tako je obdaril 150 otrok v Nevljah.

Tekst in foto: VERA MEJAC

Fotografijo je med radijsko oddajo »v živo« posnela gospa Ana Ličen iz Buenos Airesa.

25 let Društva za pomoč duševno prizadetim Domžale-Kamnik

Z veliko ljubezni in razumevanja do boljših rezultatov

Spoznanje, da je otrok duševno prizadet, je za marsikatero starša nesprejemljivo dejstvo, za vse pa velik šok. Vendar se sčasoma navadijo, sprijaznijo s kruto resnico in začnejo raziskovati, kako svojemu otroku kar najbolj pomagati, da se bo lahko vključeval v življenje, v okolje, kjer živi. Socializacije je potreben tak otrok zvrhano mero, pa ne le tega, predvsem veliko razumevanja in ljubezni družine in neposredne okolice, celotne družbe, mu bo pripomoglo h kolikor mogoče spodobnemu življenju.

Prav s slednjim se že petindvajset let ukvarjajo v Društvu za pomoč duševno prizadetim, ki ima za domžalsko in kamniško občino sedež v Mengšu. Najpriaznejši v njem so prav gotovo starši prizadetih otrok, ki so z leti spoznali, da za svojega otroka naredijo največ, če ga skušajo čim bolj pripraviti na samostojno življenje in ga ob tem seveda povezati z njegovimi sovrstniki, ne pa, da ga drži zaprtega doma in ga »varujejo« pred krugom svetov.

Prizadeti otroci imajo v Mengšu tudi lepo urejen Invalidski center (INCE), v katerem se delovno usposablja in v katerem so nasploh deležni celovite obravnave za to usposobljenih strokovnjakov. V brošurici, ki predstavlja delo Centra, tako

tim odraslim varstvo z zaposlitvijo in s tem ohranjanje psihofizičnih, zdravstvenih in higienskih navad. Specifika našega Centra pa je, da smo že od vsega začetka omogočili vključitev tudi ostalih invalidnih oseb, ki zaradi svoje psihične in fizične prizadetosti niso zmožni dosegati normalnih delovnih rezultatov kljub prilagoditvi delovnega mesta. Sledimo najnovejšim izsledkom, ki trde, da je ustrezna zaposlitev najbolj učinkovita pomoč, ki jo družba lahko in mora nuditi invalidom.

Center za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb v Mengšu je nastal po zaslugi večletnega prizadevanja dela medobčinskega društva za pomoč duševno prizadetim leta 1978. Veliko zaslug pri tem ima vsekakor njegova dolgo-

remo opisati, ker tolikšne sreče ne poznamo. Premišljam in ugotavljam, da sem v življenju prikrasana jaz in ne moja prizadeta hči! Vsak dan sproti se veseli odhoda v »službo«, nikdar ne pride domov utrujena, pač pa izredno vesela, kaj vse je slišala, doživela. Vse popoldne nam razlaga, kako je bilo, kaj so se pogovarjali, kaj so malicali, kako se je pošalil tovariš, kdaj bo »plača«, pa še in še...

Poznam večino otrok v delavnici, vsi so veseli, da so lahko skupaj, da delajo, da se pogovarjajo.

Kako malo je treba, da so srečni.

Darjina mama

V upanju na boljše čase

Pavla Kališnik je mesto predsednice društva prevzela leta 1971, ko so v društvu začeli temeljitejše delati in aktivnejše oblikovati politiko celotne družbe do invalidnih in prizadetih otrok. Dokler niso politiko društva vzeli v svoje roke starši prizadetih otrok, je šlo bolj po polzevo. Sedaj, ko smo si priborili demokracijo in dobili novo vlogo, pa upajo, da bo odnos družbe do njihove problematike vsaj tako dober kot do sedaj, če ne boljši. V začetku so se razširile govorice, da se predvideva ukinitve posebnih šol. »No, pravi Kališnikova, upam, da niso mislili resno. Pri odnosu družbe do invalidov, onemoglih, prizadetih... se odraža vsa demokracija.«

Več nas bo enako mislilo, močnejši bomo, pravi Pavla Kališnik in ob tem poudarja, da je treba »prosvetiti« vso družbo, še posebno pa starše prizadetih otrok. Prav zato poziva vse starše, naj se vključijo v njihovo društvo. Pokličejo jih lahko v Mengšu, Ropretova 1, tel.: 737-933. Pavla Kališnik je že na začetku svojega aktivnega dela v društvu začela s konkretno animacijo staršev prizadetih otrok. Šla je na njihove domove in jim na kar najbolj preprost način skušala dopovedati koliko dobrega lahko storijo tako za svojega otroka kot za celotno družbo, če se bodo v njegovo delo sami aktivno vključevali.

Do nedavnega so se v delo s prizadetimi otroki vključevale le posamične ustanove. Zato so bile dolga leta edini naslov t. i. posebne šole in določeni zavodi, v posamičnih primerih tudi šolski defektologi. Bistveno pri vsem pa je, meni Kališnikova, da se v reševanje te problematike vključijo starše, jih poveže v enotno društvo, da slednje ne bo le samo sebi namen.

Ob spoznanju, da je tudi njen otrok prizadet, se je Darjina mama odločila, da vso svojo energijo vloži v to, da bo hčeri omogočila čim bolj normalno življenje. Nekaj časa se je celo nameravala vpisati na študij defektologije, kasneje pa je vse moči usmerila v aktiviranje društva in s tem pomagala še mnogim drugim staršem pri odločitvi, kako postopati s prizadetim otrokom. Ni pa seveda treba posebej omenjati, da se je pri Kališnikovih (doma so v Mekinjah pri Kamniku) celotna družina (Darja ima še mlajšega brata in sestro) prilagodila posebnemu načinu življenja – celo dopustovanje je bilo za Kališnikove drugačno. Praviloma gre vsa družina na dopust v počitniške domove, kjer s pomočjo Zveze domov za pomoč duševno prizadetim vsako leto organizirajo letovanje. Pobudnik takih letovanj je bila Kališnikova. Prav sodelovanje celotnega okolja, predvsem družine, pa najbolj pripomore k normalni socializaciji prizadete osebe. Poleg letovanja z otroki pa so starši na letovanjih deležni tudi strokovnih seminarjev o problematiki, s katero so dnevno soočeni. »Glavno merilo je veliko ljubezni in razumevanja. Za otroka naredimo zelo malo, če ga »vozimo« le od

zdravnika do zdravnika. Namreč, ko ugotoviš, kaj otroku je, če ugotoviš, da mu zdravlila praktično ne pomagajo, da bo vsako obiskovanje zdravnika, čeprav v tujini, zaman, in ko se sprijazniš, da bo tvoj otrok večni otrok tudi ostal, je najpomembnejše to, da se od takrat naprej prilagodiš sam, ne pa od otroka pričakovati nemogočega«, pripoveduje Pavla Kališnik.

Najpomembnejša je pobuda staršev

Največjo skrb v društvu za pomoč duševno prizadetim seveda namenjajo skrbi za otroke, velik poudarek pa dajejo sodelovanju s strokovnjaki in patronažnimi službami, socialnimi delavci, zvezo domov za pomoč prizadetim in drugimi humanitarnimi organizacijami. Ena pomembnejših skrbi društva je tudi osveščanje ljudi.

V kamniški občini je po besedah Pavle Kališnik petdeset do šestdeset težko in težje duševno prizadetih. Sem niso všteti tisti otroci, ki obiskujejo posebno šolo. Meja, kdaj koga šteti zraven, je težko določljiva, nasploh je to področje zelo občutljivo. Otroka »kategorizirajo« preden gre v šolo, tudi s tem se ukvarjajo v društvu. V društvu pa nasploh spremljajo razvoj prizadete osebe, z njim so praktično vse življenje, poskrbijo, da ob novem letu dobi darilo in da na primer, če umrejo starši, poskrbijo za pogreb in podobno. Pobuda društva so tudi razvojni oddelki v vrtcih za prizadete otroke, oddelki za delovno usposabljanje v posebnih šolah. Tudi šole 27. julij v Kamniku ne bi bilo, če ne bi bili v društvu tako vztrajni.

V društvu pa predvsem v Kamniku pogrešajo več povezave s patronažno službo, ki se na njihove pobude slabo odziva. Medsebojno obveščanje bi bilo po mnenju Kališnikove nujno, saj pravočasno seznanjanje staršev prizadetih otrok in vključitev njihovega otroka v strokovno ustanovo pomeni zelo veliko. Društvo tudi ves čas zelo dobro sodeluje s Centrom za socialno delo in ostalimi socialnimi službami. Največ je tako po mnenju Kališnikove vredna dobra volja in povezava med ustanovami, starši in društvom.

Na tem mestu je Kališnikova še posebno poudarila sodelovanje s starši in njihovo medsebojno povezavo, saj se le na podlagi izmenjave izkušenj lahko bolj spoznajo z mnogoplastnostjo obravnave prizadetega otroka.

»Sodelujte z nami!«

Kot povsod se seveda tudi to društvo ubada z nenehnimi finančnimi problemi. Financira se s pomočjo članarine, vendar to res le simbolično, občasno s pomočjo dobrodelnih akcij (še vedno so hvaležni vsem sodelujočim na aprilskem koncertu v Kamniku – »Iskrice v žalostnih očeh«, katerega izkupiček je šel za njihovo društvo). Prizadevajo si pridobiti čim več podpornih članov – na tem mestu bi tako pozvali vse, ki bi na ta način radi pomagali društvu za pomoč duševno prizadetim, da se vanj vključijo (ponovno objavljamo tel. št.: 737-933) obenem pa si želijo pridobiti čim več sponzorjev (žiro

račun društva: 50120-678-89636)

Denar v društvu porabijo za strokovne seminarje, predvsem tiste za osveščanje staršev prizadetih otrok, ob novem letu porabijo veliko denarja za nakup daril (letos nameravajo kupiti 60 trenirk, to pa ni malo denarja), pride pa tudi do enkratnih denarnih pomoči prizadetim, ko na primer ta ostane brez staršev, za pogreb in podobno.

Pavla Kališnik je bila prijetna sogovornica, iz oči pa ji je ves čas žarela očitna volja po čimvečjem angažiranju v društvu in želja, da bi na ta način pomagala tako svoji hčeri kot vsem prizadetim v njem. In vsa družina je več kot očitno z njo. Pomoč drugih dveh otrok je tu po Pavlinih besedah nenadomestljiva in včasih je več

kot očitno, da zato, ker se vsi prilagajajo prizadetemu otroku, ob strani ostanejo ostali. Vendar Pavlini otroci se razumejo!

»Neštetokrat sem na Zvezi že predlagala, da bi morali enkrat zbrati odraščajoče ali odrasle brate in sestre prizadetih, zbrati njihova mnenja in izkušnje. Tako bi morda pridobili bolj uporabna mnenja, kot jih mnogokrat težko dajo teoretiki, defektologi, sociologi, psihologi...« od njih bi se lahko strokovnjaki veliko naučili, pravi Pavla Kališnik. In čim bolj bomo družbo obveščali o pomenu in bistvu dela s prizadetimi, bolj nas bo znala razumeti, laže nam bo pomagala, je pristavila. Tudi ta prispevek, upajmo, bo kamenček v mozaiku osveščanja.

ROMANA GRČAR

»PIZZERIA« GORENJC V KAMNIKU

ŽELI CENJENIM GOSTOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1991 IN SE PRIPOROČA ZA OBISK.

Delovni čas: od 9.30 do 22. ure

sobota, nedelja in praznik – zaprto.

Trgovina »KIVI«, tel. 814-022, Novi trg, Perkova 15 (ob kamniški obvoznici)

Nudimo vam vse vrste pijač in pestro izbiro buteljčnih vin po konkurenčnih cenah.

Obiščite nas od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure.

Vaše naročilo sprejmemo tudi po telefonu in vam blago dostavimo na dom.

Pridružujemo se iskrenim željam za Božič in Novo leto.

»KIM« Trgovina z otroško konfekcijo v Kamniku, Trg talcev 8 (poleg marketa Emona)

vabi cenjene stranke, da jo obiščete!

Želimo vam predstaviti le nekaj izdelkov iz naše ZELO UGODNE PONUDBE:

- otroške trenirke, že od 195,00 din dalje
- velike trenirke, od 280,00 din dalje (na zalogi tudi samo hlače)
- pižame, od 110,00 din dalje
- termo žametne hlače že za 280,00 din
- več modelov termo jeans hlače, od 295,00 din dalje
- elastične jeans hlače za mlade v črni in modri barvi po 305,00 din
- modne pliš hlače, le 298,00 din, majice po 354,00 din

Tudi cene ostalih artiklov: spodnjega perila, bombažnih majic in srajčk, termo majic s kapuco, kap, rokavic, jaken itd., so izredno konkurenčne.

Pridite in prepričali se boste!

Cenjenim strankam voščimo vesel Božič in uspešno novo leto 1991.

Zlata poroka Rozke in Jožeta Urankarja

Zlatoporočnica Rozka in Jože Urankar iz Markovega 12 sta konec oktobra skupno pot ponovno potrdila pred predsednikom skupščine občine Kamnik, Maksom Lavrincem. Petdeset let skupnega zakonskega življenja je lep jubilej in zato vreden posebne pozornosti.

Jože Urankar se je rodil 21. 2. 1913 v Porebru pri Kamniku kot šestnajsti otrok zakonca Poloni in Antonu Urankarju.

Rozka Urankar se je rodila 30. 8. 1918 v Markovem pri Kamniku kot peta od osem hčera zakonca Marjeti in Jožetu Trbušaku. Na skupno življenjsko pot sta Rozka in Jože stopila 26. 10. 1940. V zakon sta prinesla pridne roke in dobro srce. Začela sta tako rekoč iz nič. Jože je bil zaposlen kot zidar, pri gradbenih podjetjih, najdalj pri podjetju Graditelj v Kamniku. Rozka je doma gospodinjala in delala na majhnem, enohektarskem posestvu. Skrbela je za družino. V zakonu so se jima rodili štiri otroci. V tistih, precej težkih časih, ni bilo lahko z eno plačo preživljati osemčlansko družino. Ko sta zidala nov dom, sta se odrekala marsikaj. Otroci tega niso občutili. Poskrbela sta, da so, čeprav skromno, a vedno dostojno obuti in oblečeni, hodili v šolo. Vsem sta omogočila priti do že-

ljenega poklica in s tem do lastnega kruha. Po svojih močeh sta jim pomagala tudi pri gradnji hiš.

Jesen življenja preživljata doma, skupaj z družino najstarejšega sina, ki skrbi zanju.

VERA MEJAČ

kemijska Industrija KAMNIK

61241 Kamnik, Fužine 9, tel. 61/831-011, 831-371, 832-711

V maloprodajni trgovini Plastike – Šmarca, Kamniška cesta 19 (tel. 815-077) vam nudimo:

- polietilenske folije za:
  - vzganjanje jagod
  - gradnjo vrtnih tunelov
  - siliranje živalske krme
  - hidroizolacijo
- polietilenske pole za zavijanje delikates
- vrečke za zamrzovalnike z nalepko
- nakupovalne vrečke (bele, obarvane, potiskane z znakom lipe ali novoletnim motivom)

Se priporočamo!

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Občinsko prvenstvo v košarki za starejše pionirje in pionirke

V petek in soboto (14. in 15. 12. 90) je ŠSD OŠ Duplica v sodelovanju z ZTKO občine Kamnik organiziralo in vzorno izvedlo letošnje občinsko prvenstvo v košarki za starejše pionirje in pionirke.

V petek so nastopili fantje. Presenečenja ni bilo. Zmagala je favorizirana in tehnično najbolj podkovana, hkrati pa tudi najbolj homogena ekipa domačinov.

V pionirski košarki nobeno vodstvo ni dovolj visoko, in kot v vsakem drugem športu je za ekipo šele po zaključnem sodnikovem žvižgu znan rezultat. In ravno ta negotovost je bila prisotna v tekмах pionirjev. Čeprav so igralci dupliške šole obe tekmi dobili sorazmerno prepričljivo, pa so se kljub vsemu za obe zmagi morali kar pošteno truditi do zadnjega.

Tekma za drugo mesto med OŠ FA in OŠ TB je bila igra kolektiva proti posamezniku. Ni mnogo manjkalo, da igralec TB Simon Schnabl (sicer najboljši strelec turnirja), ni sam premagal ekipe OŠ FA.

Po prikazani igri je izid popolnoma realen.

Pri izbiri najboljših igralcev turnirja večjih dvomov ni bilo. S pametnim vodenjem najboljših ekip ter s svojimi značilnimi prodori in presenetljivimi asistencami je bil za najboljšega izbran Žiga Šulin (DU), sledita pa mu Simon Schnabl (TB) in Uroš Pušnik (FA).

Rezultati:

DU : FA 34:26 (14: 6)
TB : DU 16:32 (14:10)
FA : TB 28:24 (14:16)

Vrstni red:

1. OŠ Duplica 4 tč 66:42
2. OŠ F. Albrehta 3 tč 54:58
3. OŠ T. Brejca 2 tč 40:60

V soboto dopoldne so se na istem parketu pomerila dekleta. In spet so zmagale gostiteljice. Vendar pa so za zmago morale vložiti precej več truda. Po nekaterih ocenah so imele igralke OŠ Duplica precej sreče z žrebom, saj so prvo tekmo odigrale ravno z OŠ TB, ko le-te še niso bile dovolj zbrane, svoje pa je naredila verjetno tudi trema. Visoko vodstvo po prvem polčasu pa je bilo dovolj za končno zmago domačink. Od ekipe FA smo pričakovali mnogo več, toda zmogle so le dostojen odpor obema močnejšima ekipama.

Bazen je naš, kamniški!

Naš, kamniški bazen, javno letno kopališče, športni objekt, ali kakor že hočete, da ga imenujemo, je z ogrevano vodo v letošnji sezoni doživel preporod. Polno kopališče je upravitelju že letos doprineslo lepe denarce.

A kaj, ko pa vodna ujma ni prizanesla ne bazenu in tudi drugim športnim objektom ne, ob bregovih Kamniške Bistrice in Nevljice.

Bazen je bil poln vode, peska in mulja. Voda se je še dvignila, zalila kotlovnico z vso instalacijo do vrha, zalila klubske prostore Plavalnega kluba z vsem materialom in arhivom.

In kaj sedaj? Bazen, naj ga imenujemo že kakorkoli, je naš, kamniški. Starši otrok Plavalnega kluba smo stopili skupaj. »V

slogi je moč«, smo si dejali in pod vodstvom Demetra Sadnikarja in Matjaža Malovrha praznili mali in veliki bazen. Mulj smo odvažali s samokolnicami, odstranjevali uničeno izolacijo s kotlovnice, izpraznili klubske sobe v upanju, da se bo morda še kaj posušilo. Verjemite, ni bilo lahko. Škode je zares veliko. Pa to naj ocenjujejo pristojni.

Upravitelj je za pozornost priimkanil v klubske blagajne nekaj denarcev za stroške udeležbe najboljših plavalcev na mednarodnem mitingu v Tuttingenu v ZRN, od koder so prinesli kar 10 odličij. Pa o tem v drugem članku.

Želela sem izpostaviti le odgovoren odnos staršev otrok Plavalnega kluba do družbeno imovine. Veljalo bi jih posnemati, kajne?

Za PKK A. J. Anica Justinek

Zamenjam enosobno družbeno stanovanje, 36 kv. m., pritlično, na Klavčičevi 2 v Kamniku, za večje (dvosobno), kjerkoli v Kamniku, s soglasjem. Naslov je v uredništvu Kamniškega občana.

Inštruiram matematiko, fiziko in elektrotehniko. Tel. 738-662.

Podarim otroško posteljico. Tel. 831-249.

preklic

Hančič Ana in Hančič Avgust, Mali hrib 2, preklicujeta navedbe glede odnosov v družini Lomovšek.

Vesele in zadovoljne božične praznike ter zdravo in uspešno novo leto 1991

vam želi

PETER SEVER
Pibernikova 23,
Šmarca,
tel. 813-951

in se priporoča za tapetniške storitve:

– oblažinjeno pohištvo
– notranja dekoracija prostora.

Nasploh je bila kvaliteta ženske košarke v primerjavi s preteklimi leti slabša, zato pa je toliko bolj izstopala borbenost prav vseh treh ekip.

Za razliko od fantov, kjer praktično ni bilo dileme o tem, kdo je najboljši igralec, pa so imeli trenerji pri dekletih mnogo več dela. V ožjem izboru so bile: Andreja Mali in Alenka Žavbi iz zmagovalne ekipe ter Branka Milošević iz ekipe TB.

Na koncu je največ simpatij s svojo igro, polno dinamike, dobrimi prodori, visokim ritmom in številnimi prestreženimi podajami osvojila Andreja Mali, za njo pa sta se zvrstili Branka Milošević (TB) in Alenka Žavbi (DU), ki je bila hkrati tudi najboljša strelka turnirja.

Rezultati:

TB : DU 11:21 (1: 9)
FA : TB 16:24 (3:10)
DU : FA 13:08 (8:02)

Vrstni red:

1. OŠ Duplica 4 tč 34:19
2. OŠ Toma Brejca 3 tč 35:37
3. OŠ F. Albrehta 2 tč 24:37

Čisto ob koncu je treba še enkrat omeniti tisto že tolikokrat zljajnano, De Coubertinovo geslo – важно je sodelovati – ki bi ga lahko spoštovali in upoštevali tudi v obeh preostalih OŠ, ki pa nimata tako dobrih pogojev za delo ŠSD kot omenjene in na turnirju prisotne šole.

Vendar kljub vsemu menimo, da je dokaj nerazumljivo, da na občinskem prvenstvu s svojima ekipama nista nastopili OŠ Komenda-Moste in OŠ Kam. bataljona.

OLAF GRBEC

Plavalni smo v Nemčiji

Plavalci Plavalnega kluba Kamnik smo bili na prvem gostovanju v tujini. Udeležili smo se plavalnega srečanja v nemškem mestu Tuttingen. Tekmovanje je trajalo 2 dni in za nas, plavalce, je bilo zelo naporno. Tekmovalo je 300 plavalcev iz Nemčije, Švice in Jugoslavije. V naši ekipi je bilo 6 fantov in 2 »dami«, kot je v šali rekel naš trener Darko Petkovič. Sodelovali smo v vseh disciplinah. Dosegli smo odlične rezultate in si prislužili veliko kolajn in diplom. Naše dolgo potovanje pa nam ne bo ostalo v spominu samo po dobrih rezultatih, ampak se bomo radi spominjali tudi prijetnih trenutkov, ki smo jih doživeli na sprejemu pri družini gospe Ksenije, tete našega plavalca Sandija. Omenjena družina živi v bližini mesta Ulm. Vse so pristrčno sprejeli, pogostili in nam razkazali mesto. Pri njih smo tudi prespali, nato pa smo zadovoljni in polni lepih vtisov odpotovali domov.

Urška ZULE, 5. č
OŠ Frana Albrehta Kamnik

Vsem cenjenim strankam želim vesele božične praznike in obilo uspehov v letu 1991.
Za obisk se še naprej priporočam!

BRIVSKI SALON
ŠTRUKELJ ANTONIJA
Kidričeva 19
Kamnik

Tekmovalno smučanje ni zamrlo

Kljub nekaterim govoricam, da kamniški smučarski klub zapušča tekmovalne arene, je to njegov upravni odbor zanikal in poskušal z dejstvi dokazati prav nasprotno. Priznavajo le to, da zaradi milih zim v zadnjih letih skoraj nimajo podmladka, ki bi lahko nadomestil današnji rod že uveljavljenih mladih smučarjev.

In prav na tem področju nameravajo letos storiti največ. Z alpsko šolo bodo poskusili vzgojiti 20 do 30 mladih smučarjev, ki bi lahko v naslednjih letih zamenjali kamniške reprezentante Marjana Kosca, Tomaža Hribarja, Tomaža Okorna in Nives Sitar. Prijave za šolo zbirajo smučarji na ZTKO mesta, vsako sredo od 18. do 19.30, akcija pa bo potekala tudi na kamniških osnovnih šolah. Sprejeli bodo vsakega pionirja in pionirko, mlajšega od deset let, pripravljenega vaditi štirikrat na teden. Treninki bodo potekali na bližnjih smučiščih in pa v telovadnici, saj je dobra kondicijska pripravljenost prvi pogoj za dobrega smučarja.

In kaj sploh je Alpska šola? To je vključitev v smučarski klub, s katero tako starši, kot otroci sprejmejo pogoje dela in dolžnosti, ki jih nalaga tekmovalno smučanje. Pri vsem tem pa je treba takoj poudariti, da vsaj na začetku ni toliko dolžnosti, kot je užitek, ko otroci spoznavajo prve smučarske veščine in nove prijatelje, morda tudi bodoče sotekmovalec v reprezentanci. Do nje pa je pot dolga, saj so najboljši kamniški smučarji do pričetka letošnje sezone kar štirideset dni trenirali na snegu. Uspešne priprave naj bi prinesle vsaj potrditev lanskih rezultatov, ki so Ni-

ves že pripeljali blizu tekam svetovnega pokala, Tomaž Hribar pa je med trinajstletnimi smučarji najboljši v državi. Poleg trenerja imajo za rezultate prav gotovo največ zaslug starši, ki morajo medse porazdeliti največji kos »finančne pogače«.

Ostanek pa prispeva ZTKO in redki sponzorji, ki se jih da prešteti na prste ene roke. To so Stol, Svilanit in Titan, ki že vrsto let pomaga s programom Tyrolia vezi. Na žalost je odpadlo ugodno sodelovanje z Elanom, saj so ukinjeni vsi popusti pri nakupu smuča za tekmovalce.

Potekajo pa pogovori s predstavniki kamniškega gospodarstva o sponzorstvu nad štirimi reprezentanti, ki imajo tudi status perspektivnih športnikov, vendar končni dogovor še ni bil dosežen. Morda tudi zaradi tega, ker sponzor zgubi nadzor nad tekmovalcem, ko ta doseže tekmovalno zrelost, saj ga prevzame reprezentanca in YU SKI POOL. Vseeno pa v klubu upajo na dodatno finančno pomoč, saj so njihovi tekmovalci po rezultatih prav gotovo med šestimi najboljšimi pionirskimi klubi v Jugoslaviji, po pogojih dela pa daleč zaostajajo za najboljšimi.

Povsem za konec pa še nekaj pozitivnih misli. Program treningov je bil kljub enemu samemu profesionalnemu trenerju izpolnjen v celoti, za kar gre zahvala tudi šolam, ki so pokazale precej razumevanja pri opravičenih izostankih in ocenjevanju zaostalih obveznosti.

O rezultatih z belih poljan pa vas bomo sproti obveščali.

M. ROMŠAK

ŠPORTNA VADBA ZA PREDŠOLSKO OTROKE

ZTKO Kamnik, odbor za predšolski šport obvešča vse predšolske otroke in njihove starše, da bomo v januarju organizirali redno vadbo za predšolske otroke.

Vadba bo potekala v športni dvorani v dveh skupinah po enkrat tedensko in sicer:

- za starejše predšolske (6–7 let) ob torkih od 17. do 18.30
- za mlajše predšolske (4–5 let) ob četrtek od 17. do 18.30

Prva vadba bo za starejše predšolske otroke v torek, 8. 1. 1991, in za mlajše predšolske otroke v četrtek, 10. 1. 1991.

Vadba je za vse prijavljene brezplačna.

Več informacij o tem dobite na sedežu ZTKO, Kajuhova pot 12, Kamnik, tel. 831-564.

Vidimo se torej januarja v čim večjem številu.

Športni zdravo!

Strokovna služba ZTKO Kamnik

IDEJA iz Kamnika organizira

NOVOLETNO AKCIJSKO PRODAJO

po zelo ugodnih cenah.

Prodaja bo v prostorih trgovine na Kidričevi 35 v Kamniku, in sicer:

- v petek, 28. 12. 1990, od 9. do 20. ure in
- v soboto, 29. 12. 1990, od 8. do 13. ure.

AVTOŠOLA
d. o. VICTORIA
Domžale, Ljubljanska 36
tel. 712-050

Vsak mesec organiziramo v Osnovni šoli Frana Albrehta v Kamniku TEČAJ CPP ZA VOZNIKE MOTORNH VOZIL A in B KATEGORIJE.

Po končanem tečaju prično kandidati takoj s praktično vožnjo.

Uradne ure od 7. do 14. ure v tajništvu osnovne šole Frana Albrehta; informacije po telefonu 815-317.

ČAKAJO VAS IZKUŠENI INŠTRUKTORJI!

kočna

trgovsko podjetje p.o.

**VESELO PRAZNOVANJE
IN VELIKO SREČE V NOVEM
LETU!**

**Obveščamo, da smo
v PE MARKET KRANJSKA uredili
STALNO PRODAJNO MESTO
ZA DIABETIKE.**

**IZKORISTITE NAŠE AKCIJE
V PREDPRAZNIČNIH DNEH!**

Vesele praznike in srečno novo leto

KEMOŠTIK

Tovarna lepil in
kemičnih izdelkov, p. o.
Molkova pot 10
61241 Kamnik

OBENEM PRIPOROČA SVOJE IZDELKE:

- LEPILA ZA ŠIROKO POTROŠNJO,
GRADBENIŠTVO IN INDUSTRIJO
- BRUSNE IN POLIRNE PASTE
- ČISTILA IN AVTOKOZMETIKO
- TEKOČO PLASTIKO

Ljubljanska banka

LJUBLJANSKA BANKA
GOSPODARSKA BANKA
LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA KAMNIK

vam v svojih enotah v Kamniku
– Titov trg, Tomšičeva in Bakovnik
– opravi vse bančne storitve zaupno
in zanesljivo.

**ALPETOUR
TOZD »TRANSTURIST«**

DE Kamnik, Tomšičeva 6

nudi transportne usluge s kamioni vseh
nosilnosti v notranjem in mednarodnem prometu.

OBRAT »VESNA« V KAMNIKU
priporoča svoje kvalitetne izdelke

FRUCTAL

FRUCTAL
Živilska industrija
FRUCTAL

Tovarna ALKO LJUBLJANA
Frankopanska 9

OBRAT ZA PREDELAVO SADJA
NA DUPLICI

Vesele
praznike

Industrijsko podjetje
ALPREM
Kamnik
Usnjarska cesta 9

LONČARSKO
PODJETJE
KOMENDA

Občanom priporočamo nakup naših
izdelkov.

JATA – REJA
OE DUPLICA

trival
Trival – kemično predelovalna industrija
Kamnik, p. o.

PROIZVODNI PROGRAM

ELEKTROIZOLACIJSKI MATERIALI:

- elektroizolacijske cevi (bougier)
- impregniran papir in tkanine
- elektroizol. cevi in profili iz silikonskega kav-
čuka
- elektroizolacijske kompozitne cevi in profili

KONSTRUKCIJSKI KOMPOZITI:

- cevi in profili izdelani po tehnologiji izvlečenja
(pultrusion) in navijanja (filament winding)

ANTENE:

- profesionalne antene (za vojaške namene)
- civilni program za plovne objekte, radioama-
terje ter ostale vrste telekomunikacij
- stebri in antenski pribor

GUMBI:

- modni gumbi in dodatki, zaponke

MENINA

Kmetijska zadruga Emona Domžale

ZADRUŽNA ENOTA KAMNIK

čestita vsem kmetovalcem, kooperantom in
delovnim ljudem.

**Gozdno gospodarstvo
Ljubljana**

OBRAT KAMNIK

SGP GRADBINEC KRANJ

PE KAMNIK

Samostojni obrtniki
združeni v
OBRTNO ZDRUŽENJE
KAMNIK

TITAN
kamnik

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna
Kamnik

proizvaja:

- fitege – črne in pocinkane
- ventile za enocevni sistem centralnega ogrevanja
- električne stroje za prehrabno industrijo
(mesoreznice in kavne mline)
- vlitke iz temper litine
- navadne in cilindrične ključavnice
- navadne in cilindrične obešanke
- smučarske vezi Tyrolia in druge proizvode za široko
potrošnjo.

Svilarit

Frotir brisače in kopalni plašči za nežen
dotik vašega telesa, modne kravate in rute
za vašo samozavest, da vas bodo opazili, ne
da bi vedeli za to.

**UTOK, TOVARNA
USNJA KAMNIK**

Priporočamo naše kvalitetne
izdelke

MODNI SALON »ŠIK« Groharjeva 6, Kamnik

Obveščam cenjene kupce, da imamo zaradi prenove trgovine od 17. 12. 1990

VELIKO NOVOLETNO 50% ZNIŽANJE VSEH IZDELKOV.

Nakup je možen tudi na obroke.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto.

RUDNIK KALCITA KAMNIK p.o.

RUDNIK KALCITA KAMNIK p. o.

Želi vsem Kamničanom veliko uspehov v novem letu.

TRGOVINA »MERY« Marija SCHUMET, Kamnik, Kidričeva 14

ŽELI VSEM CENJENIM STRANKAM
IN OSTALIM KAMNIČANOM VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO 1991 IN SE PRIPOROČA
ZA OBISK!

MINI MARKET »MALINA« Mekinje, Tineta Zajca 19/a

Obiščite našo samopostrežno trgovino z mešanim blagom.

Odprto od 7.30 do 19.30, sobota od 7.30 do 17. ure, nedelja od 8. do 11. ure.

Izkoristite 5-odstotni popust pri nakupu suhomesnatih izdelkov in ugodne cene buteljčnih vin.

Želimo vam VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991!

*Vesele praznike
in srečno novo leto*

sgp graditelj

Nudi svoje kvalitetne storitve in proizvode:

- izvajanje vseh vrst visokih gradenj
- gradnja hidrogradbenih objektov
- gradnja prometnih objektov
- proizvodnja in prodaja kamna, gramoza in peska
- proizvodnja predizdelnih gradbenih elementov
- projektiranje gradbenih objektov in izvedba inženiring poslov

PODJETJE MESO

Kamnik, Usnjarska 1

LITTLE ENGLAND CLUB

vabi vse cicibane, šolarje in najstnike k vpisu v začetne in nadaljevalne tečaje angleškega jezika, ki bo od 21. do 25. januarja med 16. in 19. uro v prostorih kluba na Medvedovi 6 v Kamniku.

Večerne ure v spomladanskem semestru smo namenili odraslim, ki se lahko vpišejo v začetne in osvežitvene tečaje angleškega jezika, ali pa se izpopolnijo v poslovni angleščini.

Informacije po tel.: 832-865 ali 448-831. Welcome!

Društvo invalidov Kamnik želi članom in tudi ostalim občanom
SREČNO, ZADOVOLJNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1991.

Obenem obveščamo člane, da imamo nov telefon, številka je 812-181.

Pokličete nas lahko ob uradnih urah in sicer: vsak ponedeljek od 9. do 11. ure in sredo od 15. do 17. ure.

Izvršni odbor DI Kamnik

Mini market BB Mačkovci 39 Domžale, tel. 712-688

Velika izbira prehranbnega blaga, delikatesnih izdelkov in galanterije v novo odprti trgovini.

Odprta je vsak dan od 7. do 21. ure (tudi v soboto), v nedeljo pa od 7. do 17. ure.

Priporočamo se za obisk
in čestitamo novo leto.

BEHRIČ & MIHOLAČ
Muljava 13, Mengeš,
tel. 738-844

Ročno pranje vozil
Specialna politura vozil
Popravilo poškodovanega laka
Kemično čiščenje notranjosti vozil
Delovni čas: od 7. do 12. in od 15. do 19. ure
v soboto od 7. do 13. ure
Se priporočamo in želimo srečno 1991!

GOLFTURIST

TURIZEM IN RENT AGENCIJA
Kamnik, Titov trg 20
Tel. 831-249

Morda se nas še spominjate pod imenom Ljubljana transport, Viator ali Integral?

Letos smo dobili novo ime – GOLFTURIST!

PRIJETNO PRAZNOVANJE IN VELIKO SREČE V LETU
1991 VAM ŽELIMO!

SALON BODYFORM BRUMEN

Kamnik, tel. doma 814-291,
salon v Vrhpolju 41

V januarju organiziram
TEČAJ MASAŽE za sprostitev, za boljšo prekrvavitev in proti bolečinam.

V prihodnje pa organiziram tudi tečaje:

- refleksna masaža stopal
- tečaj masaže dojenčkov za boljši razvoj
- akupresurna masaža za uravnoteženje telesne energije in ohranjanje zdravja.

OB NOVEM LETU VAM ŽELIM VSE NAJLEPŠE!

ČISTILNI SERVIS DEISINGER MILAN

Kidričeva 35/a, Kamnik
tel. 831-748

- dnevno čiščenje poslovnih prostorov
- strojno čiščenje vseh vrst talnih oblog, sedežnih garnitur, avtomobilskih sedežev in vseh vrst trdih podov s premazi
- čiščenje vseh vrst stekla
- čiščenje lamelnih zaves

SE PRIPOROČAM!

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1991!

Trgovina z mešanim blagom

Krajcar

ŠUNKAR / Žale 22, Kamnik

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM »KRAJCAR«

Šunkar / Žale 22, Kamnik

Na majhnem mestu in brez dolgega čakanja lahko pri nas kupite po ugodnih cenah:

- živila
- pijačo
- galanterijo
- tekstil (po zelo nizkih cenah trenirke, moške flanelaste srajce, kopalni plašči itd.)
- lahko 2 obroka

Še zlasti priporočamo kruh z Vranskega, domače piškote, veliko predpraznično izbiro buteljčnih vin in že pripravljena ali po želji izbrana aranžirana darila.

Ob nakupu nad 500 din – darilo!

Priporočamo se za obisk

ŽELIMO VAM VESEL IN LEP BOŽIČ TER SREČNO
V LETU 1991.

NOVOTRŽANI, OKOLIČANI IN VSI DRUGI KAMNIČANI!

TRGOVINA »NADA«

na Novem trgu (za Zdravstvenim domom) vam nudi:

domači kruh, domače klobase, mesnine in druge dobrote za praznične dni.

DOBRODOŠLI VSAK DAN od 7. do 19., SOBOTA od 7. do 16. in NEDELJA od 8. do 11. ure.

Želimo vam lepo praznovanje in obilo sreče
v NOVEM LETU!

FRIZERSKI SALON »LINIA« BERNARDA AVSEC KAMNIK, JAPLJEVA 4

Vabimo cenjene Kamničanke vsak dan od 6. do 19. ure, v soboto od 6. do 11. ure.

Vabimo tudi mlada dekleta na modno oblikovanje pričeske.

Delamo s kvalitetnimi uvoženimi materiali po dostopnih cenah.

OBIŠČITE NAS!

Vsem Kamničanom vesele božične praznike in veliko sreče v prihajajočem letu.

JATA — REJA OE DUPLICA

Prodaja kokoši nesnice od 9. do 16. ure,
v soboto od 9. do 12. ure.

Cena — 25 din komad.

ELEKTRO SERVIS

Marjan Plemeniti
Vrhpolje 73, tel. 831-058

Popravilo

gospodinskih aparatov, pralnih strojev, boilerjev, nape-
ljava in popravilo elektro inštalacij in ostalih elektro na-
prav.

Pridem tudi na dom.

Se priporočam!

ELEKTRO SERVIS STANOVNIK

Popravila drobnih gospodinskih mehanizacij, se-
salnikov, sušilnikov za lase, brivnikov in električ-
nega ročnega orodja.

Montaža klasičnih in satelitskih antenskih naprav.

Podgorje 55, Kamnik, telefon 831-838, popoldan.

Komunalno podjetje Kamnik

obvešča občane, da bomo:

- namesto v torek, 25. 12. 1990, smeti in odpad-
ke odvažali v četrtek, 27. 12. 1990
- namesto v torek, 1. 1. 1991, bo odvoz v četr-
tek, 3. 1. 1991 in
- namesto v sredo, 2. 1. 1991, bo odvoz smeti
v petek, 4. 1. 1991.

Komunalno podjetje Kamnik obvešča lastnike av-
tomobilov, da v kolikor svoja vozila parkirajo
v ulicah in na cestah, kjer parkiranje ni dovolje-
no, teh ulic in cest ne moremo pluziti in jih posi-
pati proti poledici.

Zato prosimo voznike, da svoja vozila umaknejo
in s tem omogočijo normalen potek zimske
službe.

ZAHVALA

KRAJEVNA SKUPNOST KAMNIŠKA BISTRICA

se vsem krajanom, ki ste sodelovali v nesreči od 1. do
9. novembra 1990 v naši krajevni skupnosti, iskreno
zahvaluje in želi vesele božične praznike in srečno no-
vo leto 1991.

Željam se pridružuje tudi CZ in GD Kamniška Bistrica.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame
in stare mame

DANICE ŠTEFULA

rojene DROŽINA
iz Komende, Glavarjeva 92

se iskreno zahvaljujemo vsem prija-
teljem, sosedom in znancom za izre-
čeno sožalje, darovano cvetje in šte-
vilno spremstvo na njeni zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo dr.
Mariji Jenkovi in osebju Onkološkega inštituta za vso skrb in
nego v času njene težke bolezni. Zahvala dr. Jani Plavec in
Nevenki Hribar za vso pomoč. Posebno se zahvaljujemo Stanki
Leve, Jožici Zorman in prijateljem v bloku. Posebna zahvala
tudi pevcem Solidarnosti iz Kamnika ter flautistu Janezu Petraču,
g. dekanu Niku Pavliču za lepo opravljen obred. Zahvala
tudi nosilcem praporov ZB Komenda in društva upokojencev.
Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: mož Drago, hčerka Valja z družino
in drugo sorodstvo

Komenda, Domžale, Ljubljana, Postojna, Murska Sobota
in Zagreb, december 1990

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po težki
bolezni zapustil naš dragi mož, oče
in stric

JOŽE ORAŽEM

s Križa 49

Iskreno se zahvaljujemo sosedom,
sorodnikom, prijateljem, znancom,
kriškim gasilcem, sodelavcem iz
DO Menina, zlasti še g. Andreju Cankarju za ganljive po-
slovilne besede in DE Alpetour Kamnik za izrečeno sožal-
je, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji
poti. Hvala tudi osebju Zdravstvenega doma Kamnik za
zdravljenje. Posebej hvala gospodu dekanu Niku Pavliču in
gospodu župniku Francu Podbevšku za lepo opravljen po-
grebni obred in tople besede slovesa ter komendskim pev-
cem za občuteno zapete pesmi.

Žalujoci: vsi njegovi

Križ, Zlato polje, november 1990

ZAHVALA

Vsem številnim vaščanom, prijateljem, sodelavcem iz
Svilanite, sosedom, krajevni skupnosti, CZ, gasilcem in
vsem ostalim dobrim ljudem, ki ste nam v času vodne
stihije požrtvovalno pomagali, bodisi z delom, denarjem
ali moralno oporo, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Hvaležne družine:
SPRUK, PODJED in ZLATNAR
iz Bistričice

En sam trud in trpljenje,
je bilo tvoje življenje,
V grobu zdaj spiš,
a med nami si vedno
in z nami živiš.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil naš dragi mož,
oče, dedek, pradedek, brat, stric in tast

JOŽE SVETEC

p.d. Hrastarjev ata iz Šmarce

Tako kot smo ga imeli radi in ga spoštovali, smo ob njegovem
slovesu občutili, da je bil spoštovan med vami, ker ste ga v tako
velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zato vsem iskrena
hvala. Prav tako hvala za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje vsem
sodelavcem iz OŠ Toma Brejca, Svitanite, Menine, GG Lj., Indu-
plati in Koto Lj., sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste
sočustvovali z nami. Še posebno zahvalo izražamo dr. Sedlaku in
ostalim zdravnikom, patronažni sestri ZD Kamnik za nesebično po-
moč med njegovo boleznijo, kot tudi gospodoma župnikoma iz
Šmarce in Homca za svečan pogrebni obred in spoštovanje do po-
kojnega očeta ter pevcem za ganljivo petje.

Žalujoci: vsi njegovi

Kamnik, december 1990

Imel si pridne roke in zlato srce.
Srce je tvoje dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.
Spomini nate še živijo
in solze tvoj preran grob rosijo.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj
nas je v 50. letu zapustil
naš dragi mož in ati

FRANCI ZARNIK

iz Urhove 11, Komenda

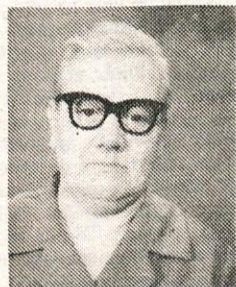
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi
zadnji poti. Hvala nosačem, sosedom, stanovalcem Urhove ulice,
družinam Bavdek, sošolcem in razredničarki 8. a raz. OŠ Komen-
da-Moste in vsem, ki ste nam nesebično pomagali v težkih trenu-
kih. Posebna hvala DO Zarja, njegovim sodelavcem, govorniku
za tople besede slovesa, sodelavcem DO Titan, pevcem MPZ
Janez Čebulj in gospodu dekanu za lep pogrebni obred.

Žalujoci: žena Angelca, sinova Franci in Tomaž

December 1990

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je po dolgi
in hudi bolezni zapustila naša
draga mama, sestra, stara mama,
prababica, tašča in teta

MARIJA POGAČAR

iz Vrhpolja 46 pri Kamniku

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijate-
ljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na
zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Doma upoko-
jencev Kamnik za požrtvovalno nego, pevcem Lire za gan-
ljivo petje in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni
obred.

Žalujoci: vsi njeni

Kamnik, Domžale, Ljubljana, december 1990

ZAHVALA

Ko utrip ugasne,
sveče se prižgo.
Ko je nade konec,
solze grob zalivajo.

Veliko prezgodaj smo izgubili našo
drago in ljubljeno hčerko in sestro

TILKO HRIBAR

iz Poljane 3

Zato se v dneh neizmerne bolečine zahvaljujemo vsem, ki
ste nam sočustvujoče stali ob strani, nam pomagali, darovali
cvetje in jo z nami pospremili na njeni zadnji poti. Iskreno
se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, njenim sošolcem in
učiteljem 3. ka Srednje gostinske in turistične šole v Ljub-
ljani in vsem sorodnikom. Hvala gospodu župniku za lepo
opravljen pogrebni obred in tople besede in njenemu sošol-
cu za ganljive besede slovesa. Vsem, ki ste jo imeli radi in
jo razumeli, iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Poljana, november 1990

ZAHVALA

V 80. letu starosti se je končalo
zemeljsko življenje naše žene,
mame in stare mame

ANGELE STRAŽAR

rojene LIPOVŠEK
iz Podgorja 12 pri Kamniku

Hvaležni smo vsem sorodnikom,
prijateljem, sodelavcem, sošolcem
in znancom za ustna in pisna sožalja, za darovano cvetje in
številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala dr. Logarju
za hitro pomoč, ki pa je bila žal zmanj. Posebna zahvala
obema župnikoma, g. Dragu Markušu in p. Franciju Pivcu
za lep, tolažilni pogreb.

Vsi njeni

V decembru 1990

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji smrti
dragega moža, očeta, starega
očeta, sina in brata

JOŽETA HRIBARJA

z Male ravni pri Motniku

se iskreno zahvaljujemo vsem so-
rodnikom, sosedom, prijateljem in
znancom, ki ste nam izrekli sožalje, podarili cvetje, namesto
cvetja prispevali cerkvi ali darovali za maše in ga pospremili
na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom — Naceto-
vim in Mucelnovim, govorniku Ivu Orehovcu za tople be-
sede slovesa, g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem iz
Izlak za ganljivo petje.

Vsi njegovi

Motnik, Ljubljana, Izlake, december 1990

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil
dragi oče

GREGOR PIRC

iz Tunjske mlake 30

Iskreno se zahvaljujemo vsem so-
rodnikom in sosedom za pomoč.
Hvala sodelavcem iz Uтока za podarjeno cvetje. Posebej se
zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred in Ivanu Nogra-
šku za lepe besede slovesa.

Žalujoci: sinovi Ivan z ženo Fani, Grega z družino, Stane
in hči Francka z družino

Tunjska mlaka, december 1990

Morda pa si šel, da nam prostor
pripraviš in nas,
da bomo pripravljene. Čakaš...
Tone Pavček

Nenadoma nas je zapustil dragi
oče, stari ata, brat in stric

HANZA SUŠNIK

iz Rožičnega 2 pri Kamniku

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli poma-
gali, izrekli sožalje, podarili cvetje in darovali za druge na-
mene ter ga pospremili na zadnji poti. Hvala govorniku,
pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

Sela, Gozd, Soteska, Črna, november 1990

AZUR KAMNIK – Vrhpolje 170
Tel. 832-875

Trgovina z gradbenim materialom organizira
v decembru in januarju zaradi selitve

RAZPRODAJO

naslednjega materiala:

kompletna furnirana vrata – 109 kom, vezana okna – 148 kom, termopan okna – 96 kom, parket klasični S – 800 m², smrekov opaž 16 mm – 1260 m², žaluzije – 150 kom, PVC kljuge za vrata razne barve – 996 kom, radiatorji od v = 520 do 900 vseh dolžin – 420 kom, novoterm vseh dimenzij – 136 m², stiropor vseh dimenzij – 66 m², kombi plošče 5 cm – 1360 m², kombi plošče 7,5 cm – 400 m², tervol 5 cm mehki – 800 m², modularna opeka – 16000 kom, rezan les – 60 m³, letve raznih dimenzij – 16 m³, rabić mreža – 600 m², strešna lepenka – 215 rol, izotek V3 – 300 kom, izotek V4 – 186 kom, ibitol 9 KG – 96 kom, pločevina črna 0.8 – 2.5 mm – 14800 kg, pločevina črna 3–6 mm – 9760 kg, kovinski profili – 7890 kg, rostfrei pločevina 1–6 mm – 2780 kg, kopalniška oprema NOVOLES – 132 kom, okenske police 20 cm – 1160 m¹, okenske police 16 cm – 120 m¹, okenske police 25 cm – 781 m¹, okenske police 30 cm – 36 m¹, lesene hrastove obloge – 1380 m², keramične ploščice KERAMIKS – 260 m², keramične ploščice ITALIJA – 720 m², elektro material od A do Ž, vodovodni material od A do Ž, material za centralno kurjavo od A do Ž, zračni kamini – 30 kom, vodni kamini – 10 kom, vrtni grili – 5 kom, betonska korita – 15 kom, tlakovci – 400 m², prane plošče – 600 kom, vrtni robniki – 100 kom, beton, cevi vseh profilov – 236 kom, dimniki vseh dimenzij – 346 m¹,...

**OBČANOM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO.**

ŽELJAM SE PRIDRUŽUJE
STANOVANJSKA ZADRUGA »AZURIANA«
KAMNIK – VRHPOLJE 170, tel. 832-875
S POSLOVNIMI ENOTAMI
V LJUBLJANI, CELJU,
KRANJU, DOMŽALAH,
JESENICAH.

Okvirni program občinskih prvenstev ŠSD

- atletika (1.–4. r OŠ): 15. 01. 1991
(5.–8. r OŠ): 17. 01. 1991
kje: športna dvorana pri OŠ FA
izvajalec: ŠSD OŠ Kam. bataljona
- odbojka (7.–8. r OŠ): 16. 02. (ali 26. 01. 1991)
kje: ŠD pri OŠ FA, telov. OŠ TB in
ZD
izvajalec: Odbojarski klub Kamnik
- rokomet (7.–8. r OŠ): 09. 03. 1991
kje: ŠD pri OŠ FA
izvajalec:
Rokometni
klub
Kamnik
- smučanje (1.–8. r OŠ): konec januarja 1991
Kje: Črna ali na Repšah
izvajalec: ŠSD Črna ali ŠD J. Libnik
- streljanje (7.–8. r OŠ): 27. 02. 1991 (ali 02. 03. 1991)
kje: strel v KD Kamnik ali Duplici
izvajalec: Obč. strelska zveza
- košarka (5.–6. r OŠ): 06. 04. 1991
kje: v telovadnici OŠ Duplice
izvajalec: ŠSD OŠ Duplica
- gimnastika (1.–8. r OŠ): 20. 04. 1991
kje: v telovadnici OŠ Duplica
izvajalec: ŠSD OŠ Duplica
- orientiring (7.–8. r OŠ): 13. 04. 1991
kje: v Mostah
izvajalec: ŠSD OŠ Komenda-Moste
- nogomet (7.–8. r OŠ): maj 1991
kje: stadion v Mekinjah
izvajalec: Nogometni klub Kamnik
- atletika (5.–8. r OŠ): 17., 18. 05. 1991
kje: stadion v Mekinjah
izvajalec: ŠSD OŠ Frana Albrehta
- zaključek ŠSD: 25. 05. 1991 (ali 01. 06. 91)
kje: ŠD pri OŠ FA
izvajalec: ŠSD Toma Brejca
O morebitnih spremembah
(program še ni usklajen
z republiškimi in občinskimi
zvezami) vas bomo pravočasno
obvestili.

ZTKO Kamnik

Tekmovanje v kegljanju za pokal Kamnika

Kegljaški klub Kamnika vsako leto organizira kegljaško tekmovanje za pokal Kamnika, in sicer od 1979 leta dalje, ko je bila 750-letnica Kamnika. Na to tekmovanje prihajajo kegljaški klubi iz različnih delov Slovenije. Nastopajo moške in ženske ekipe.

Letos se je v času od 13. do 16. decembra tekmovanja udeležilo po 7 moških in ženskih ekip.

Prehodni pokal prejme kegljaški klub, ki je dosegel najboljše rezultate v moško in žensko ekipo. Lani je prehodni pokal osvojil KK SCT Ljubljana.

Na tem tekmovanju so se moške ekipe uvrstile:

1. mesto KK Domžale	4975 podrtimi lesi
2. mesto KK Emo Celje	4931 podrtimi lesi
3. mesto KK Ljubljana-SCT	4904 podrtimi lesi
in ženske ekipe:	
1. mesto KK Emo Celje	52382 podrtimi lesi
2. mesto KK SCT Ljubljana	2358 podrtimi lesi
3. mesto KK Eta Kamnik	2322 podrtimi lesi

Prehodni pokal je osvojil KK Emo Celje (moška in ženska ekipa) s 7313 podrtimi lesi.

Vse tri moške in ženske ekipe so prejele pokale v trajno last. Hkrati s tekmovanjem ekip je bil opravljen tudi izbor najboljših uvrščenega tekmovalca in tekmovalke.

Največ, 900 kegljev-lesov je podrl **Bojan Marinček**, član KK Domžale, med ženkami pa **Mira Grobelnik**, iz KK Celje, 441-lesov

Oba prvouvrščena posameznika sta tudi postavila nov rekord kegljišča in prejela pokala v trajno last.

STANE SIMŠIČ

Celjanke najboljše med članicami

Rekorderja kegljišča Bojan Marinček in Mira Grobelnik

DOMAČA ZDRAVILA »NA KLANCU«

Kidričeva 24, Kamnik

(v bivši pisarni Turističnega društva)

- zeliščni izdelki tovarn Lek, Krka in drugih
- čaje sestavimo tudi po vaši želji in potrebi.

Odprto od 8.30 do 11.30 in od 17. do 19. ure,
v soboto od 8. do 11.30.

Vesel Božič in srečno novo leto 1991
vam želi Angelca Moljk

Tudi kamniški nogomet praznuje

Nogomet v Kamniku sodi v najstarejšo športno panogo; ne samo v Kamniku, ampak tudi v Sloveniji. Pred 70 leti je bila ustanovljena tudi Nogometna zveza Slovenije. Nogomet je še vedno posebna športna panoga, ki privablja na stadione veliko ljubiteljev. V Kamniku beležimo dokaj široko nogometno aktivnost, ki pa je v posameznih obdobjih nihala. Tudi v Kamniku je v zadnjih letih čutila stagnacijo in nazadovanje, vendarle so tudi v tej športni panogi še mnogi entuziasti, ki kljub težavam marljivo delujejo in usmerjajo aktivno nogometno življenje.

Članska ekipa tekmuje v podzvezi Ljubljana in je v spomladanskem delu med 10. ekipami na prvem mestu. Skrbijo za naraščaj in z več kot 40 mladimi redno trenirajo.

Pri delu nogometnega kluba predstavljajo finančna sredstva resno oviro. So izredno skromna in ne pokrivajo niti najnujnejših izdatkov. Določene negativne posledice, ki so vplivale na nogomet na sploh, so v preteklem obdobju favorizirale nekatere športne zvrsti. Odliv sredstev je bil v te panoge večji, za nogomet pa je bilo denarja vsako leto manj.

Tekmovalci sami prispevajo znaten delež, da se tekmovanje sploh lahko udeležujejo. Prispevajo za nakup potrebne športne opreme, krijejo pretežni del prevoznih stroškov in drugih izdatkov.

V preteklosti je kamniški nogomet dosegel zelo lepe rezultate. V nogometnem klubu so prepričani, da bo nogomet še zaživel. Kadra je za dobre tekmovalce že imajo oziroma jih pripravljajo, tudi volja je velika, le nekoliko bo treba strniti lastne vrste.

Danes v Sloveniji deluje okrog 330 nogometnih klubov, od teh jih je bilo le 11 ustanovljenih v začetku organiziranega nogometa v Sloveniji.

V Izoli je bila 8. decembra posebna slovesnost ob 70-letnici no-

gometna Slovenije. Kamniški nogometni klub je prejel za svoje dolgoletno delo posebno, lepo izdelano spominsko plaketo, ki sta jo za nogometni klub prejela, Peter Fischer in Miha Medmeš.

Da v zadnjih letih nogomet v Kamniku, kljub velikim kadrovskim in materialnim težavam, še aktivno živi, gre zaslugi mnogim delovnim družstvenim delavcem. Med te prav gotovo sodijo: Mirko Desnica, Andrej Vavpotič, Peter Fischer, Miha Medmeš, Roman Torkar in še številni drugi neimenovani prodajevalci nogometni delavci.

Čestitke in spominska plaketa, ki so jo v klubu prejeli ob 70-letnici, bo gotovo nogometno življenje v Kamniku še popestrila in navdahnila novih moči organizatorjem, da bodo v prihodnje dosegali take uspehe, kot so jih že včasih.

STANE SIMŠIČ

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN – ustanovitelj in izdajatelj Skupščina občine Kamnik, – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja Svet za informiranje, predsednik Janez Pirš, in uredniški odbor v sestavi: Janez Balantič, Tone Ftičar, Damjan Gladek, Romana Grčar, Dušica Jesenik-Bremšak, Ivo Pirc, Bojan Traven, Matic Romšak, Stane Simšič in Jana Taškar, glavna in odgovorna urednica. Tehnični urednik Janez Herle. Strokovna sodelavka Vera Mejač. – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Titov trg 1, telefon 831-511, 831-504 in 831-266 interna 29 – žiro račun: Sredstva za dejavnost Kamniškega občana 80 Kamnik 50140-637-763592 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska CGP Delo v Ljubljani.

Marja Drešar
Vegova 2 (za gostilno »Bevc«)
Kamnik, tel.: 832-452

Modna oblačila in modni dodatki

**Zadovoljne in lepo
oblečene
vas trgovina »Lepa«
popelje v Novo
leto!**

SREČNO!

Prednovoletni živ-žav v TEN-TEN-u Domžale od 23. do 30. 12. 1990 – v teniško prireditvenem centru TEN-TEN nudimo vsak dan: drsališče, dedek Mraz vsak dan ob 16.30, PERISKOPOVCI – tenis na ledu dne 23. 12. ob 14. uri, zabava za odrasle, novoletni sejem in še in še.

BO ŽIVAHNO!
Informacije 711-049, Boštjan Dobrovoljc (dopolodne)